

چکیده گزارش اقدامات راهبردی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

تیرماه ۱۴۰۳

در دولت سیزدهم

ولیعصر است

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ وَسَلِّمْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ

**چکیده گزارش اقدامات راهبردی
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در دولت سیزدهم**

(مرداد ماه ۱۴۰۳)

ناشر: مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی

سال انتشار: مرداد ۱۴۰۳

زیر نظر: محمد احسان خرامید

به کوشش: سید علی اکبر حسینی

طراح گرافیک: حسین صابری

همکاران: فردخت شاه حسینی / مهناز احمدی / حمیده آراسته /

امیررضا قویدل / علیرضا سعادت‌مندی

با تشکر ویژه از: دکتر علی اصغر انصاری معاون محترم سیاست‌گذاری و
برنامه‌ریزی توسعه فاوا و اقتصاد دیجیتال و مصطفی اشرف مشاور محترم
وزیر و مدیر کل دفتر وزارتی

۶
چکیده گزارش اقدامات راهبردی
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
در دولت سیزدهم

(مرداد ماه ۱۴۰۳)

بازدید رهبر معظم انقلاب از دستاوردهای وزارت ارتباطات در نمایشگاه توانمندیهای تولید داخلی
دهه فجر ۱۴۰۲ - حسینیه امام خمینی (رحمة الله)

یکی از اشکالات کار ما این است که خیلی اوقات، بخشهای مختلف از کارهای هم خبر ندارند، مطلع نیستند. این که یک وقتی بنده گفتم یک تور گردشگری بگذارند برای بعضی از مسئولین در بخشهای نظامی و غیر نظامی و مانند اینها، واقعاً همین جور است؛ ما هر از گاهی یک بار احتیاج داریم یک گزارش محسوس، ملموس، دیدنی از مسائل کشور، از پیشرفت‌های کشور، از اقداماتی که شده، در مقابل چشم همه قرار بدهیم و مطلع بشویم.

بیانات مقام معظم رهبری

در دیدار با مسوولان

(۱۴۰۲/۰۱/۱۵)

حضور رئیس جمهور شهید در جلسه نظارت ستادی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - ۱۴۰۳/۰۲/۲۵

همه مسئولان و بخش‌های دولتی موظف به تسهیل فضای کسب و کار در اقتصاد دیجیتال و رفع موانع در این حوزه هستند.

آیت الله سید ابراهیم رئیسی

رئیس جمهور شهید در نشست با فعالان اقتصاد دیجیتال

(۲۹ فروردین ۱۴۰۲)

فهرست مطالب:

مقایسه وضعیت مهمترین شاخص‌های عملکرد حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات در	
ابتدا و پایان دولت	۱۰
حضور پررنگ رئیس جمهور شهید در برنامه های مرتبط با وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ...	۱۴
بخش اول توسعه شبکه ملی اطلاعات	۲۶
بخش دوم توسعه زیرساخت ارتباطی کشور	۴۲
بخش سوم دولت الکترونیکی و هوشمند سازی خدمات دولت	۶۰
بخش چهارم توسعه اقتصاد دیجیتال	۷۲
بخش پنجم سالم سازی و ارتقاء زیرساخت‌های امنیت سایبری	۸۴
بخش ششم احیا و توسعه پرشتاب صنعت فضایی	۹۰
بخش هفتم پست و پست بانک	۱۰۰
بخش هشتم توسعه تعاملات بین المللی	۱۰۶
بخش نهم بیست نوآوری و تکلیف مهم در برنامه هفتم پیشرفت	۱۱۰
بخش دهم ارتقا جایگاه وزارت ارتباطات برای ایفای ماموریت‌های محوله	۱۱۸
بخش یازدهم روایت پیشرفت وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۲۲
بخش دوازدهم مروری بر اولین ها در وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در دولت سیزدهم	۱۲۴

به نام خدا

با روی کار آمدن دولت سیزدهم، روحی تازه به بدنه اجرایی کشور دمیده و امید و انگیزه، به ویژه در جوانان زنده و نوید بخش شروعی تازه همراه با تلاش جهادی شد تا زمینه برای استفاده از تمامی ظرفیت ها برای اعتلای کشور فراهم شود.

در وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (فاوا) هم اراده بر این استوار شد که گام‌های بلند و کلیدی در حوزه های ماموریتی این وزارتخانه برداشته شود و با طراحی اقداماتی راهبردی و تحولی ضمن جبران عقب ماندگی‌های این حوزه، زمینه جهش کشور و استفاده حداکثری از ظرفیت‌های فاوا برای اعتلای جامعه و بهبود زندگی مردم فراهم شود و در یک کلمه طعم شیرین فناوری را به هموطنان عزیز بچشانیم.

یادداشت

در این مسیر با بکارگیری ظرفیت تمام بازیگران زیست بوم و بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات شاهد تحولات عمیق و وسیعی در حوزه‌های ماموریتی این وزارتخانه بودیم. اینک که به پایان دولت سیزدهم نزدیک شده‌ایم، مفتخرم اعلام کنم، در راستای اولویت‌ها و سیاست‌های اتخاذ شده، اقدامات مهم، مؤثر و گسترده ای انجام شد و طرح‌های زیرساختی و ماندگاری به بهره‌برداری رسید که به گوشه ای از آن‌ها در این کتاب اشاره شده است. اگرچه می‌دانستیم ثمره نهایی بسیاری از کارهای زیرساختی و اساسی که آغاز شد و در میانه راه است در دوره ما دیده نخواهد شد اما «آینده را فدای امروز نکردیم» و خوشحالیم که در حالی سکان وزارتخانه را به «امانتدار بعدی» تحویل می‌دهیم که سنگ بناهای مترقی و بسیار مهمی را در بخش‌های گوناگون گذاشتیم که نویدبخش آینده ای بسیار روشن برای این بخش است.

در توسعه زیرساخت‌های ارتباطی، پروژه فیبرنوری منازل و کسب و کارها برای اولین بار کلید خورد و بیش از ۴۰ درصد خانوارهای شهری تحت پوشش قرار گرفتند تا سرعت قابل تحویل اینترنت ثابت در کشور با افزایش بیش از ۶۰ برابری از ۱۶ مگابیت بر ثانیه (ADSL) به قریب به هزار مگابیت برثانیه (FTTH) برسد و فناوری فیبرنوری تبدیل به یک فناوری عمومی شود؛ توسعه نسل پنجم آغاز شد و بیش از ۲ هزار سایت نسل پنجم راه اندازی شد؛ ظرفیت شبکه مادر ارتباطی کشور به اندازه سه دهه پیش از دولت سیزدهم افزوده شد؛ بیش از ۱۰ هزار روستای جدید به اینترنت پرسرعت دسترسی پیدا کردند و تعداد روستاهای متصل بالای ۲۰ خانوار از مرز ۹۷ درصد گذشت. اجرای شبکه ملی اطلاعات شتاب گرفت و پیشرفت آن از حدود ۲۰ درصد در ابتدای دولت به بیش از ۶۵ درصد رسید؛ پیام رسان‌ها و شبکه های اجتماعی داخلی جانی تازه گرفتند و با حمایت‌های این وزارتخانه و تلاش نخبگان کشور تعداد کاربران فعال روزانه و ماهانه و نیز ترافیک آنها بین ۵ تا ۱۲ برابر افزایش یافت. برای توسعه اقتصاد دیجیتال با تدبیر شهید جمهور برای نخستین بار «کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال» تشکیل شد تا به تعبیر ایشان «هیات دولت دوم برای توسعه اقتصاد دیجیتال» با اختیارات هیات وزیران و رییس جمهور بر اساس اصل ۱۳۸ و ۱۲۷ قانون اساسی باشد؛ این کارگروه با مصوبات متعدد و راهگشای خود و حمایت ویژه از سرمایه‌های دیجیتال کشور، مسیر حرکت زیست بوم اقتصاد دیجیتال کشور را هموار کرد تا سهم اقتصاد دیجیتال از تولید ناخالص ملی از ۶/۴ درصد به ۸/۵ درصد برسد. برای نخستین بار «پنجره ملی خدمات دولت هوشمند my.gov.ir» راه اندازی شد تا مردم از سرگردانی و مراجعه به سایت‌های متعدد دولتی رهایی یابند و با یک بار احراز هویت به همه خدمات موجود دولتی دسترسی پیدا کنند؛ بیش از ۷۰ درصد خدمات دولتی و مجوزهای صنفی هم اکنون از این طریق ارائه می شود؛ بیش از ۵۰۰ خدمت به صورت کاملاً هوشمند و بدون هر گونه مراجعه و ارسال مدرک و در لحظه به متقاضیان ارائه می شود؛ تاکنون بیش از ۴۸ میلیون نفر از هموطنان بالای ۱۸ سال در این پنجره ثبت نام

و احراز هویت شده اند و بیش از نیم میلیارد بار در دو سال گذشته استفاده شده است و این پنجره به عنوان طرح برتر اتحادیه بین‌المللی مخابرات هم برگزیده شد؛ میزان تراکنش‌های بین دستگاهی بر روی مرکز ملی تبادل اطلاعات کشور پنج برابر شد تا مراجعات مردم به دستگاه‌های اجرایی بیش از گذشته کاهش یابد. در حوزه فضایی انقلابی شد و صنعت فضایی وارد ریل پرشتاب توسعه شد؛ شورای عالی فضایی بعد از یک دهه وقفه احیا و سه جلسه با حضور رییس جمهور و سرپرست ریاست جمهوری داشت؛ به اندازه سه دولت قبل از دولت سیزدهم پرتاب فضایی انجام شد و برای اولین بار ماهواره برهای بومی با موفقیت به مدار ۷۵۰ و ۱۱۰۰ کیلومتر دست پیدا کردند و چندین ماهواره در مدار قرار گرفت؛ ساخت بزرگترین پایگاه پرتاب فضایی غرب آسیا آغاز و فاز اول آن با بیش از ۶۰ درصد پیشرفت تحویل می‌شود و تا پایان سال این فاز تکمیل و ان‌شاء‌الله اولین پرتاب از آنجا انجام خواهد شد؛ قرارداد ساخت ده‌ها ماهواره با بخش خصوصی برای اولین بار بسته شد و کشور برای نخستین بار به تصاویر با دقت یک متر رنگی دست پیدا کرد و زمین زیر ذره بین ماهواره‌های ایرانی قرار گرفت. در حوزه تعاملات بین‌المللی یازده تفاهمنامه همکاری با کشورهای مختلف منعقد شد و مسیر صادرات خدمات و محصولات فناوران ایرانی به کشورهای مختلف تسهیل شد. فاز نخست هوشمند سازی پست با استفاده از فناوری‌های مختلف در مراحل مختلف کاری شرکت پست از قبول مرسولات تا توزیع آن‌ها اجرا شد و با تزریق بیش از ۲۰۰ دستگاه کامیون، کامیونت و ون و نیز قریب به ۱۰۰۰ دستگاه موتورسیکلت ناوگان پست جانی تازه گرفت. بیش از ۸۵۰ باجه جدید پست بانک راه اندازی و پست بانک برای حمایت از شرکت‌های دانش بنیان حوزه فاوا محض شد. ساختار وزارت ارتباطات بعد از ۱۳ سال متناسب با ماموریت‌های جدید در دنیای فناورانه جدید بازنگری و ابلاغ شد؛ بودجه وزارت ارتباطات و شرکت‌های تابعه بیش از ۵ برابر شد و برای اولین بار در تاریخ قانون نویسی کشور در قانون بودجه سنواتی و قانون برنامه هفتم پیشرفت هویت پیدا کردیم و یک تبصره از قوانین بودجه سنواتی و نیز دو فصل مجزا از قانون برنامه هفتم پیشرفت به «شبکه ملی اطلاعات، اقتصاد دیجیتال و هوشمندسازی دولت» اختصاص پیدا کرد و ریل گذاری‌های بسیار مترقی برای رشد و شکوفایی فاوا و صنعت فضایی و دولت هوشمند در این قانون تبدیل به تکلیف برای وزارتخانه و همه دستگاه‌های اجرایی کشور شد.

نتایج فوق که گوشه‌ای از دستاوردهای کمتر از سه سال گذشته بود حاصل فضل الهی و مجاهدت فعالان، متخصصان، مدیران و کارکنان متعهد و دلسوز خانواده بزرگ ارتباطات و فناوری اطلاعات و صنعت فضایی کشور بود. ضمن سپاس از خداوند سبحان به خاطر فراهم آوردن توفیق و عرصه خدمت برای اینجانب در این وزارتخانه، بر خود لازم میدانم از تک‌تک ایشان و خانواده‌های گرامی‌شان که آن‌ها را در این مجاهدت همراهی کردند تشکر کنم و برای همه آنان آرزوی سلامتی و شادکامی نمایم.

در پایان، ضمن گرامیداشت یاد و خاطره شهیدان خدمت، از سر وظیفه و ادای احترام و قدرشناسی، به نمایندگی از این زیست بوم، حاصل مجاهدت‌ها و تلاش‌های همکارانم در خانواده بزرگ ارتباطات کشور در دولت سیزدهم را به روح بلند شهدا، به ویژه شهدای پرواز اردیبهشت و علی‌الخصوص شهید جمهور؛ حضرت آیت الله دکتر سید ابراهیم رئیسی و شهدای فاوا تقدیم می‌کنم.

عیسی زارع پور

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات

مرداد ماه ۱۴۰۳

هوالعزیز

جز توکل بر خدا، سرمایه ای در کار نیست هر که را باشد توکل، کار او دشوار نیست

مقدمه

این مجموعه روایتی است فروتنانه از زحمات و خدمات صادقانه و شبانه روزی مدیران، متخصصان و کارکنان متعهد و دلسوز وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه، در جغرافیای پهناور ایران عزیز، از شمال تا جنوب و از شرق تا غرب؛ در سردترین و گرمترین شرایط آب و هوایی، از عمق دریا تا اوج آسمان ... که به مدد الهی

و همت و تلاش همکاران عزیزمان در دولت سیزدهم به بار نشسته است.

با مشاهده این صحنه‌های ماندگار و ارزشمند و نتایج رضایت بخش، مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی در راستای اطلاع‌رسانی و انعکاس این دستاوردها و کوشش‌های بی‌دریغ همکاران در مجموعه وزارتخانه رسالت خود را سنگین‌تر و متعهدانه‌تر از پیش دانسته و با تلاش‌های شبانه روزی، جدی‌تر و مسئولانه، سعی در تبیین و انعکاس این نتایج ماندگار در راستای جهاد تبیین نمود. امید که توانسته باشیم گوشه‌ای از این همه تلاش و همت والای همکاران مان را به تصویر کشیده باشیم.

با توجه به اهمیت و ضرورت جهاد تبیین، این مجلد، ششمین شماره از مجموعه گزارش‌های عملکرد «اقدامات مهم و راهبردی» این وزارتخانه است که به زیور طبع آراسته شد و تقدیم به نگاه پر مهر و نجیب ملت شریف ایران می‌شود. در این فرصت مغتنم، شایسته است، از وزیر محترم و پرتلاش جناب آقای دکتر زارع پور، معاونان، مدیران و همه کارکنان مجموعه به پاس این همه تلاش و همراهی تقدیر کرده و قدردان زحمات خالصانه آنان باشیم. و نیز از همکاران پر تلاش و خستگی ناپذیر مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی و ادارات کل استانی و همه آنانی که ما را در این مسیر سخت و پر فشار و استرس یاری رساندند فروتنانه سپاسگزاری کرده و از خداوند مهربان سلامتی و توفیق خدمت بهتر و بیشتر به ایران عزیز را برایشان آرزو می‌کنم.

الهی چنان کن سرانجام کار
تو خشنود باشی و ما رستگار

محمد احسان خرامید

مشاور وزیر و رئیس مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی

مرداد ماه ۱۴۰۳

مقایسه وضعیت مهمترین شاخص‌های عملکرد حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات در ابتدا و پایان دولت

ردیف	عنوان	وضعیت در ابتدای دولت سیزدهم	وضعیت در تیر ۱۴۰۳	درصد پیشرفت
۱	پیشرفت شبکه ملی اطلاعات (درصد)	۲۳/۲۵	۶۵/۲۵	۱۸۱
۲	تعداد کاربران فعال ماهانه پیام رسان های بومی (میلیون کاربر)	ایتا : ۲/۳	ایتا : ۳۰/۸	بین ۴۰۰ تا ۱۲۰۰ درصد
		بله : ۲/۷۸	بله : ۱۰	
		سروش : ۱/۲۸	سروش : ۱۰/۴	
		روبینکا : ۱۳/۸۶	روبینکا : ۴۴	
۳	میانگین پیک ترافیک داخلی (ترابیت بر ثانیه)	۱/۵	۵/۸	۲۸۷
۴	نسبت ترافیک مصرفی داخلی کاربران به کل ترافیک مصرفی کاربران	۲۵	۴۸	۹۲
۵	پهنای باند شبکه انتقال داده کشور (ترابیت بر ثانیه)	۳۱/۵	۶۴	۱۰۳
۶	ظرفیت شبکه IP شبکه زیرساخت کشور (ترابیت بر ثانیه)	۲۸	۵۶/۵	۱۰۲
۷	تعداد نقاط حضور بین المللی شرکت زیرساخت	۳	۸	۱۶۷
۸	میزان ترانزیت اینترنت از خاک جمهوری اسلامی ایران (ترابیت بر ثانیه)	۱/۳	۳/۲	۱۴۶
۹	درصد روستاهای بالای بیست خانوار متصل به شبکه ملی اطلاعات	٪۷۹	٪۹۷	۲۳
۱۰	تعداد سایت های نسل پنجم تلفن همراه	۱۰	۲۰۰۰	۱۹۹۰۰
۱۱	تعداد سایت های نسل چهار و چهارونیم تلفن همراه	۳۳۳۷۸	۴۴۰۹۴	۳۲
۱۲	تعداد خانوار تحت پوشش فیبرنوری (میلیون خانوار)	۰/۹	۸	۷۸۹
۱۳	تعداد شرکت های ارائه دهنده خدمات اینترنتی مبتنی بر فیبر نوری	۳	۱۰	۲۳۳
۱۴	تعداد مشترکین فیبرنوری (FTTX)	۲۸۴۳۵۱	۵۸۷۶۳۱	۱۰۷
۱۵	ضریب نفوذ تلفن همراه (درصد)	۱۵۶/۶۴	۱۷۹/۰۲	۱۴
۱۶	ضریب نفوذ اینترنت پهن باند سیار (درصد)	۹۷	۱۲۸	۳۲
۱۷	تعداد مشترکین اینترنت پهن باند ثابت (میلیون مشترک)	۱۲/۲	۱۳	۷
۱۸	سرعت اینترنت ثابت بر اساس داشبوردهای جهانی (مگابیت بر ثانیه)	۹/۲۷	۱۴/۷۷	۵۹
۱۹	سرعت اینترنت همراه بر اساس داشبوردهای جهانی (مگابیت بر ثانیه)	۲۱/۸	۳۶/۹۷	۷۰
۲۰	میزان تاخیر ارتباطات بین الملل در شبکه سیار (میلی ثانیه)	۱۴۱	۱۱۹	۱۶

ردیف	عنوان	وضعیت در ابتدای دولت سیزدهم	وضعیت در تیر ۱۴۰۳	درصد پیشرفت
۲۱	میزان تاخیر ارتباطات بین الملل در شبکه ثابت (میلی ثانیه)	۹۹/۵۴	۸۲/۷۵	۱۷
۲۲	میزان تاخیر ارتباطات داخل در شبکه سیار (میلی ثانیه)	۶۶/۸۵	۵۰/۹۵	۲۴
۲۳	میزان تاخیر ارتباطات داخل در شبکه ثابت (میلی ثانیه)	۲۶/۵۵	۲۲/۳۳	۱۶
۲۴	نرخ تاخیر متغیر (Jitter) در شبکه سیار (میلی ثانیه)	۱۳/۵۶	۱۰/۰۸	۲۶
۲۵	نرخ تاخیر متغیر (Jitter) در شبکه ثابت (میلی ثانیه)	۲/۲۸	۱/۲۹	۴۳
۲۶	ظرفیت مراکز تبادل ترافیک (IXP) در کشور (ترا بیت بر ثانیه)	۶	۳۰	۴۰۰
۲۷	ظرفیت پهنای باند ترافیک بین الملل (ترا بیت بر ثانیه)	۵/۴	۱۰/۷	۹۸
۲۸	مجموع میانگین بیک ترافیک (داخلی و خارجی) مصرفی کاربران (ترا بیت بر ثانیه)	۶	۱۲	۱۰۰
۲۹	پوشش جاده ای - همراه اول (کیلومتر)		۸۲۶۵۳	
۳۰	پوشش جاده ای - ایرانسل (کیلومتر)		۶۴۰۶۶	
۳۱	ظرفیت سامانه شناسایی و مقابله با حملات سایبری (گیگابیت بر ثانیه)	۲۰۰	۱۸۰۰	۸۰۰
۳۲	تعداد حملات منع خدمت شناسایی و دفع شده	-	۴۳۰۰۰۰	
۳۳	امتیاز کشور در شاخص توسعه زیرساخت های ارتباطی (IDI)	۵۵	۸۲	۴۹
۳۴	تعداد کاربران پنجره ملی خدمات دولت هوشمند (میلیون نفر)	۰	۴۸	تاسیسی
۳۵	درصد دستگاه های اجرایی متصل به پنجره ملی خدمات دولت هوشمند	۰	۹۹	تاسیسی
۳۶	تعداد خدمات و مجوزهای ارائه شده بر روی پنجره ملی خدمات دولت هوشمند		۵۳۰۱	تاسیسی
۳۷	تعداد خدمات هوشمند ارائه شده بر روی پنجره ملی خدمات دولت هوشمند	۰	۵۰۰	تاسیسی
۳۸	تعداد تراکنش های مرکز ملی تبادل اطلاعات (میلیارد تراکنش در سال)	۱/۵ سال ۱۳۹۹	۸/۵ سال ۱۴۰۲	۴۶۷
۳۹	تعداد سرویس های پیاده سازی شده در گذرگاه خدمات دولت (GSB و PGSB)	۱۱۳۷ سال ۱۳۹۹	۳۲۶۵	۱۸۷
۴۰	تعداد دستگاه های سرویس دهنده در مرکز ملی تبادل اطلاعات	۷۵	۱۵۷	۱۰۹
۴۱	تعداد دستگاه های سرویس گیرنده در مرکز ملی تبادل اطلاعات	۴۷۰	۱۰۹۳	۱۳۳
۴۲	سهم اقتصاد دیجیتال از ارزش افزوده اقتصاد کل کشور (درصد)	۶/۴	۸/۵ سال ۱۴۰۲	۳۳
۴۳	تعداد شرکت های حوزه اقتصاد دیجیتال مستقر در منطقه ویژه اقتصادی پیام	۱۰۴	۲۴۳	۱۳۴

ردیف	عنوان	وضعیت در ابتدای دولت سیزدهم	وضعیت در تیر ۱۴۰۳	درصد پیشرفت
۴۴	متراژ زمین های واگذار شده به شرکت های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در منطقه ویژه اقتصادی پیام	۴۰۶۴۰۶	۷۴۷۶۸۹	۸۴
۴۵	تعداد شرکت های مستقر در پارک فاوا	۲۹	۴۷	۶۲
۴۶	تعداد محصولات جدید تولیدی و ارتقا محصولات فعلی شرکت های مستقر در پارک فاوا	۱۳۴	۳۳۸	۱۵۲
۴۷	تعداد کسب و کارهای دیجیتال بر روی سکوی بومی	۶۱۶۰۰۰	۱۱۵۷۲۷۷	۸۸
۴۸	تعداد ارزیابی های امنیتی سامانه های اینترنتی دستگاه های اجرایی کشور (در سال)	۳۷ سال ۱۴۰۰	۵۵۱ سال ۱۴۰۲	۱۳۸۹
۴۹	تعداد ماهواره هایی که به طور کامل ساخته شده (پرتاب شده یا آماده پرتاب)	۳	۱۲	۳۰۰
۵۰	تعداد ماهواره های در حال ساخت	۸	۳۰	۲۷۵
۵۱	تعداد پرتاب های تحقیقاتی و عملیاتی ماهواره	۳ کل دولت دوازدهم	۱۲	معادل سه دولت قبل
۵۲	تزریق موفق ماهواره در مدار	۱ کل دولت دوازدهم	۸	معادل سه دولت قبل
۵۳	میزان مرسولات جابه جا شده توسط شرکت ملی پست (میلیون مرسوله)	۲۲۹ سال ۱۳۹۹	۲۷۰ سال ۱۴۰۲	۱۸
۵۴	تعداد شهرهای دارای آدرس ملی ژئوکد شده (GNAF)	۷۱۷	۱۴۲۰	۹۸
۵۵	تعداد نقاط روستایی دارای آدرس ملی ژئوکد شده (GNAF)	۴۰۰	۸۵۰	۱۱۳
۵۶	تعداد بانه های روستایی پست بانک	۵۷۲۱	۶۵۷۲	۱۵
۵۷	تعداد خودپردازهای روستایی پست بانک	۲۸۹۵	۳۴۳۶	۱۹
۵۸	مبلغ تسهیلات ارایه شده در مناطق روستایی (میلیارد ریال)	۷۸۶۵۱	۵۱۴۸۵۵	۵۵۵
۵۹	تعداد تسهیلات ارائه شده در مناطق روستایی	۲۹۴۵۸۷	۹۰۶۴۳۶	۲۰۸
۶۰	مبلغ تسهیلات ارایه شده به شرکت های نوآور و دانش بنیان در سطح کشور (میلیارد ریال)	۳۲۵۷	۵۴۰۲۴	۱۵۵۹
۶۱	تعداد تسهیلات ارایه شده به شرکت های نوآور و طرح های اشتغالزا در سطح کشور	۴۰۵۷	۴۸۷۲۸	۱۱۰۱
۶۲	بودجه مصوب وزارت ارتباطات (میلیارد ریال)	۳۸۷۰ سال ۱۳۹۹	۱۹۵۳۷۱ سال ۱۴۰۳	۴۰۰
۶۳	بودجه مصوب صنعت فضایی کشور (میلیارد ریال)	۸۶۵۱ سال ۱۳۹۹	۵۷۰۷۰ سال ۱۴۰۳	۵۶۰

حضور پر رنگ رئیس جمہور شہید
در برنامه های مرتبط با
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

۱ برگزاری اولین جلسه شورای عالی فضایی (آذر ۱۴۰۰)

سیدابراهیم رئیسی، رئیس جمهور شهید در اولین جلسه شورای عالی فضایی در دولت سیزدهم که پس از یک دهه توقف برگزار شده بود به نقش این شورا در سیاست‌گذاری و ترسیم نقشه راه برای توسعه صنعت فضایی کشور تاکید کرد و گفت: اینکه بعد از نزدیک به ۱۱ سال اولین جلسه شورای عالی فضایی تشکیل می‌شود، نشان‌دهنده عزم این دولت برای توسعه صنعت فضایی است.

برگزاری بیست و سومین جلسه شورای اجرایی فناوری اطلاعات (بهمن ۱۴۰۰)

بیست و سومین جلسه شورای اجرایی فناوری اطلاعات در تاریخ چهاردهم بهمن ماه سال ۱۴۰۰ با حضور آیت‌الله دکتر سید ابراهیم رئیسی هم‌زمان با ولادت امام محمدباقر (ع) و حلول ماه رجب برگزار شد. رئیس‌جمهور شهید به‌ضرورت اتصال دستگاه‌های اجرایی به مرکز تبادل اطلاعات تأکید کرد و گفت: داده‌ها در سازمان‌ها و نهادها بخشی از اموال متعلق به آن نهاد نیستند، بلکه این داده‌ها باید جزو سرمایه‌های ملی محسوب شوند که دستگاه‌های دیگر نیز بتوانند حسب نیاز از آن‌ها استفاده کنند.

رئیس‌جمهور شهید تحول در نگاه‌ها و نگرش‌ها، تحول در فرآیندها و تحول در نهادها و سازمان‌ها را سه مرحله ایجاد تحول در نظام اداری کشور برشمرد و خاطرنشان کرد: مسئولان دستگاه‌ها باید تمام موانع در مسیر تحقق دولت الکترونیک را برطرف کنند تا تبادل اطلاعات میان دستگاه‌ها با یکپارچه‌سازی سامانه‌های اطلاعاتی در قالب دولت الکترونیک تسهیل و تسریع شود.

ایجاد درگاه واحد دولت هوشمند و الزام دستگاه‌ها به ارائه خدمات از طریق آن، اصلاح فرآیندهای ارائه خدمات با رویکرد کاهش و حذف مراجعات، راه‌اندازی داشبوردهای مدیریتی برای ایجاد امکان نظارت دقیق و به‌موقع از سوی مدیران بر فرآیندهای الکترونیک مورد تأکید و مطالبه رئیس‌جمهور شهید در این جلسه از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات بود.

دکتر رئیسی تدوین برنامه ایجاد دولت هوشمند از سوی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات را یک ضرورت فوری عنوان کرد و افزود: همه دستگاه‌های دولتی از پیشرفت کارها گزارش مستمر ارائه دهند تا بتوان روند پیشبرد اهداف را به‌طور دقیق ارزیابی و با شناسایی دلایل کندی یا موانع پیشرفت امور آن‌ها را برطرف کرد.

برگزاری بیست و پنجمین جلسه شورای اجرایی فناوری اطلاعات (آبان ۱۴۰۱)

۳

بیست و پنجمین جلسه شورای اجرایی فناوری اطلاعات در تاریخ دوازدهم آبان ماه سال ۱۴۰۱ با حضور آیت‌الله دکتر سید ابراهیم رئیسی هم‌زمان با ولادت امام حسن عسگری (ع) برگزار شد ایشان «حکمرانی دیجیتال و دولت هوشمند» را لازمه شکل‌گیری دولت قوی دانست و گفت: اساس کار دولت هوشمند تسهیل دسترسی‌های مردم به اطلاعات در بخش‌های مختلف اداری، علمی، تجاری و نظام بانکی و مالی است. در این جلسه به اهمیت تسریع اتصال دستگاه‌های اجرایی به «پنجره واحد دولت هوشمند» تأکید شد و رئیس‌جمهور شهید در ادامه نیروی انسانی کارآمد و متخصص را از دیگر الزامات مهم تحقق دولت هوشمند دانست و گفت: دستگاه‌های اجرایی برای حفظ این سرمایه ملی موظف‌اند نخبگان و متخصصان را در بخش‌های مربوطه به کار گرفته و علاوه بر ایجاد شرایط مناسب برای زندگی و ارتقای دانش و مهارت‌های آنان، مشکلات کاری و معیشتی ایشان را نیز پیگیری و رفع کنند در این جلسه با دستور رئیس‌جمهور شهید همه دستگاه‌های اجرایی مکلف شدند تا پیش از پایان سال ۱۴۰۱ حداقل ۵۰ درصد خدمات خود را از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند ارائه کنند.

برگزاری دومین جلسه شورای عالی فضایی (دی ۱۴۰۱)

در دی ماه ۱۴۰۱ دومین جلسه شورای عالی فضایی به ریاست رئیس جمهور شهید و اعضای شورا برگزار شد. تصویب اسناد راهبردی صنعت فضایی کشور شامل سند سیاستها و برنامه های کلان بخش فضایی و سند برنامه ده ساله رشد صنعت فضایی کشور در افق ۱۴۰۱ تا ۱۴۱۰، از جمله دستاوردهای این جلسه است. از دیگر مصوبات این جلسه می توان به تصویب ایجاد امکان مدیریت یکپارچه برنامه های فضایی کشور، ایجاد امکان تجمیع تقاضای داده ها و تصاویر ماهواره ای و پرهیز از تامین موازی داده ها و تصاویر ماهواره ای با شکل گیری مرکز ملی آرشیو داده ها و تصاویر ماهواره ای و تصویب عناوین کارگروه های تخصصی ذیل شورای عالی فضایی اشاره کرد.

۵

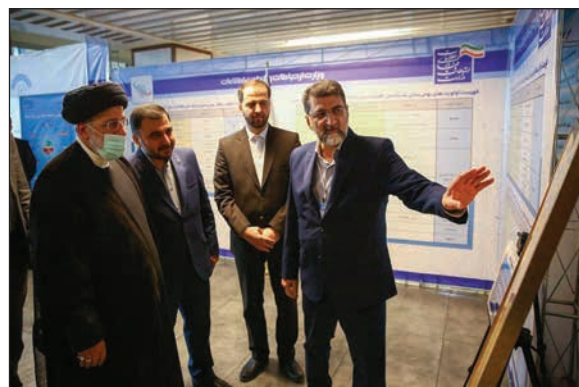
گرامیداشت روز جهانی ارتباطات (اردیبهشت ۱۴۰۲)

رئیس جمهور شهید همزمان با روز جهانی ارتباطات با حضور در پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات، هفت پروژه مهم ارتباطی را افتتاح کرد تا به این ترتیب گام بلندی در توسعه زیرساخت های ارتباطی کشور برداشته شود.

پروژه های افتتاح شده در اردیبهشت ۱۴۰۲

- ۱- رونمایی از فاز نخست طرح ملی فیبر نوری منازل و کسب و کارها
- ۲- افتتاح و بهره برداری از فاز اول توسعه ظرفیت شبکه زیرساخت کشور با استفاده از توانمندی تولید داخل
- ۳- اتصال ۴۰۰۰ روستا به شبکه ملی اطلاعات از ابتدای دولت سیزدهم
- ۴- پروژه طراحی و تامین کابل و متعلقات و اجرای کابل کشی دریایی و خشکی بمنظور اتصال بندر لنگه- تنب کوچک- تنب بزرگ- ابوموسی و کیش - هندورابی
- ۵- افتتاح ۶۰۰ امین سایت ۵G
- ۶- رونمایی فاز اول پنجره ملی خدمات دولت هوشمند
- ۷- سامانه ملی سنجش برخط میزان رضایت مردم از کارکنان دستگاههای اجرایی کشور

برگزاری بیست و ششمین جلسه شورای اجرایی فناوری اطلاعات (مهر ۱۴۰۲)

۶

بیست و ششمین جلسه شورای اجرایی فناوری اطلاعات در تاریخ هفدهم مهرماه سال ۱۴۰۲ با حضور آیت‌الله دکتر سید ابراهیم رئیسی برگزار شد، ایشان تکمیل طرح دولت هوشمند را از اولویتهای مهم دولت عنوان کرد و با اشاره به عدم اهتمام کافی در به سرانجام رساندن دولت الکترونیک در دوره‌های گذشته گفت: تلاش دولت مردمی برای تکمیل دولت هوشمند، گامی مهم در جهت تسهیل زندگی مردم است؛ و به همین منظور الزامات ارتقای رتبه در شاخص‌های توسعه الکترونیکی به تصویب اعضا رسید. رئیس‌جمهور شهید ارتقای شفافیت، مبارزه با فساد، اجرای عدالت، توسعه ارتباطات، جمع‌آوری دقیق اطلاعات و ایجاد اشتغال را از جمله مزیت‌های تکمیل دولت هوشمند در کشور برشمرد و بر اتصال هر چه سریع‌تر دستگاه‌هایی که تاکنون و به هر دلیلی به پنجره ملی خدمات دولت هوشمند متصل نشده‌اند، تأکید نمود. در همین راستا بیست پروژه پیشران دولت هوشمند برای گذار از دولت الکترونیک به دولت هوشمند در این جلسه مورد تصویب قرار گرفت.

افتتاح پروژه بزرگ فیبرنوری استان گلستان (دی ۱۴۰۲)

رئیس جمهور شهید با سفر به استان گلستان، پروژه فیبرنوری منازل و کسب و کارهای این استان را افتتاح کرد. با افتتاح این پروژه ملی، استان گلستان نخستین استان کشور بود که همه ۳۷ شهر آن تحت پوشش فیبرنوری قرار گرفته و بیش از یک میلیون نفر از جمعیت شهری آن به سرعت های چند صدمگابیتی دسترسی پیدا کردند.

گرامیداشت روز فناوری فضایی (بهمن ۱۴۰۲)

مراسم گرامیداشت روز فناوری فضایی، با حضور رئیس جمهور شهید، اعضای هیات دولت، سران کشوری و لشکری، متخصصان و دانشمندان حوزه فضایی در تاریخ ۱۴ بهمن ۱۴۰۲ برگزار شد. در این مراسم رئیس جمهور شهید ضمن دیدار با کارکنان و فعالان و سخنرانی در خصوص برنامه ها و اولویت های دولت سیزدهم در حوزه صنعت فضایی، از نمایشگاه جانبی "آخرین دستاوردهای فضایی کشور" بازدید کرد و در حضور ایشان، ۳ پروژه مهم فضایی نمونه پروازی ماهواره ناهید ۲، نمونه پروازی ماهواره ظفر ۲ و نمونه پروازی بلوک انتقال مداری سامان معرفی شد.

۹

افتتاح پروژه بزرگ فیبرنوری استان قم (اردیبهشت ۱۴۰۳)

در جریان سفر رئیس جمهور شهید، آیت الله سید ابراهیم رئیسی (ره)، به استان قم پروژه فیبرنوری منازل و کسب و کارهای این استان با حضور ایشان افتتاح شد. با افتتاح این پروژه ملی، استان قم بعد از استان گلستان، دومین استان کشور بود که همه شهرهای آن تحت پوشش فیبرنوری قرار گرفته و ۴۳۵ هزار خانوار شهری این استان به سرعت های چند صدمگابیتی دسترسی پیدا کردند.

۱۰

حضور رئیس جمهور شهید در جلسه نظارت ستادی (اردیبهشت ۱۴۰۳)

رئیس جمهور شهید، در آستانه روز جهانی ارتباطات در آخرین جلسه نظارت ستادی، دولت سیزدهم، در وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات حضور یافت و ۶ طرح مهم و بزرگ توسعه زیرساخت‌های ارتباطی کشور و یک قرارداد خرید تجهیزات از تولیدکنندگان داخلی را افتتاح کرد. همچنین، آن شهید از نمایشگاه آخرین اقدامات، خدمات و دستاوردهای وزارتخانه در بخش‌های پستی و تجهیزات بومی نیز دیدن کرد.

پروژه‌های افتتاح شده در اردیبهشت ۱۴۰۳

- ۱- افتتاح پروژه فیبرنوری منازل و کسب و کارها در ۲۰ شهر که در ۳ ماه گذشته پوشش آنها کامل شده و آغاز عملیات اجرایی در ۵۰ شهر
- ۲- توسعه و ارتقاء پایداری شبکه انتقال با استفاده از توانمندی تولید داخل
- ۳- توسعه شبکه IP ملی (توضیحات: در ۱۱۹ نقطه حضور شبکه IP ملی و ایجاد ۶ نقطه جدید)
- ۴- افزایش نقاط حضور شرکت ارتباطات زیرساخت در ۷ استان

بخش
اول

توسعه شبکه ملی اطلاعات

با توجه به وابستگی روز افزون جنبه‌های مختلف زندگی مردم به فضای مجازی و انتقال تمامی امور به این فضا (امروزه حتی جراحی از راه دور با استفاده از ابزارهای ارتباطی و اطلاعاتی پیشرفته میسر است)، داشتن یک شبکه پرسرعت، با کیفیت، امن و با کمترین آسیب پذیری از تصمیمات خارج از اراده ایرانیان بسیار مهم و راهبردی است. به همین دلیل از بیش از یک دهه گذشته، راه اندازی شبکه ملی اطلاعات به عنوان زیرساخت فضای مجازی کشور در دستور کار برنامه‌ریزان و سیاستگذاران ادوار مختلف بوده است. این طرح ملی که از آن به عنوان «زیرساخت توسعه کشور در دهه‌های آینده» یاد می‌شود، در اسناد بالادستی مورد توجه جدی واقع شده و تکالیفی در این زمینه برای دستگاه‌های مختلف علی‌الخصوص وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تعیین شده است. با وجود اسناد بالادستی متعدد بویژه «طرح کلان و معماری شبکه ملی اطلاعات» که در شهریور ماه ۱۳۹۹ به پیشنهاد دولت وقت در شورای عالی فضای مجازی مصوب شد، این طرح بر اساس اعلام مرکز ملی فضای مجازی به عنوان ناظر طرح، در ابتدای دولت سیزدهم حدود ۲۰ درصد پیشرفت داشت.

به دلیل اهمیت تحقق سریعتر شبکه ملی اطلاعات در تمامی ابعاد آن، این موضوع در دولت سیزدهم به دستور شهید جمهور در صدر اولویتهای وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات قرار گرفت. به همین منظور و در راستای شتاب بخشی به روند اجرای شبکه ملی اطلاعات، «شورای راهبری توسعه شبکه ملی اطلاعات» با مسئولیت وزیر ارتباطات و حضور تمامی معاونین وزیر مرتبط تشکیل شد و برای تحقق این طرح عظیم ملی هفت کلان پروژه ۱- توسعه زیرساخت‌های ارتباطی ۲- توسعه زیرساخت‌های داده ۳- توسعه خدمات پایه کاربردی، خدمات ابری و میزبانی و خدمات ارتباطی صورت پذیرفته است. امنیت زیرساخت‌ها ۴- بومی سازی تجهیزات و سامانه‌ها و ۷- مدیریت منابع شبکه، با بیش از ۲۰۰ پروژه ملی ذیل این کلان

پروژه‌ها تعریف شد. با برگزاری بیش از ۲۷۰ جلسه شورای راهبری و کمیته های اقماری آن با حضور وزیر ارتباطات و پیگیری های مستمر و فعالیت مجاهدانه و شبانه روزی تیم جوان، نخبه و متعهد وزارت ارتباطات، به فضل الهی هم اکنون پیشرفت شبکه ملی اطلاعات به بیش از ۶۵ درصد رسیده است و طبق هدفگذاری ان شاء... تا پایان سال ۱۴۰۳ به ۷۵ درصد پیشرفت و تا پایان سال ۱۴۰۴ به بهره برداری کامل خواهد رسید.

الف نتایج حاصله

در نتیجه اقدامات انجام شده و بر اساس ارزیابی موشکافانه مرکز ملی فضای مجازی به عنوان ناظر پیشرفت شبکه ملی اطلاعات و مبتنی بر ۱۲ شاخص ارزیابی، درصد پیشرفت شبکه ملی اطلاعات از حدود ۲۰ درصد در ابتدای دولت سیزدهم به قریب به ۶۰٪ در بهمن ماه ۱۴۰۲ رسید. لازم به ذکر است هم اکنون بر اساس همان شاخص ها پیشرفت این پروژه به حدود ۶۵ درصد رسیده است.

ردیف	محور	درصد پیشرفت			
		شهریور ۱۴۰۰	بهمن ۱۴۰۲	تیر ۱۴۰۳	هدف ۱۴۰۳
۱	زیرساخت ارتباطی	۴۶	۷۰	۷۴.۸۵	۷۸.۱
۲	زیرساخت اطلاعاتی	۱۳	۶۲	۶۲.۳۶	۸۶.۰۵
۳	خدمات پایه	۱۰	۷۰	۷۱.۸۸	۷۸.۶۱
۴	مزیت بخشی و مدل اقتصادی	۴۲	۵۴	۵۹.۶۹	۷۲.۵۷
۵	استقلال و مدیریت پذیری	۳۴	۶۲	۸۵.۲۸	۷۷.۴۶
۶	ارتقای امنیت و سالم سازی	۲۵	۴۵	۵۵.۷۰	۷۱.۴۵
۷	بومی سازی تجهیزات و سامانه های امنیتی	۵	۳۷	۵۰.۵۵	۶۷.۰۹
	پیشرفت شبکه ملی اطلاعات	۲۳.۲۵	۵۹.۱۸	۶۵.۲۵	۷۵.۱۹

این پیشرفت ۶۵ درصدی اثرات ملموس بسیار زیادی در کشور داشته است که به پنج مورد مهم از آن‌ها اشاره خواهد شد:

۱- عدم ایجاد اختلال در ارائه خدمات مهم و روزمره به کاربران در بستر سکوها داخلی

در آبان ماه سال ۱۳۹۸ که اینترنت بین الملل به دلیل آشوب‌های خیابانی و با مصوبه نهادهای ذیصلاح امنیتی به مدت دو هفته قطع شد، سایت‌ها و خدمات داخلی از سکوها خرید و فروش تا تاکسی برخط و ... با اختلال روبرو شدند. این در حالی بود که تمامی این سکوها و سایت‌ها در داخل کشور میزبانی می‌شدند. دلیل اصلی این اتفاق ناگوار، عدم پیشرفت شبکه ملی اطلاعات و وجود وابستگی‌های کلیدی متعدد شبکه کشور به خارج همچون «مدیریت نام دامنه DNS»، «خدمات زمان شبکه NTP» و ... بود. این در حالی است که در مهرماه ۱۴۰۱ که بنا بر مصوبه نهادهای امنیتی ذیصلاح مقرر شد که اینترنت کشور قطع شود اولاً با تعامل با این نهادها، این تصمیم صرفاً به قطع اینترنت تلفن همراه آن هم در ساعات خاصی از چند روز در نقاطی خاص محدود شد (در حالیکه در آبان سال ۱۳۹۸ کل اینترنت کشور چه ثابت و چه همراه و در همه جای کشور و در کل روز قطع شد) و ثانیاً هیچ کدام از خدمات و سکوها داخلی در طول آن زمان قطع و یا دچار اختلال جدی نشدند.

۲- توسعه پیام‌رسان‌های داخلی و جهش در تعداد کاربران و ترافیک آن‌ها

در نتیجه حمایت همه جانبه وزارت ارتباطات از توسعه سکوها و پیام‌رسان‌های داخلی اکنون چند پیام‌رسان با ظرفیت بیشتر از ۲۰ میلیون کاربر در کشور فعال هستند که مجموع کاربران یکتای ماهانه چهار پیام‌رسان منتخب - که از طریق سیستم اتصال متقابل امکان دریافت و ارسال پیام به یکدیگر را دارند- بیش از ۴۵ میلیون نفر است. با عنایت الهی و در پرتو حمایت‌های رئیس جمهور شهید و تلاش بخش‌های مختلف وزارتخانه و البته همراهی زیست بوم فناوری اطلاعات و ارتباطات کشور، وضعیت فعلی پیام‌رسان‌های داخلی با هیچ دوره‌ای از تاریخ کشور قابل مقایسه نبوده و می‌توان ادعا کرد در بستر آنها علاوه بر قابلیت عمومی پیام‌رسانی با کیفیت بالا، خدمات دیگری نیز قابل ارائه است که بعضاً در نمونه‌های خارجی نیز وجود ندارد.

بیک ترافیک مصرفی (گیگابایت بر ثانیه)		کاربر فعال ماهانه		کاربر فعال روزانه		
خرداد ۱۴۰۳	ابتدای دولت	خرداد ۱۴۰۳	ابتدای دولت	خرداد ۱۴۰۳	ابتدای دولت	
۱۲۷۰ (برابر ۳/۷)	۳۴۰	۴۴,۰۱۱,۷۷۴ (برابر ۲/۳)	۱۳,۸۶۴,۴۷۵	۲۲,۰۴۳,۵۵۱ (برابر ۲۵/۴)	۵,۱۸۳,۷۹۴	 روبیکا
۲۶۴ (برابر ۱۴)	۱۹	۳۰,۸۰۰,۰۰۰ (برابر ۱۳)	۲,۳۰۹,۱۳۸	۱۸,۷۹۴,۹۱۵ (برابر ۷۵/۱۳)	۱,۳۶۷,۰۳۶	 اینا
۲۰ (برابر ۷/۱۶)	۲/۱	۹,۹۳۸,۴۹۸ (برابر ۵/۳)	۲,۷۸۴,۳۶۵	۴,۴۳۱,۳۴۲ (برابر ۷/۵)	۷۷۳,۹۴۵	 بله
۳۲ (برابر ۵/۲)	۵/۱۲	۱۰,۳۹۲,۱۸۵ (برابر ۸)	۱,۲۸۱,۱۷۰	۵,۵۵۶,۵۶۹ (برابر ۸)	۶۹۷,۵۴۴	 سروش پلاس

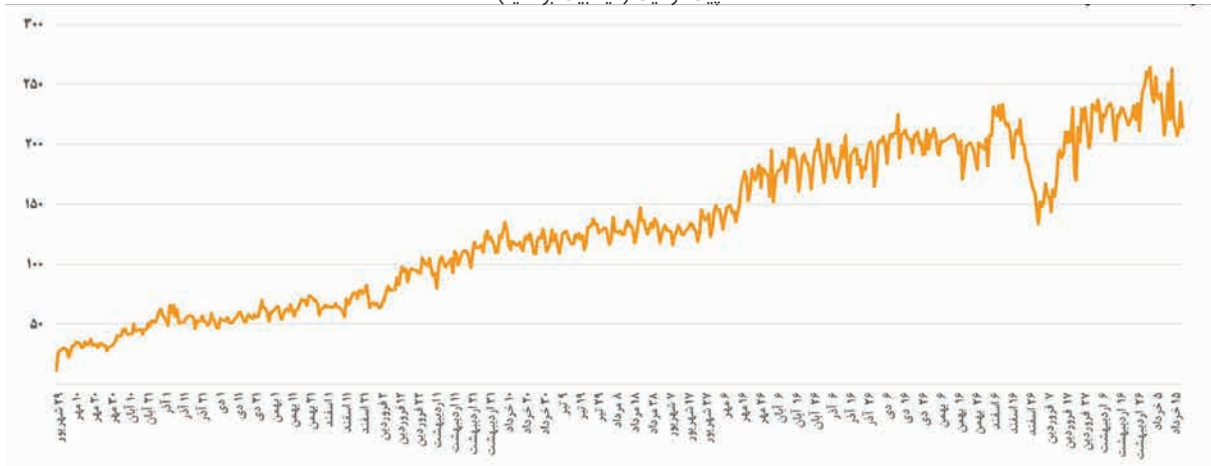
در طول این مدت چهار نظرسنجی در این حوزه نیز انجام شده است که طبق اطلاعات استخراج شده از آن‌ها، میزان کاربرانی که فقط از پیام‌رسان‌های داخلی استفاده می‌کنند از ۱٪ در شهریور ۱۴۰۱ به ۲۰٪ در اسفند ۱۴۰۲ افزایش یافته و در مقابل در همین بازه زمانی تعداد افرادی که فقط از پیام‌رسان‌های خارجی استفاده می‌کنند از ۵۴ درصد به ۲۲ درصد کاهش یافته است و بعبارتی دیگر تخمین زده می‌شود هم اکنون ۷۷٪ از کاربران اینترنت در کشور بنحوی از پیام‌رسان‌های داخلی استفاده می‌کنند.

نوع پیام‌رسان مورد استفاده	قبل از مسدودسازی اینستاگرام و واتس‌آپ	تیر ۱۴۰۲	شهریور ۱۴۰۲	اسفند ۱۴۰۲
فقط داخلی	۱٪	۱۶٪	۲۲٪	۲۰٪
فقط خارجی	۵۴٪	۲۰٪	۱۸٪	۲۲٪
هم داخلی و هم خارجی	۴۴٪	۵۸٪	۶۶٪	۵۷٪
مجموع کاربران داخلی	۴۵٪	۸۰٪	۸۲٪	۷۷٪

منبع: نظرسنجی ایسپا در اسفند ۱۴۰۲

همچنین ترافیک مصرفی کاربران در سکوی داخلی که شاخص دیگری برای نشان دادن موفقیت سکوی بومی است، شاهد رشد ۴ تا ۱۴ برابری بوده است.

بیک ترافیک (گیگابایت بر ثانیه)

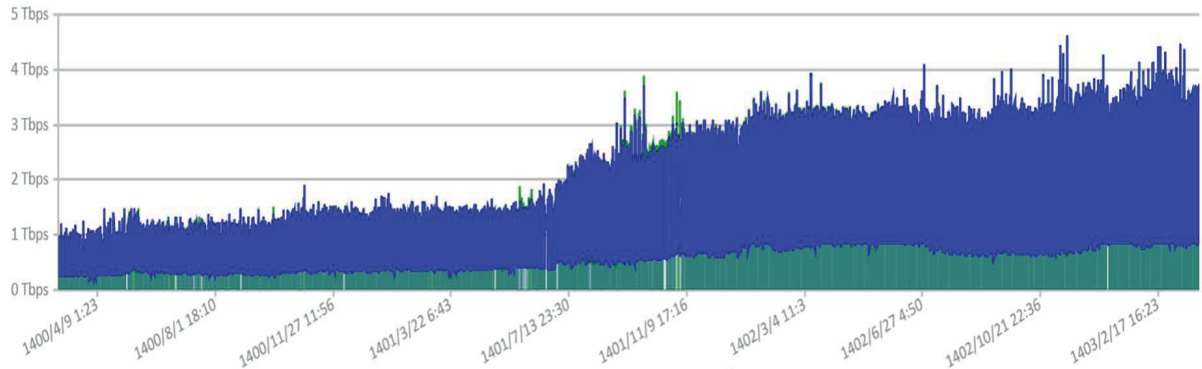
جهش در ترافیک پیام‌رسان‌های داخلی - ترافیک مصرفی ایتا در دو سال گذشته بیش از ۱۰ برابر شده است

۳- افزایش کیفیت خدمات داخلی

در اثر توسعه زیرساخت‌های ارتباطی و نیز افزایش تعداد و توسعه ظرفیت نقاط تبادل ترافیک کشور (IXPها) از ۶ به ۳۰ ترابیت بر ثانیه و حمایت فنی و زیرساختی از سکوه‌های بزرگ کشور و متقاعد کردن آن‌ها برای توزیع ترافیک خود در این نقاط (CDN)، کیفیت خدمات داخلی افزایش یافته به گونه‌ای که برخی سکوه‌های داخلی همچون تلویزیون که پیش از این قادر به سرویس دهی با کیفیت به کاربران میلیونی همزمان را نداشت، در این دوره در ایام جام جهانی فوتبال گذشته ضمن ارائه سرویس پخش زنده با کیفیت به میلیون‌ها نفر، ترافیک تولید شده در این سکو برای اولین بار به رکورد ۴ ترابیت بر ثانیه رسید. این عدد از این جهت مهم است که بدانیم کل ترافیک اینترنت کشور در بدو شروع دولت سیزدهم تقریباً به همین مقدار بود. در یک کلمه زیرساخت‌های ارتباطی و داده‌ای کشور برای میزبانی از ترافیک‌های پرحجم داخلی کاملاً آماده است.

۴- افزایش ترافیک داخلی

به صورت کلی ترافیک تولید شده داخلی هم در مدت سه سال گذشته تا ۴ برابر افزایش داشته است. نمودار زیر نشان دهنده میزان ترافیک مراکز تبادل ترافیک داخلی است که تقریباً بیانگر ۶۰٪ از کل ترافیک تولید داخل کشور است. همانگونه که پیدا است به صورت میانگین حداکثر ترافیک این مراکز از حدود یک ترابیت بر ثانیه به بیش از ۴ ترابیت بر ثانیه رسیده است که نشان دهنده افزایش قابل توجه میزان استفاده کاربران از سکوه‌های داخلی است.

افزایش سه تا چهار برابری ترافیک مراکز تبادل ترافیک داخلی (IXP) در سه سال گذشته

به همین میزان، نسبت ترافیک داخلی به ترافیک کل هم از ۲۵ درصد در ابتدای دولت به ۴۸ درصد در خرداد ۱۴۰۳ رسیده است.

درصد ترافیک مصرفی داخلی کاربران به کل ترافیک مصرفی کاربران

دستاوردی فوق در حالی است که به دست آمده است که با پیگیری‌های شرکت ارتباطات زیرساخت، ظرفیت پهنای باند ترافیک بین الملل نیز از ابتدای دولت سیزدهم تقریباً دوبرابر شده و از حدود ۵/۴ ترابیت بر ثانیه به ۱۰/۷ ترابیت بر ثانیه رسیده است. در اثر این تلاش‌ها و توسعه همزمان زیرساخت‌های داخلی و برون مرزی، بیشینه مجموع ترافیک مصرفی کاربران (داخلی و بین الملل) از ابتدای دولت بیش از ۱۰۰٪ رشد داشته و از حدود ۶ ترابیت بر ثانیه به حدود ۱۲ ترابیت بر ثانیه رسیده است که تقریباً نیمی از آن ترافیک داخل است که مرهون توسعه شبکه ملی اطلاعات است.

۵- ارتقای مرزبانی سایبری و سلامت فضای مجازی کشور

در نتیجه اقدامات صورت گرفته برای افزایش ظرفیت سامانه های شناسایی و مقابله با حملات منع سرویس توزیع شده در ورودی اینترنت کشور، علیرغم افزایش چندصد برابری تعداد حملات صورت گرفته با موفقیت با تمامی آنها مقابله و مرزهای سایبری در برابر این حملات از آسیب مصون ماندند.

مردم عزیز خوب به یاد دارند که در سال‌های نه چندان دور یک شبه برخی نرم‌افزارهای ایرانی بدون اخذ رضایت از دارنده گوشی و به صورت خودکار از روی گوشی ده‌ها میلیون ایرانی حذف شد. این در حالی است که در طی سه سال گذشته گوگل پلی بارها تلاش کرد که به بهانه‌های مختلف برخی نرم‌افزارهای پرکاربر ایرانی را از روی گوشی‌های کاربران حذف نماید که به دلیل تقویت ابزارهای مرزبانی کشور در دروازه‌های اینترنت بین‌الملل این اتفاق محقق نشد. همچنین مبتنی بر همین توان و در راستای حفاظت از کیان خانواده و مرزهای اخلاقی کشور، همچون بسیاری از کشورهای جهان، طی یک کار فنی نسبتاً دقیق و با حداقل خطا، محتوای پورنوگرافی و خشونت شدید از خروجی موتورهای جستجوی فعال در کشور در سطح شبکه حذف شد تا کودکان و نوجوانان به راحتی در معرض محتوای غیراخلاقی قرار نگیرند. راه اندازی اینترنت ویژه کودکان و نوجوانان هم از جمله دیگر اقدامات صورت گرفته برای ارائه خدمات اینترنتی ایمن، مفید و متنوع به اقشار خاص بود که در این دوره صورت گرفت.

الزامات مورد نیاز برای ادامه مسیر

ب

تداوم رشد که در تحقق شبکه ملی اطلاعات در دولت سیزدهم اتفاق افتاده و بهره‌برداری کامل از این شبکه مستلزم پیگیری جدی موضوعاتی مانند رفع خلاهای قانونی در حوزه فضای مجازی (آخرین قانون مصوب در این خصوص با عنوان «قانون جرائم رایانه ای» مربوط به ۱۵ سال قبل است)، رفع مشکل تعدد نهادهای تصمیم‌گیر در مدیریت فضای مجازی کشور، ایجاد همدلی و انسجام و درک یکسان از مسیر درست در مسیر حکمرانی در فضای مجازی در بین مسئولین ارشد کشور و عدم اظهارنظرهای سیاسی اشتباه در این خصوص، بازنگری در برخی سیاست‌ها و مصادیق (که دلایل مسدودسازی آن‌ها منقضی شده) و کاهش استفاده کاربران از ابزارهای گریز از حاکمیت، تدوین قوانین لازم برای نحوه فعالیت مسئولین و مدیران کشور در شبکه‌های اجتماعی خارجی و داخلی به منظور رفع دوگانگی برای مسئولین خیر و برای مردم آری و انجام اقدامات فرهنگی توسط سازمان‌های دارای مأموریت در حوزه فرهنگ‌سازی استفاده از فضای مجازی است.

اقدامات مهم و راهبردی توسعه شبکه ملی اطلاعات با تمرکز بر خدمات پایه (در قالب عکس نوشته)

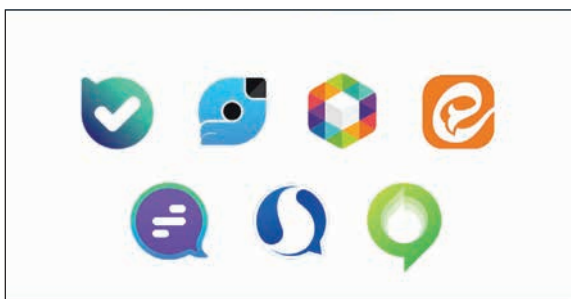

تشکیل «شورای راهبری توسعه شبکه ملی اطلاعات»
با مسئولیت وزیر و عضویت همه معاونین ذیربط وزارتخانه
و کنترل پروژه هفتگی این طرح مهم با برگزاری ۹۱ جلسه

اختصاص منابع مالی لازم
در لوایح بودجه سنواتی برای تکمیل
شبکه ملی اطلاعات

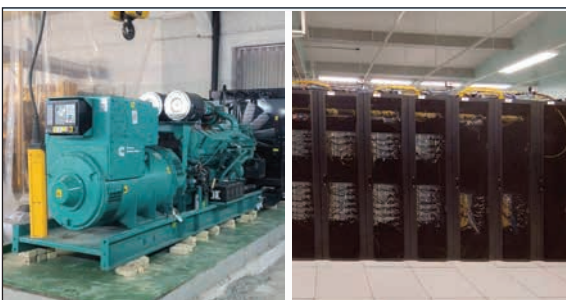
تدوین و تصویب شرایط و الزامات صدور پروانه
پیام‌رسان‌های اجتماعی بومی در کمیسیون
تنظیم مقررات ارتباطات رادیویی

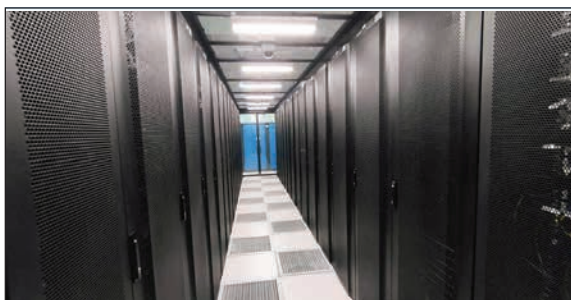
تصویب ۱۲۰ شاخص در تعامل با مرکز ملی فضای
مجازی به عنوان ناظر اجرای شبکه ملی اطلاعات
برای بررسی دقیق پیشرفت شبکه ملی اطلاعات

تامین بیش از ۱۰۰۰ دستگاه سرور
و تجهیزات ذخیره سازی برای پیام‌رسان‌ها
و شبکه های اجتماعی بومی

نوسازی و توسعه زیرساختهای مرکز داده
شهید سلیمانی (تجهیزات ارتباطی، برق، ...) برای
میزبانی از پیام‌رسان‌ها و شبکه‌های اجتماعی ایرانی

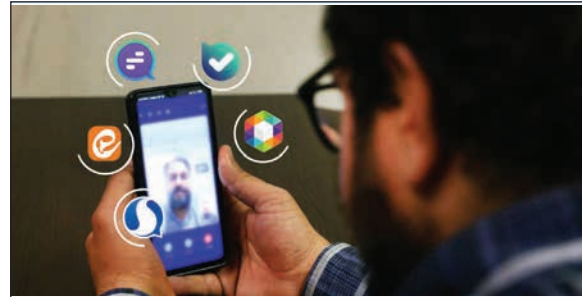
تامین تجهیزات و زیرساختهای لازم
برای راه اندازی نسخه پشتیبان پیام‌رسان‌ها
و شبکه های اجتماعی داخلی

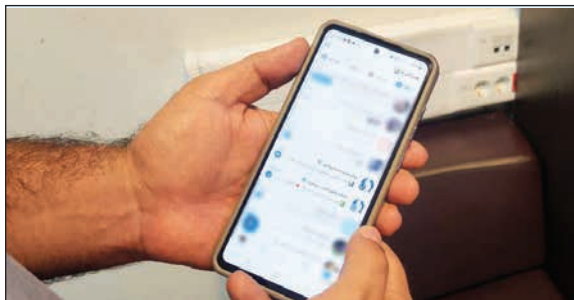
تامین تجهیزات و زیرساختهای لازم
برای «ابری سازی» پیام‌رسان‌ها
و شبکه‌های اجتماعی داخلی

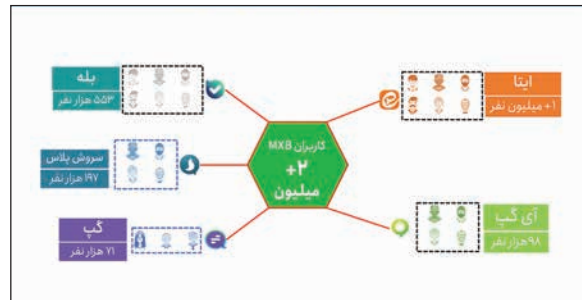
ارائه خدمات امنیتی به پیام رسان‌ها و شبکه های اجتماعی ایرانی برای مقابله با حملات سایبری

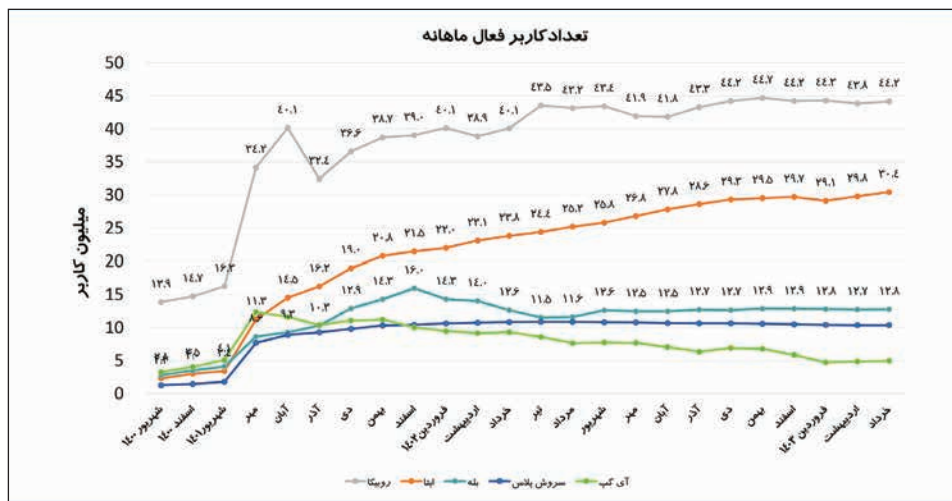
تامین زیرساخت‌های لازم برای راه اندازی تماس صوتی و تصویری با کیفیت در همه پیام رسان‌های بومی

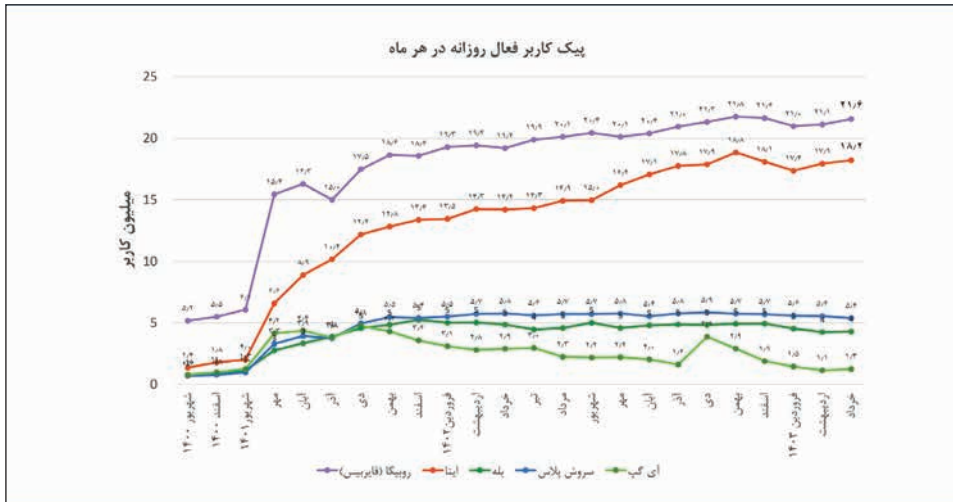
فراهم کردن زیرساخت‌های لازم برای راه اندازی فاز اول تماس برون سکویی (Call out)

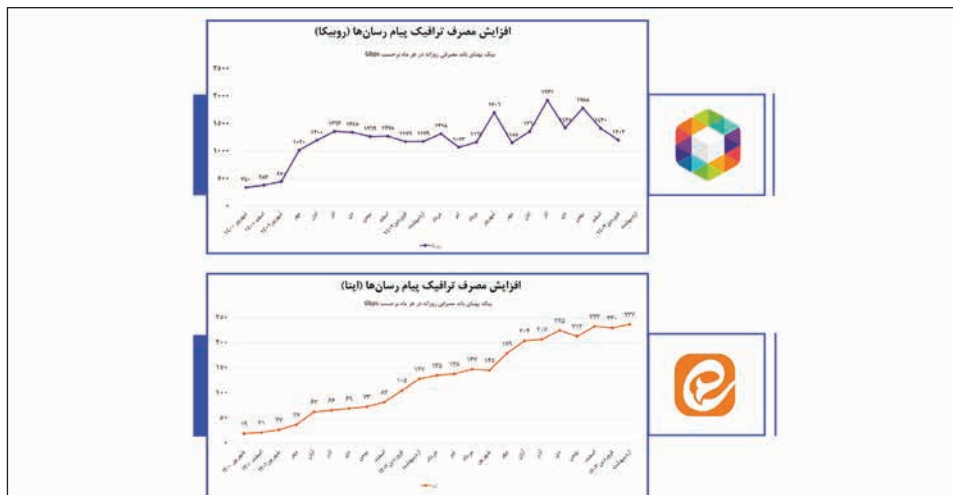
راه اندازی امکان اتصال متقابل بین پیام رسان‌های داخلی برای اولین بار در جهان

افزایش ۴ تا ۱۲ برابری
تعداد کاربران فعال ماهانه پیام رسان‌های داخلی

**افزایش ۱۵ تا ۲۰ برابری
تعداد کاربران فعال روزانه پیام رسان های داخلی**

**افزایش ۱۴ تا ۱۶ برابری
ترافیک اغلب پیام رسان های داخلی**

تامین زیرساخت‌ها و کمک به راه اندازی شبکه اجتماعی متن محور «ویراستی» با بیش از چندصد هزار نفر کاربر فعال ماهانه

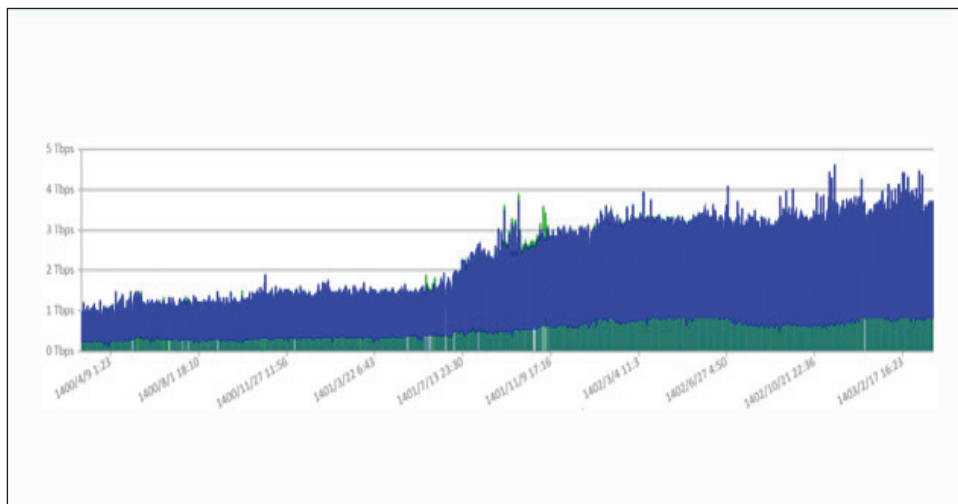
ارتقای زیرساخت‌های ارتباطی با کشور عراق برای تقویت سکوها ایرانی در این کشور و در نتیجه استفاده گسترده زوار عتبات از این سکوها (بیش از ۱۲ میلیون تماس تصویری موفق با رضایت بیش از ۸۰ درصد در ایام دو اربعین اخیر)

تقویت پیام رسان‌های ایرانی برای خدمت رسانی به حجاج: برقراری ۱۰ میلیون تماس تصویری موفق بین ایران و عربستان با رضایت بیش از ۷۵ درصد در ایام حج دو سال اخیر

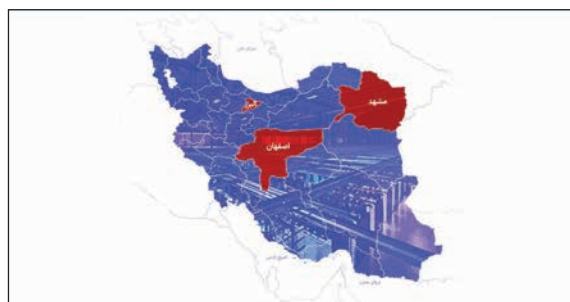
توسعه زیرساخت‌های لازم برای ارائه «سرویس پست الکترونیک» به ۵۰ میلیون نفر mail.iran.ir

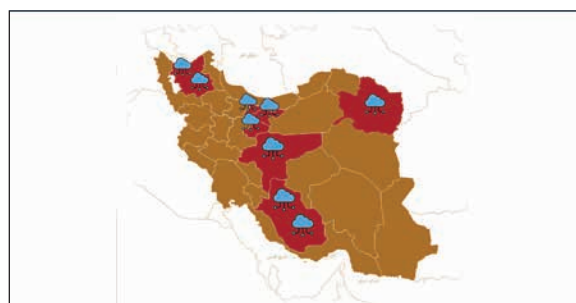
افزایش ۳ تا ۴ برابری مجموع پیک ترافیک «مراکز تبادل ترافیک کشور IXP»، از یک به چهار ترابایت بر ثانیه (نشان دهنده افزایش قابل توجه میزان استفاده کاربران از سکوها داخلی)

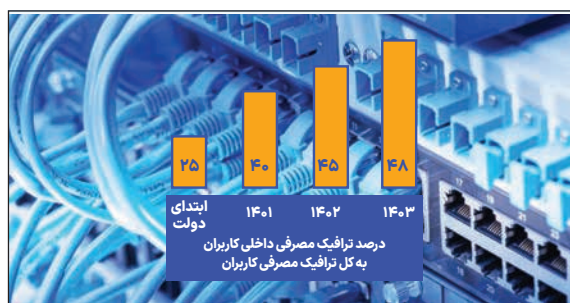
پیشرفت ۵۰ درصدی طرح پشتیبانی کامل
زیرساخت‌های ارتباطی کشور از نسخه
شش پروتکل اینترنت

تخصیص زمین و فراهم کردن زیرساخت‌های لازم برای راه اندازی
فاز اول قطب‌های داده در کشور (اصفهان، البرز، مشهد)
برای راه اندازی مراکز داده بسیار بزرگ برای میزبانی از خدمات
مورد نیاز کشور

بهره برداری عملیاتی از پروژه «ابرایران»
در ۹ نقطه کشور برای ارائه خدمات ابری به سکوها
و خدمات بومی

افزایش ۲ برابری نسبت ترافیک مصرفی داخلی
کاربران به کل ترافیک مصرفی کاربران

بازدید رئیس جمهور شهید از نمایشگاه تجهیزات بومی - اردیبهشت ۱۴۰۲

بازدید رئیس جمهور شهید از نمایشگاه تجهیزات بومی (در حاشیه جلسه نظارت ستادی) - اردیبهشت ۱۴۰۳

پیشرفت ۳۷/۴۶ درصدی در بومی سازی تجهیزات مورد نیاز شبکه ملی اطلاعات

استقرار کامل سامانه بومی راهبردی «مدیریت نام دامنه (DNS)» برای اولین بار با ظرفیت ۲/۵ میلیون درخواست در ثانیه (Qps) و زیر بار رفتن ۹۷ درصد ترافیک کشور با این سامانه

بهره برداری عملیاتی از سامانه مرجع همزمانی شبکه (NTP) برای هماهنگی همه اجزای شبکه بدون وابستگی به زیرساخت های خارجی

راه اندازی نسخه پشتیبان سامانه بومی «مدیریت نام دامنه DNS» در ۶ نقطه در ۵ شهر کشور با ظرفیت ۱۵ میلیون درخواست در ثانیه (Qps)

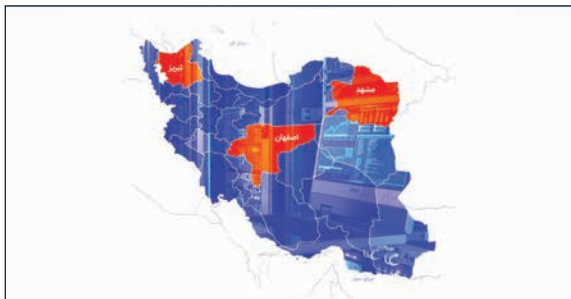

اخذ معافیت مالیاتی قانونی برای کسب و کارهای فعال بر روی پیام رسان‌ها و شبکه‌های اجتماعی داخلی

ارائه خدمات الکترونیک از طریق پیام رسان‌های داخلی مانند:

- خدمات بانکی (ارز مسافرتی، کارت به کارت، نوبت دهی شعب)
- شارژ اعتبار تلفن همراه، خرید بسته اینترنت
- خدمات نیکوکاری • رهگیری مرسولات پستی • پرداخت قبوض

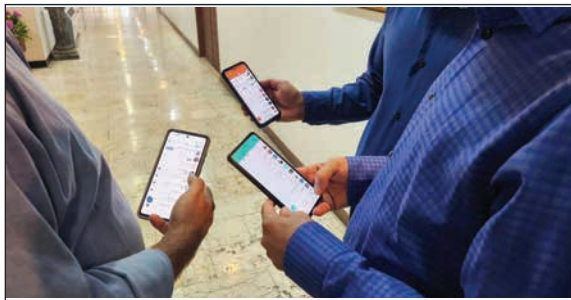

توسعه و استقرار سرویس‌های ریشه نام دامنه بین المللی (K-Root) در سه شهر جدید اصفهان، مشهد و تبریز برای پایداری اینترنت کشور

نوع پیام رسان مورد استفاده	شهریور ۱۴۰۲	تیر ۱۴۰۲	شهریور ۱۴۰۱	اسفند ۱۴۰۲
فقط داخلی	۲۰٪	۲۲٪	۲۱٪	۲۰٪
فقط خارجی	۲۲٪	۲۸٪	۲۰٪	۲۲٪
هم داخلی و هم خارجی	۲۵٪	۲۶٪	۲۸٪	۲۷٪
مجموع کاربران داخلی	۲۷٪	۲۸٪	۲۸٪	۲۷٪

منبع: نظرسنجی ایسیا، اسفند ۱۴۰۲

استفاده بیش از ۷۵ درصد کاربران ایرانی از پیام رسان های بومی بر اساس نظرسنجی ایسیا

افزایش ۲۰ برابری میزان افرادی که فقط از پیام رسان‌های داخلی استفاده می‌کنند از کمتر از ۱ درصد افراد در ابتدای دولت به ۲۰ درصد در اسفند ۱۴۰۲ بر اساس نظرسنجی ایسیا

استفاده روزانه بیش از ۲۴ میلیون کاربر یکتا از پیام رسان‌ها و شبکه‌های اجتماعی ایرانی

فعال سازی جستجوی ایمن بر روی تمامی موتورهای جستجو به منظور حذف تصاویر پورنوگرافی و خشونت بار در صفحه اعلام نتایج جستجو

عقد قرارداد خرید محصولات بومی شده با فناوری بالا تولیدی شرکت های دانش بنیان داخلی معادل ۷ همت توسط شرکت ارتباطات زیرساخت و اپراتورهای ارتباطی

بخش دوم

توسعه زیرساخت ارتباطی کشور

امروزه بسیاری از نیازمندی‌های دولت‌ها، صنایع، کسب و کارها و عموم جامعه در حوزه‌های مختلف وابسته به اینترنت بوده و همین موضوع اهمیت دسترسی به یک شبکه با کیفیت و پرسرعت و امن را صد چندان می‌نماید. آنچه که «حس و تجربه کاربران» را در داشتن یک اینترنت با کیفیت شکل می‌دهد وابسته به دو عامل ۱- وضعیت زیرساخت‌های ارتباطی کشور و ۲- وضعیت محدودیت‌های وضع شده (تحریم خارجی و داخلی) در دسترسی به سکوها و سایت‌های اینترنتی است.

راهبری عامل اول با وزارت ارتباطات است و این وزارتخانه وظیفه دارد تا نقاط مختلف کشور را در قالب یک شبکه ارتباطی پرسرعت، با کیفیت و امن به یکدیگر و به اینترنت متصل کند. عامل دوم که خارج از اراده وزارت ارتباطات، دولت‌ها و حتی شاید در برخی موارد خارج از اراده کل کشور است، اعمال محدودیت در دسترسی به سکوها و خدمات مختلفی است که بر بستر اینترنت فعالیت می‌کنند که این محدودیت‌ها خود ناشی از دو عامل ۱- محدودیت در دسترسی به برخی سایت‌ها و سکوهای خارجی به علت در داخل کشور و ۲- محدودیت در دسترسی به برخی سایت‌ها و سرویس‌های خارجی به علت تحریم‌های خارجی است.

در سال‌های منتهی به دولت سیزدهم در بخش اول یعنی توسعه زیرساخت‌های ارتباطی غفلت‌هایی اتفاق افتاده و در این حوزه نیز شاهد ناترازی جدی بودیم که بخش زیادی از آن با اقدامات صورت گرفته در این سه سال که متعاقباً به آنها اشاره خواهد شد یا حل شده است و یا در حال برطرف شدن است. به گواه آمارهای بین‌المللی، توفیقات روز افزونی در توسعه زیرساخت‌های ارتباطی داشته‌ایم. لکن آنچه باعث گله مند شدن بخشی از مردم است، موضوع محدودیت‌هایی است که به واسطه یا تحریم در دسترسی مردم ایجاد شده است که حتی بسیاری از مردم، عدم امکان دسترسی به صدها هزار سایت و سرویس تحریمی را هم به دلیل عدم اطلاع، به در کشور منتسب می‌کنند. همچنین بخش زیادی از آنچه که کاربران با عنوان اختلال در اینترنت از آن یاد می‌کنند نیز مربوط به همین محدودیت‌هاست و نه سرعت شبکه ارتباطی کشور، چرا که دسترسی آنان به این سرویس‌های فیلترشده یا تحریمی با سختی و کندی استفاده از فیلترشکن که سرعت را کند و هزینه را بیشتر می‌کند-امکان پذیر است.

الف

پیشرفت چشمگیر در وضعیت زیرساخت‌های ارتباطی کشور

زیرساخت ارتباطی کشور از چهار لایه ۱- دسترسی (فاصله بین کاربر نهایی با اولین آنتن BTS در ارتباطات همراه یا اولین مرکز مخابراتی در ارتباطات ثابت)، ۲- تجمیع (شبکه انتقال داخل شهرها و درون استانی) ۳- هسته (شبکه مادر ارتباطی، شبکه بین استانی) و در نهایت ۴- دروازه‌های ورودی اینترنت کشور تشکیل شده و افزایش سرعت اینترنت هم نیازمند توسعه در هر چهار لایه مذکور است. اما در گذشته به دلایل گوناگون، در برخی از لایه‌ها متناسب با نیاز کشور توسعه صورت نگرفته بود و نسبت به بکارگیری برخی از فناوری‌های روز دنیا (مثل فناوری فیبرنوری و نسل پنجم تلفن همراه) توجه کافی صورت نگرفته بود. جدول زیر وضعیت زیرساخت‌های ارتباطی کشور در هر چهار لایه در زمان ابتدای استقرار دولت سیزدهم (بر اساس نامه مکتوب وزیر وقت) و خرداد ۱۴۰۳ مقایسه شده است.

درصد بهبود	خرداد ۱۴۰۳	ابتدای دولت سیزدهم	واحد سنجش	شاخص	لایه
۳۲%	۴۴۰۹۴	۳۳۳۷۸	سایت	سایت های نسل ۴ و چهار و نیم	لایه دسترسی
۲۰۰۰%	۲۰۰۰	۱۰	سایت	سایت های فعال اینترنت نسل ۵	
۸۲۰%	۸	۰.۹	خانوار تحت پوشش (میلیون)	تعداد خانوار تحت پوشش فیبر نوری	
۲۳%	۹۷	۷۹	درصد	درصد روستاهای بالای ۲۰ خانوار متصل به اینترنت	
۵۰%	۱۰	۲۰	استان	تعداد استان‌های با وضعیت شبکه انتقال / تجمیع بحرانی و اشباع شده	لایه تجمیع
۱۰۰%	۶۴	۳۱.۵	ترابیت بر ثانیه	ظرفیت شبکه انتقال داده کشور	شبکه مادر ارتباطی کشور
۱۰۲%	۵۶.۵	۲۸	ترابیت بر ثانیه	ظرفیت شبکه ملی IP کشور	
۴۰۰%	۳۰	۶	ترابیت بر ثانیه	ظرفیت مراکز تبادل ترافیک کشور	
۹۰۰%	۱۸۰۰	۲۰۰	گیگابیت بر ثانیه	ظرفیت سامانه شناسایی و مقابله با حملات سایبری	
۱۰۰%	۱۰.۷	۵.۴	ترابیت بر ثانیه	ظرفیت شبکه پهنای باند اینترنت بین‌الملل	دروازه های اینترنت

همانگونه که از جدول فوق مشخص است در این دولت ظرفیت شبکه مادر ارتباطی کشور به اندازه توسعه صورت گرفته در سه دهه قبل از دولت سیزدهم توسعه یافته است.

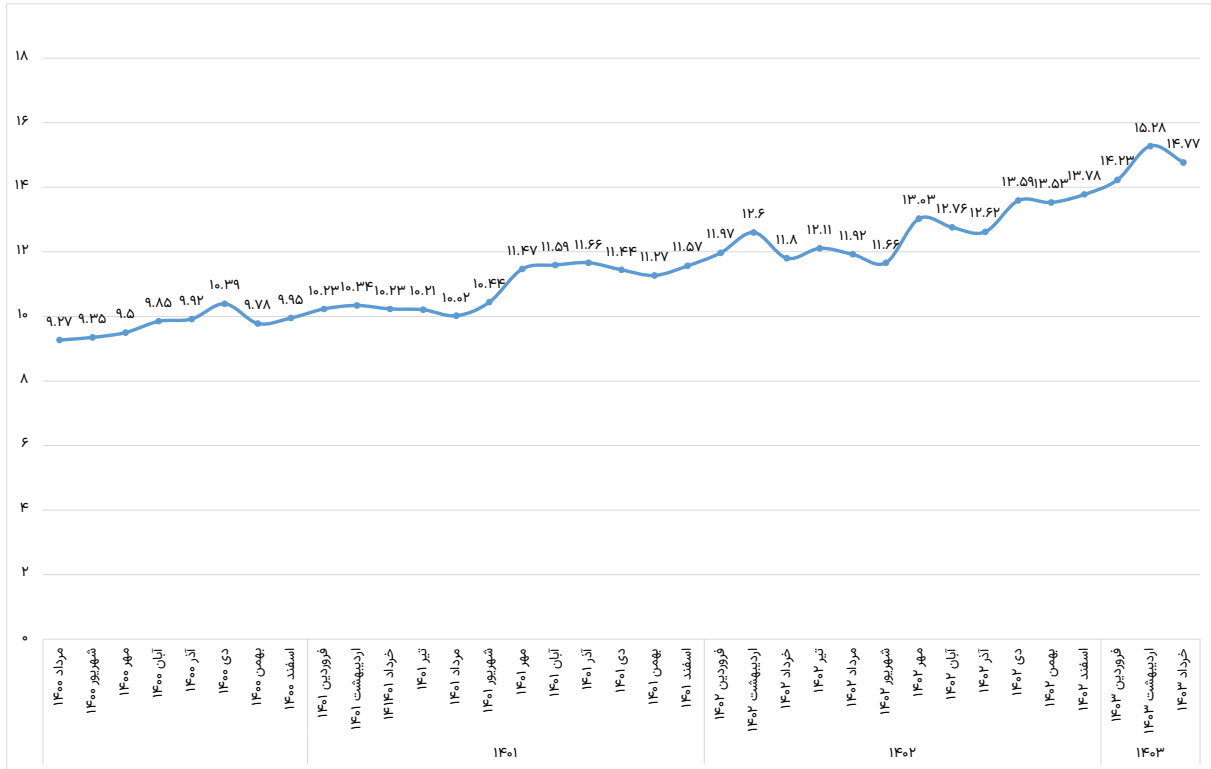
یکی از مهمترین اقدامات در حوزه توسعه زیرساخت های ارتباطی که شاید بتوان گفت مهمترین پروژه تاریخ ارتباطات و فناوری اطلاعات کشور نیز می باشد و در این دولت آغاز و مورد پیگیری ویژه قرار گرفت، «پروژه ملی فیبرنوری منازل و کسب و کارها» است. نتیجه بررسی های کارشناسی در ابتدای دولت سیزدهم این بود که با اجرای این پروژه علاوه بر رفع مشکل کیفیت و سرعت ارتباطات ثابت برای سال های متمادی و جبران عقب ماندگی کشور طی سال های گذشته، مشکل ارتباطات همراه نیز حل شده و زیرساخت شبکه های ارتباطی نسل های جدید (مانند نسل ۵ و نسل های بعدی) نیز مهیا خواهد شد.

لذا با یک برنامه ریزی دقیق و تمهید مقدمات قانونی و مقرراتی لازم و نیز تعیین مشوق های مورد نیاز این پروژه در دولت سیزدهم شروع و با سرعت خوبی در حال انجام است. برای سرعت گرفتن پروژه و افزایش کیفیت کار، ۹ اپراتور در کنار شرکت مخابرات ایران پروانه فعالیت در این زمینه را دریافت و کل کشور بین اپراتورها تقسیم شد تا توسعه به صورت یکنواخت در کل کشور انجام شود. در نتیجه اقدامات انجام شده تا کنون بیش از ۴۰٪ شهرهای کشور (بیش از ۸ میلیون خانوار شهری) تحت پوشش فیبرنوری قرار گرفته اند و بر اساس برنامه ریزی صورت گرفته تا پایان سال آینده این پوشش باید به ۱۰۰٪ برسد. در کنار موضوع پوشش، بحث اتصال کاربران به فیبرنوری نیز در دستور کار قرار گرفته و تا کنون میزان کاربران فیبرنوری نسبت به ابتدای دولت بیش از دو برابر شده و ان شاء الله تا پایان سال این رقم به دو میلیون کاربر افزایش خواهد یافت.

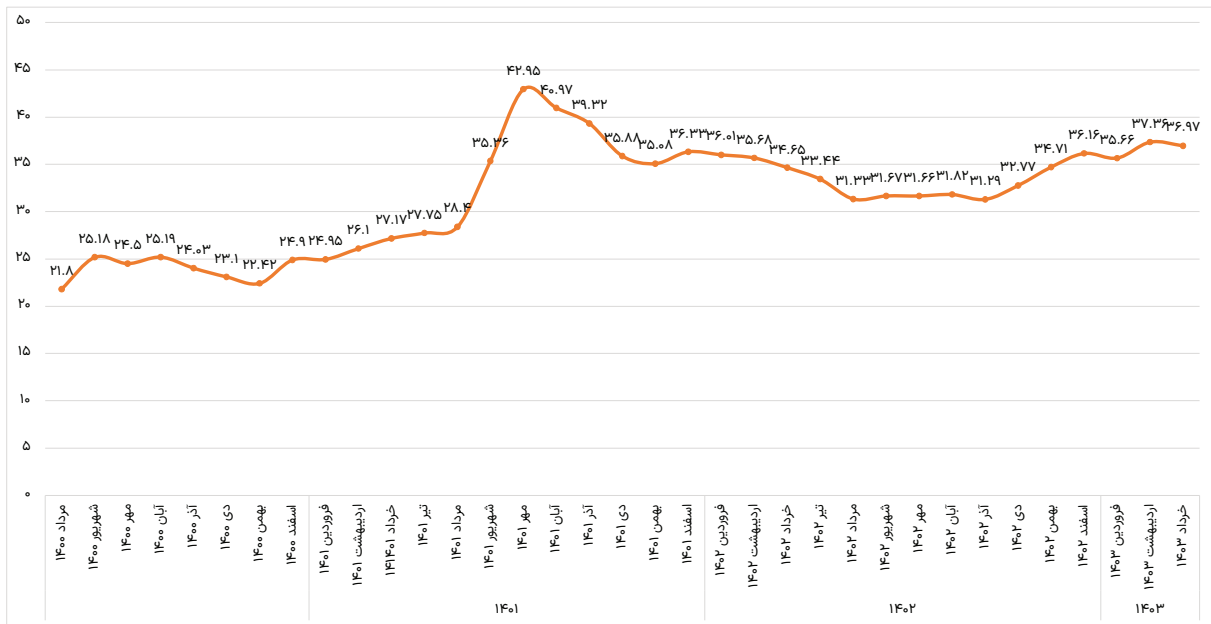
با افزایش میزان اتصال ساختمان ها به فیبر نوری، ان شاء الله شاهد یک جهش فوق العاده در سرعت دسترسی به اینترنت ثابت و ارتقاء چشمگیر جایگاه کشور در رتبه بندی جهانی خواهیم بود.

نتایج حاصله:

نتیجه اقدامات انجام شده در لایه های مختلف شبکه طی سه سال گذشته این بوده است که بر اساس داشبوردهای جهانی سرعت اینترنت ثابت و همراه رشدی ۶۵ و ۷۱ درصدی داشته اند. همچنین شبکه ارتباطی کشور امکان میزبانی از ترافیک های چند ده ترابایت بر ثانیه را پیدا کرده است که در آینده با گسترش خدمات دیجیتال ارزش آن نمود بیشتری خواهد داشت.

مقایسه سرعت اینترنت ثابت بر اساس سایت اسپد تست

مقایسه سرعت اینترنت همراه بر اساس سایت اسپد تست

الزامات مورد نیاز برای ادامه این مسیر:

با وجود اقدامات صورت گرفته، همچنان باید کار در توسعه لایه دسترسی چه ثابت و چه سیار با شتاب دنبال شود و همچنین مشکل اشباع شبکه انتقال استان‌های باقی مانده حل شود. حل این مسائل نیازمند فراهم کردن حداقل دو پیش نیاز است. اول اینکه توسعه در لایه دسترسی نیازمند سرمایه گذاری بخش خصوصی (اپراتورهای ارتباطی) است که با توجه به اوضاع درآمدی آن‌ها و انباشت تورم سال‌های گذشته این امر امکان پذیر نیست و برای حفظ کیفیت شبکه و توسعه آن، لازم است تعرفه‌های بخش ارتباطات متناسب با نرخ تورم سالیانه اصلاح شوند. نکته دوم لزوم همکاری مدیران شهری در اجرای پروژه‌های ارتباطی است. اگر چه در قانون برنامه هفتم توسعه و در قوانین بودجه سنواتی کلیه دستگاه‌های اجرایی و بویژه شهرداری‌های سراسر کشور مکلف به همکاری شده اند لکن هنوز برخی شهرداران بویژه در برخی کلان شهرها همکاری لازم را مخصوصاً در اجرای پروژه فیبرنوری منازل و کسب و کارها به عمل نمی آورند. همچنین آزاد سازی فرکانس‌هایی که در اختیار سایر دستگاه‌های اجرایی کشور است (مثل فرکانس ۷۰۰ و ۸۰۰ مگاهرتز در اختیار صدا و سیما) می تواند به افزایش کیفیت و سرعت شبکه ارتباطی کشور کمک کند. همچنین پیگیری برای رفع تحریم‌های ظالمانه در حوزه ارتباطات چه در تامین تجهیزات و چه در فعال سازی قابلیت‌های مختلف در گوشی و تجهیزات سمت کاربران (مانند فعال سازی نسل پنجم و تماس تصویری بدون اینترنت) می تواند در افزایش رضایتمندی هموطنان موثر باشد.

اقدامات دولت در حوزه بازنگری در مصادیق محدودسازی و رفع مشکلات ناشی از تحریم

ب

علی رغم اقدامات کم نظیر برای توسعه زیرساخت‌های ارتباطی کشور در مدتی کوتاه و رشد بیش از ۶۰ درصدی سرعت اینترنت ثابت و همراه کشور به روایت مراجع بین المللی، این بهبودها برای بخش قابل توجهی از مردم ملموس نیست چرا که برای دسترسی به سایت‌های فیلتر شده و یا تحریم شده اقدام به استفاده از فیلترشکن می کنند که این امر باعث کاهش چشمگیر سرعت و ایجاد اختلال در ارتباطات آن‌ها می شود. این وزارتخانه در طی دو سال گذشته بارها تلاش کرده است تا مسئولین ذیربط تصمیم گیر را متقاعد کند تا در برخی سیاست‌ها و مصادیق وبسایت‌ها و سرویس‌هایی که در قریب به دو دهه گذشته مسدود شده‌اند اما دلایل مسدودی آن‌ها دیگر وجود ندارد و یا فاقد موضوعیت است بازنگری کنند. در همین راستا با پیگیری‌های صورت گرفته، عنوان «بازنگری در مصادیق

و سیاست‌های فیلترینگ» به عنوان یکی از بندهای حکم انتصاب دبیر محترم شورای عالی فضای مجازی نیز توسط شهید رئیسی آورده شد، لکن این پیگیری‌های مکرر جز در بازگشایی معدودی وبسایت و بازی رایانه‌ای در اسفند ۱۴۰۱، نتیجه ملموس دیگری نداشت. این وزارتخانه معتقد است که می‌توان ضمن حفظ حکمرانی کشور در فضای مجازی بویژه حوزه پیام‌رسان‌ها و شبکه‌های اجتماعی، در مورد برخی از فرآیندها و سیاست‌های مسدودسازی بشکلی تجدید نظر کرد که ضمن رفع نیاز کاربران، حکمرانی کشور را هم حفظ نمود. این موضوع می‌تواند علاوه بر ایجاد رضایتمندی و افزایش سرمایه اجتماعی باعث کاهش جدی نیاز کاربران به فیلترشکن و افزایش کیفیت شبکه شده و مسیر را برای برخورد با تولیدکنندگان و فروشندگان فیلترشکن- در صورت تصویب قوانین مورد نیاز- نیز هموار نماید. به عنوان مثال سایت‌هایی مثل گوگل پلی (مرجع دانلود و نصب نرم افزار برای گوشی‌های اندرویدی) یا شبکه‌های اجتماعی متخصصین همچون کوئرا Quora و یا حتی سرویس‌هایی مثل یوتیوب که به اعتقاد برخی صاحب نظران متعهد هم اکنون به یک مرجع آموزش آنلاین تبدیل شده است، با روش‌های متنوع قابلیت بازنگری دارد. برخی دیگر از اقدامات صورت گرفته در این خصوص عبارتند از:

- ارائه بسته پیشنهادی به مراجع تصمیم گیر در حوزه مسدودسازی در جهت بازنگری در مصادیق سرویس‌های محدود شده ای که عموماً بنا به دلایل غیر امنیتی محدود شده اند و اکنون دیگر دلیلی برای ادامه محدودیت آن‌ها وجود ندارد.
- راه اندازی سامانه‌های ضد تحریم برای دسترسی نخبگان و عموم مردم به سایت‌های تحریم شده از جمله سامانه ۴۰۳.online با بیش از ۳ میلیون کاربر
- راه اندازی سامانه ویژه برای بهبود تجربه کاربری گیمرها با عنوان رادار گیم radar.game با بیش از ۱۵ میلیون کاربر. این سرویس پینگ صد مورد از بازی‌های پر مخاطب را بیش از ۴۰٪ کاهش داده است.

رایزنی وزارت امور خارجه برای رفع تحریم‌های خارجی در حوزه تامین تجهیزات زیرساختی که فعلاً امکان تولید آن‌ها در داخل کشور وجود ندارد و نیز رفع تحریم‌های خارجی در دسترسی کاربران ایرانی به برخی سرویس‌ها و سایت‌های مورد نیاز، بازنگری در فرآیندها و تعدد نهادهای مختلف تصمیم‌گیری در حوزه مسدودسازی و پاسخگو نبودن آن‌ها به افکار عمومی نسبت به تصمیمات اخذ شده، اعمال اراده جدی برای بازنگری در سیاست‌ها و مصادیق بویژه در خصوص سرویس‌ها و سایت‌هایی که امنیت و حاکمیت کشور در فضای مجازی را به مخاطره نمی‌اندازد (همانند گوگل پلی)، تداوم حمایت از سکوها ایرانی برای برطرف کردن نیاز کاربران، ایجاد زمینه قانونی لازم برای برخورد با تولیدکنندگان و فروشندگان فیلترشکن و مذاکره برای فعالیت قانونی سکوها خارجی در کشور بر اساس رعایت قوانین و مقررات کشور که به تصویب نهادهای متولی در این حوزه رسیده است از جمله مهمترین موضوعاتی است که بایستی برای بهبود تجربه کاربری مردم در استفاده از اینترنت مورد توجه قرار داد و پیگیری نمود.

اقدامات مهم و راهبردی توسعه زیرساخت ارتباطی کشور (در قالب عکس نوشته)

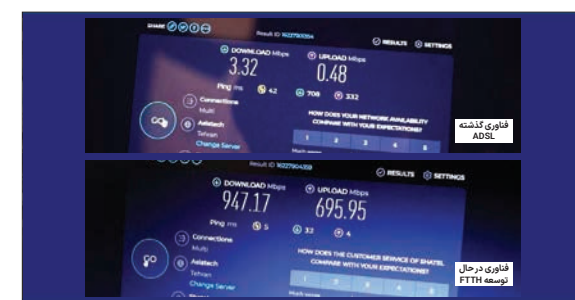
عقد تفاهم نامه یا قرارداد اجرای پروژه ملی
فیبرنوری منازل و کسب و کارها
در بیش از ۶۰۰ شهر کشور

تکمیل پوشش فیبرنوری در بیش از ۲۰۰ شهر
و افزایش پوشش فیبرنوری از ۹۰۰ هزار خانوار در ابتدای
دولت به ۸ میلیون خانوار در کشور

افزایش دو برابری مشترکین فیبرنوری
از ۲۸۰ هزار به ۵۸۰ هزار

افزایش دهها برابری سرعت اینترنت ثابت
قابل واگذاری به کاربران از طریق فناوری FTTH

تصویب قانون تاسیس
«حساب» و «صندوق حمایت از توسعه فیبرنوری»

صدور پروانه جدید ارائه خدمات
شبکه یکپارچه (UNSP) برای ۱۰ اپراتور در کشور
برای افزایش کیفیت و رقابتی کردن خدمات

راه اندازی سامانه پیش برخط پیشرفت پروژه فیبرنوری منازل و کسب و کارها
Iranfttx.ir

ب- به منظور تسریع و تسهیل سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در توسعه شبکه نوار فیبر (فیبر) نوری کشور، شهرداری‌های سراسر کشور و وزارت راه و شهرسازی مکلف هستند مجوز حفاری و نصب تجهیزات در معابر شهری و معابر خارج از شهر را حداکثر پانزده روز پس از دریافت تقاضای کارور (ایرانور) معرفی شده از سوی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و با رعایت شرایط و ضوابط و تعرفه‌های مصوب کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات ارائه نمایند.

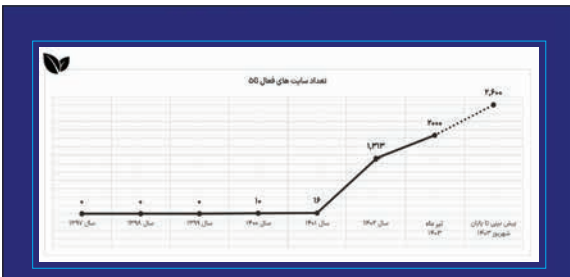
الزام قانونی شهرداری ها و ادارات راه و شهرسازی برای صدور مجوز حفاری و نصب تجهیزات فیبرنوری در ۱۵ روز (بند پ تبصره ۱۱ قانون بودجه ۱۴۰۳)

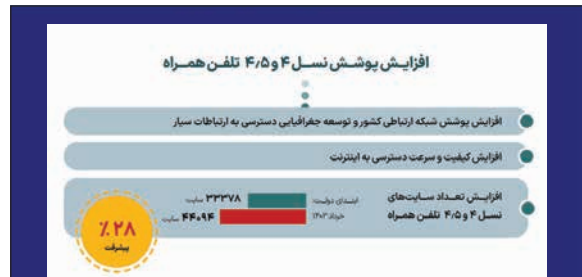
مصوبه هیات وزیران برای اختصاص ۸ واحد درصد از درآمد اپراتورهای تلفن همراه و ۳ واحد درصد از درآمد اپراتورهای ثابت برای پروژه فیبرنوری منازل و کسب و کارها

اختصاص بیش از پنج هزار میلیارد تومان مشوق و تسهیلات بانکی برای اجرای طرح فیبرنوری منازل و کسب و کارها

افزایش تعداد سایت های نسل پنجم تلفن همراه از ۱۰ سایت در ابتدای دولت به بیش از ۲۰۰۰ سایت

افزایش ۳۲ درصدی سایت های نسل چهارم و چهارونیم تلفن همراه از ۳۳۳۷۸ سایت به ۴۴۰۹۴

افزایش ضریب نفوذ تلفن همراه از ۱۵۶/۶۴ درصد - شهریور ۱۴۰۰ به ۱۷۹/۰۲ درصد - اسفند ۱۴۰۲

افزایش ضریب نفوذ اینترنت پهن باند سیار از ۹۷ درصد به ۱۲۸ درصد

تعداد اشتراک خانگی سرویس اینترنت	تعداد اشتراکهای اداری . تجاری سرویس اینترنت	ضریب نفوذ
۱۳۹۹		
۸/۴۱	۱/۵۷	۱۱/۲۸
۸/۴۶	۱/۳۲	۱۱/۶۴
۹/۳۸	۱/۲۲	۱۲/۶۱
۱۴۰۰		
۹/۳۹	۱/۵۱	۱۲/۲۴
۹/۶	۱/۵۶	۱۲/۵۵
۹/۸۲	۱/۵۷	۱۲/۹۶
۹/۹۳	۱/۱۲	۱۳/۱۵
۱۴۰۱		
۹/۹۱	۱/۱۲	۱۳/۵۳
۹/۸۷	۱/۱۱	۱۳/۹۶
۹/۹۹	۱/۵۹	۱۳/۵۸
۹/۹۸	۱/۵۸	۱۳/۵۵
۱۴۰۲		
۹/۹۲	۱/۵۸	۱۴/۹۰
۹/۸۸	۱/۵۹	۱۴/۸۶
۹/۸۹	۱/۱۲	۱۴/۹۰

**افزایش تعداد مشترکین اینترنت
پهن باند ثابت از ۱۲/۲ به حدود ۱۳ میلیون مشترک**

**ارتقا درصد موفقیت در برقراری
تماس صوتی و ارتباطات داده نسل چهارم
به حداقل ۹۹/۶ درصد**

بهره برداری از فرکانس جدید ۲۳۰۰ برای
توسعه ظرفیت شبکه تلفن همراه کشور

کاهش ۲۵ درصدی
نرخ تاخیر متغیر (Jitter) در شبکه سیار
از ۱۳/۵۶ به ۱۰/۰۸
کاهش ۴۳ درصدی
نرخ تاخیر متغیر در شبکه ثابت
از ۲/۲۸ به ۱/۲۹

کاهش نرخ تاخیر متغیر (Jitter)
در شبکه ثابت و سیار

کاهش ۱۵ درصدی تاخیر ارتباطات بین الملل در شبکه سیار
از ۱۴۱ به ۱۱۹
کاهش ۱۷ درصدی تاخیر ارتباطات بین الملل در شبکه ثابت
از ۹۹/۵۴ به ۸۲/۷۵
کاهش ۲۵ درصدی تاخیر ارتباطات داخل در شبکه سیار
از ۶۶/۸۵ به ۵۰/۹۵
کاهش ۱۶ درصدی تاخیر ارتباطات داخل در شبکه ثابت
از ۲۶/۵۵ به ۲۲/۳۳

کاهش تاخیر (RTT) ارتباطات بین الملل
و داخلی در ارتباطات ثابت و سیار کشور

کاهش
۳۲ درصدی
نرخ اتلاف بسته بین الملل و داخلی
از ۰/۶۸ به ۰/۴۶
در ارتباطات ثابت و سیار کشور

کاهش نرخ اتلاف بسته بین الملل
و داخلی در ارتباطات ثابت و سیار کشور

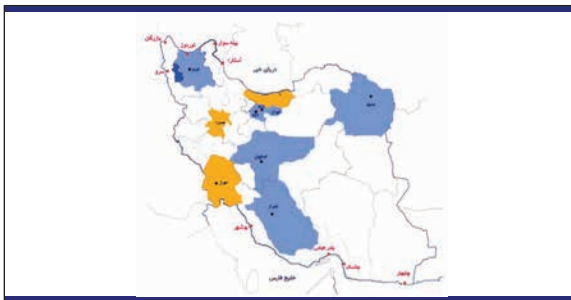
افزایش دو برابری ظرفیت شبکه انتقال کشور
از ۳۱/۹ به ۶۴ ترابایت بر ثانیه
(۷۰ درصد این افزایش با تجهیزات کاملاً ایرانی برای اولین بار)

افزایش ظرفیت IP شبکه زیرساخت کشور

افزایش کیفیت شبکه ارتباطی کشور همسو با توسعه کمی شبکه

افزایش ظرفیت IP شبکه زیرساخت کشور
از ۲۸/۳ به ۵۶/۵ ترابایت بر ثانیه
بهبود

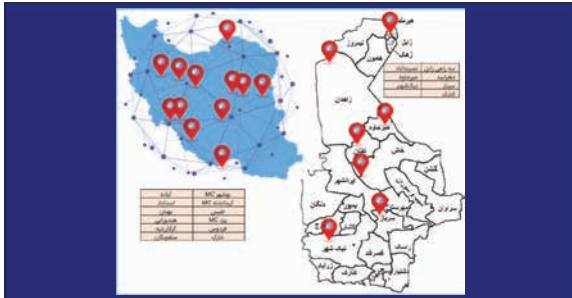
افزایش دو برابری ظرفیت شبکه ملی IP کشور
از ۲۸/۳ به ۵۶/۵ ترابایت بر ثانیه

افزایش پنج برابری مجموع ظرفیت مراکز تبادل
ترافیک کشور (IXP) از ۶ به ۳۰ ترابایت بر ثانیه

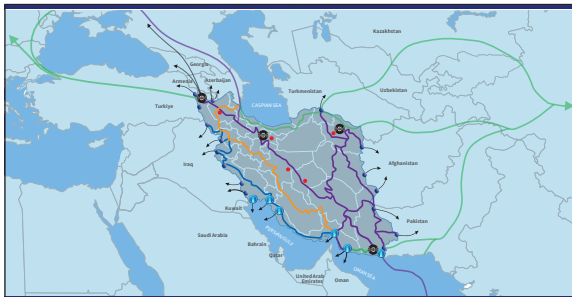
رکورد شکنی ترافیک تولید داخل کشور
تا ۷/۵ ترابایت بر ثانیه

افزایش ۱۹ نقطه حضور جدید شرکت
ارتباطات زیرساخت در اقصی نقاط کشور
برای افزایش پایداری شبکه ارتباطی کشور

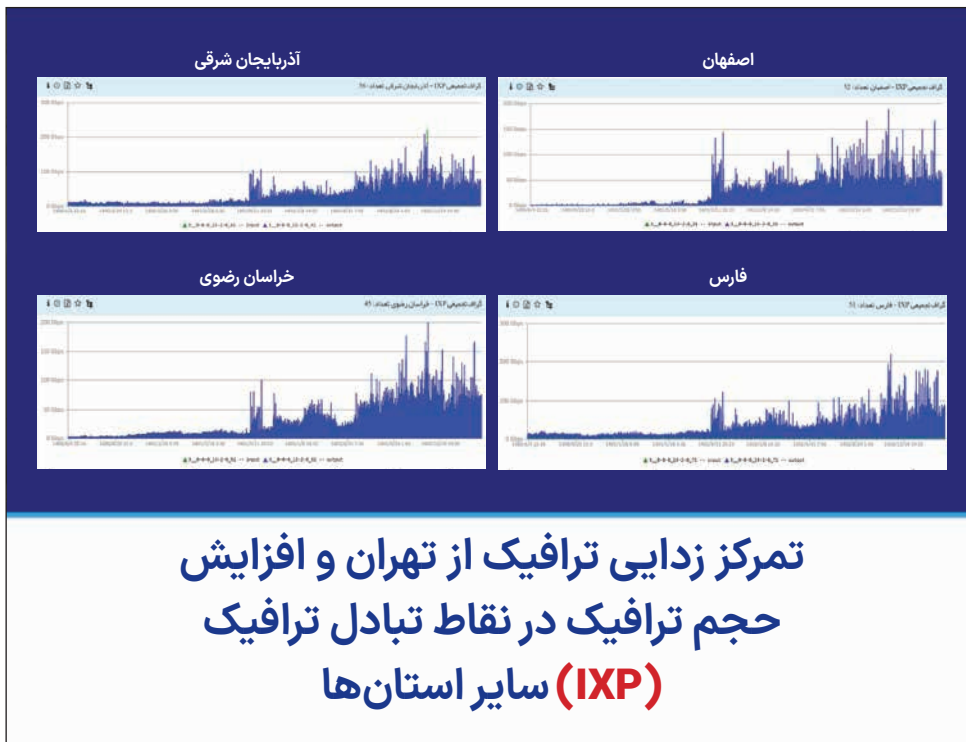
ایجاد مراکز پشتیبان
شرکت ارتباطات زیرساخت در ۸ استان کشور

تنوع بخشی به مسیرهای ورودی اینترنت
به کشور و افزایش دو برابری ظرفیت پهنای باند
اینترنت کشور از ۵/۴ به ۱۰/۷ ترابیت بر ثانیه

افزایش نقاط حضور بین المللی
شرکت زیرساخت از ۳ به ۸ نقطه
برای افزایش پایداری اینترنت کشور

نوسازی و تامین بیش از ۳۰ دستگاه ژنراتور پر ظرفیت
برای مراکز حیاتی زیرساخت کشور بعد از سه دهه

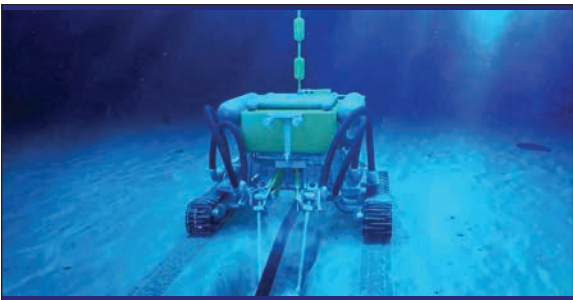
تامین دهها دستگاه UPS و بیش از ۵ هزار
بلوک باتری جدید برای مقاوم سازی ارتباطات کشور
در مقابل قطع برق

تولید تجهیزات پیشرفته انتقال نوری
برای اولین بار در کشور و قرار گیری
در بین ۵ کشور تولید کننده این تجهیزات

اتصال جزایر سه گانه بوموسی، تنب بزرگ و تنب
کوچک به سرزمین مادری با بیش از ۱۵۰ کیلومتر
فیبر کشی در اعماق دریا با استفاده از توان داخلی

دستیابی به توان طراحی، اجرا، نگهداری
و تعمیر فیبرهای دریایی در کف دریاها
و اقیانوسها توسط شرکتهای دانش بنیان

افزایش دو نیم برابری ترانزیت اینترنت از خاک
جمهوری اسلامی از ۱/۳ به ۳/۲ ترابیت بر ثانیه

دسترسی ۹۷ درصد روستاهای بالای بیست خانوار
و ۹۸/۵ درصد جمعیت روستاهای کشور
به اینترنت پرسرعت

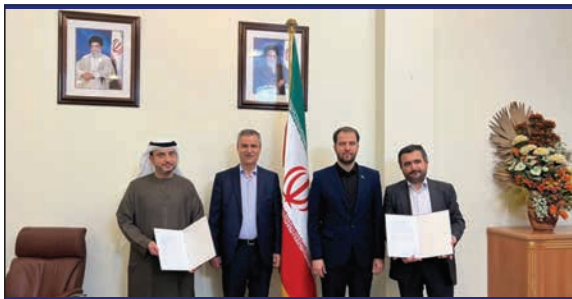
اتصال قریب به ۸ هزار روستای بالای ۲۰ خانوار
و بیش از ۳ هزار روستای زیر ۲۰ خانوار
به شبکه ملی اطلاعات و اینترنت پرسرعت در دولت سیزدهم

انجام بیش از **۵۰۰۰ کیلومتر** فیبر نوری
برای پایداری ارتباطات روستایی در **۳۱ استان** کشور

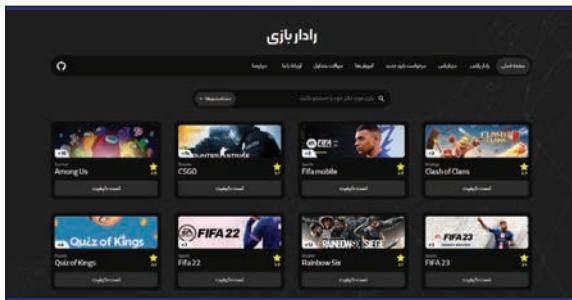
فراهم کردن امکان ارائه قانونی
اینترنت ماهواره ای در ایران
با مصوبه اتحادیه بین المللی مخابرات (ITU)

صدور موافقت اصولی برای فعالیت
اولین اپراتور اینترنت ماهواره ای در کشور

افزایش بیش از **۲ برابری** اعتبارات اتصال
روستاها به شبکه ملی اطلاعات با مصوبه
هیات وزیران

راه اندازی سامانه رادار گیم (Radar.game)
برای کاهش پینگ بازی های برخط پرمخاطب
با بیش از پانزده میلیون کاربر

راه اندازی لینک ارتباطی ویژه
با مراکز میزبانی بازیهای پرمخاطب مجاز
در منطقه برای بهبود تجربه کاربری گیمرها

برای اولین بار در تاریخ کشور: پوشش ارتباطی **۱۰۰ درصدی**
در تمامی شعب اخذ رای مربوط به چهاردهمین انتخابات ریاست
جمهوری و انجام بیش از **۹۹٫۲ درصد** استعلامات به صورت برخط

راه اندازی سامانه های ضد تحریم همچون
403.Online برای دسترسی نخبگان و عموم مردم
به سایت های تحریم شده با بیش از **سه میلیون** کاربر

افتتاح پروژه ملی و راهبردی سیگنال رسانی
زمینی مبتنی بر فیبر نوری به ایستگاه های
صدا و سیما در کل کشور

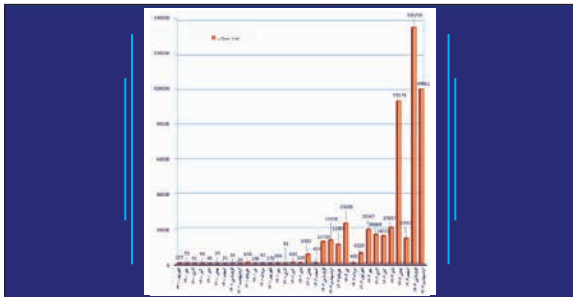
تسهیل فرآیند رای گیری با حذف مهر از شناسنامه
و پذیرش انواع مدارک هویتی در **انتخابات مجلس**
به پشتوانه زیرساختهای ارتباطی فراهم شده

توسعه سامانه بومی مقابله با حملات
منع خدمت توزیع شده (DDoS)

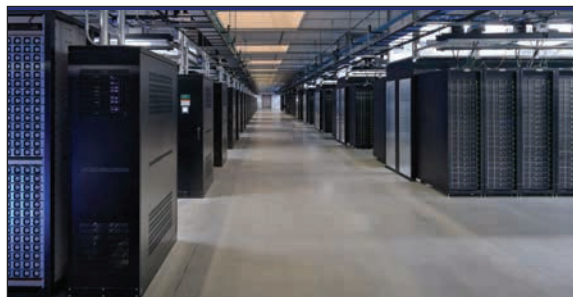
ارتقای چشمگیر امتیاز کشور
در شاخص های توسعه زیرساخت های ارتباطی (IDI)
اتحادیه بین المللی مخابرات (ITU) از ۵۵ به ۸۱

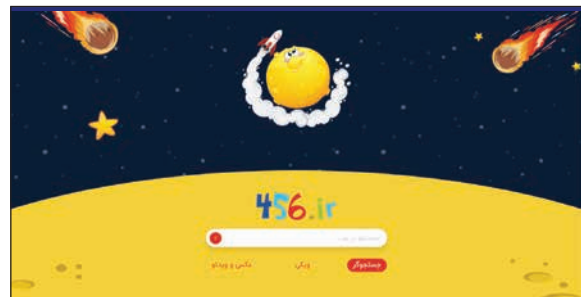
افزایش توان مقابله با حملات روز افزون سایبری
به زیرساخت های ارتباطی (دفع بیش از **۲۳۵ هزار**
حمله منع خدمت توزیع شده DDoS در سال ۱۴۰۳)

افزایش پنج برابری ظرفیت سامانه های
تشخیص و مقابله با حملات منع خدمت
توزیع شده (DDoS)

تامین تجهیزات ارتباطی لازم
برای میزبانی از پیام رسان های داخلی

راه اندازی اینترنت
کودک و نوجوان با کد دستوری #۴۵۶*

آماده سازی فرکانس ۳۶۰۰ تا ۳۸۰۰
برای واگذاری توسعه نسل پنجم تلفن همراه

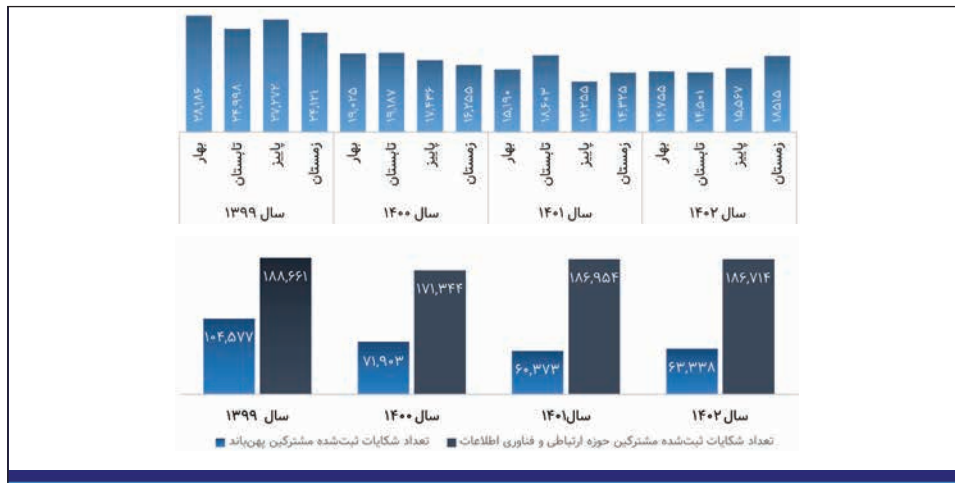
افزایش ۴۰ درصدی
تجهیزات پایش فرکانسی

ایجاد پوشش جدید تلفن همراه
در ۵۲۰ کیلومتر از جاده های کشور

راه اندازی تماس تصویری
بدون استفاده از اینترنت
(VoLTE و ViLTE) برای اولین بار در کشور

تعداد شکایات ثبت شده
مشترکین پهن باند

بخش
سوم

دولت الکترونیکی و
هوشمند سازی خدمات دولت

در دولت یازدهم و دوازدهم تلاش‌هایی برای الکترونیکی کردن خدمات دولت صورت گرفته بود و ۲۳ پروژه اولویت دارد دولت الکترونیکی در شورای اجرایی فناوری اطلاعات مصوب و دنبال شده بود. اگرچه بر اساس گزارشات مکتوب این ۲۳ پروژه حدود ۶۰ درصد پیشرفت داشت لکن بسیاری از خدمات مهم دستگاه‌های اجرایی کشور در دایره این ۲۳ پروژه قرار نمی‌گرفت و سامانه‌های دستگاه‌های مختلف هم همچون جزایر پراکنده هیچ ارتباطی با یکدیگر نداشتند. همچنین در حالیکه در بسیاری از کشورهای پیشرفته پس از تحقق صددرصدی دولت الکترونیکی به سمت تحقق دولت هوشمند حرکت کرده بودند، تقریباً هیچ خدمت هوشمندی در دولت ارائه نمی‌شد و درصد خدمات الکترونیکی همه دستگاه‌های اجرایی نیز کمتر از ۳۰٪ بود. لذا بر اساس برنامه و نگاه راهبردی شهید جمه‌ور به این حوزه و با توجه به نقش هوشمندسازی خدمات دولت در افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه‌های دولت، از بین بردن زمینه‌های فساد و حذف امضاهای طلایی و افزایش رضایتمندی هموطنان و تکریم آنان داشت، تحقق دولت هوشمند در دستور کار دولت سیزدهم قرار گرفت و برای دستیابی به آن چهار راهبرد اصلی مد نظر قرار گرفت: ۱- الکترونیکی کردن تمامی خدمات دولت (نه فقط چند پروژه خاص) ۲- یکپارچه سازی خدمات (یکپارچه کردن خدمات هر دستگاه و نیز یکپارچه کردن خدمات همه دستگاه‌ها برای کاربر نهایی) ۳- اتصال حداکثری سامانه‌های دستگاه‌های اجرایی به یکدیگر برای حذف استعلامات کاغذی ۴- حرکت به سمت هوشمند سازی خدمات

در راستای تحقق راهبردهای فوق با همراهی اعضای دولت، مجلس شورای اسلامی و شورای محترم نگهبان، در قوانین بودجه سال‌های اخیر و نیز برنامه هفتم پیشرفت، کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلف شدند تا ۱- کلیه خدمات خود را الکترونیکی کنند ۲- پنجره ملی خدمات خود را راه اندازی کرده و کلیه خدمات خود را از طریق یک پنجره (پنجره ملی خدمات دولت هوشمند) ارائه دهند ۳- طبق یک برنامه زمانبندی کلیه استعلامات خود از سایر دستگاه‌ها و بالعکس را به صورت برخط پاسخ بدهند ۴- در یک برنامه زمان‌بندی پنج ساله کلیه خدمات خود را هوشمند نمایند. تعریف خدمت هوشمند عبارت است از خدمتی که برای گرفتن آن خدمت به صورت برخط، متقاضی نیازی به مراجعه حضوری و ارسال مدرک (چه کاغذی چه بارگذاری برخط) نداشته باشد و خدمت بدون مداخله عامل انسانی و در همان لحظه درخواست به متقاضی ارائه شود. همچنین وزارت ارتباطات بر اساس قانون بودجه ۱۴۰۱ مکلف شد که تا دی ماه آن سال، اقدام به راه اندازی پنجره ملی خدمات دولت هوشمند به عنوان جمع‌گر تمامی خدمات دولت نماید. به فضل الهی، در این سه سال اقدامات بسیار زیادی برای اجرای تکالیف قانونی یاد شده انجام شد که منجر به تحقق ۸۰٪ این مصوبات شد؛ پنجره ملی خدمات دولت هوشمند (my.gov.ir) راه اندازی و ۹۹٪ از دستگاه‌های اجرایی به این پنجره متصل شده‌اند؛ حدود ۷۵٪ از خدمات دولت و مجوزهای دولتی و صنفی بصورت الکترونیکی و بیش از ۵۰۰ خدمت بصورت کاملاً هوشمند در این بستر ارائه می‌گردد. همچنین حجم تراکنش‌های مرکز ملی تبادل اطلاعات (GSB) که نشانگری مناسب

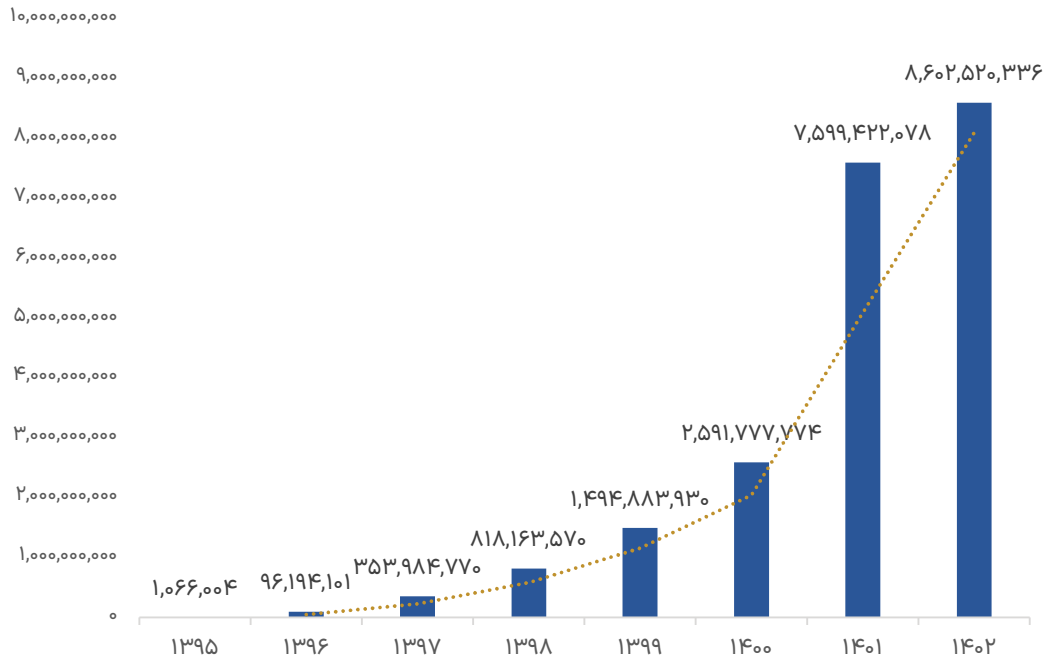
برای بیان میزان اتصال سامانه های دستگاه های اجرای به یکدیگر است از ۱/۵ میلیارد تراکنش در سال ۱۳۹۹ با افزایش بیش از ۵ برابری، به بیش از هشت میلیارد تراکنش در سال ۱۴۰۲ رسیده است که هر تراکنش بیانگر حذف یک مراجعه حضوری یا درخواست یک مدرک از مراجعین به دستگاه های دولتی بوده است. لازم به ذکر است در نتیجه اقدامات انجام شده در این حوزه، در بخش نهایی داوری پروژه های دولت الکترونیک مسابقات اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی (WSIS) سال ۲۰۲۳ در ژنو سوییس، اتحادیه بین المللی ارتباطات (ITU) این پروژه را به عنوان یکی از پروژه های برتر در حوزه دولت الکترونیک انتخاب کرد.

با توجه به نقش کلیدی سازمان امور استخدامی و اداری در این حوزه، از ابتدای کار این وزارتخانه به صورت سازمان یافته و مشترک امر تحقق دولت هوشمند را با همکاری و همراهی سازمان مذکور دنبال نمود که همکاری و همدلی این دو دستگاه در کنار تلاش های همه دستگاه های اجرایی کشور دستاوردهای زیر را به دنبال داشته است:

الزامات مورد نیاز برای ادامه این مسیر:

تحقق کامل دولت هوشمند در پایان برنامه هفتم توسعه مستلزم همکاری کامل و صد درصدی دستگاه ها برای ارائه خدمات به صورت الکترونیک و در گام بعدی به صورت هوشمند، همراهی دستگاه ها برای ارائه ۱۰۰٪ استعلامات بصورت الکترونیک و ایجاد زیرساخت های فنی و نیروی انسانی لازم در دستگاه های اجرایی است.

تصویری از یکی از صفحات پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

نمودار میزان رشد تعداد تراکنش سالانه مرکز ملی تبادل اطلاعات

ولایت

۱۰۰۰ روز خدمت

اقدامات مهم و راهبردی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در دولت سیزدهم

تشکیل مرکز توسعه فناوری اطلاعات، هوشمندسازی و امنیت در بالاترین سطح همه دستگاههای اجرایی

پیگیری تصویب قانون برای الزام دستگاههای دولتی به پیوستن به پنجره ملی خدمات دولت هوشمند و ارائه خدمات خود از این طریق

راه اندازی پنجره ملی خدمات دولت هوشمند برای ارائه همه خدمات دولت از یک درگاه برای اولین بار (my.gov.ir)

حذف میلیون‌ها مراجعه حضوری با راه اندازی پنجره ملی خدمات دولت هوشمند و ارائه بیش از ۷۰ درصد خدمات دولت به صورت الکترونیکی یا هوشمند my.gov.ir

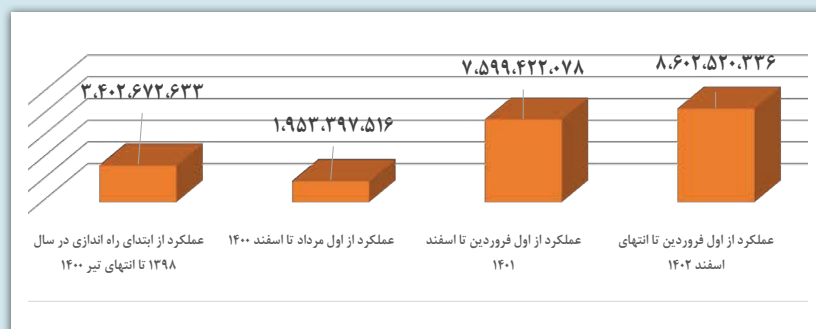
ثبت نام بیش از ۴۸ میلیون نفر از افراد بالای ۱۸ سال برای استفاده از خدمات پنجره ملی خدمات دولت هوشمند (۷۰ درصد افراد واجد شرایط) با در مجموع ۵۰۰ میلیون بار مراجعه توسط کاربران تا خرداد ماه ۱۴۰۳

ارائه ۱۸۸۸ خدمت و ۳۴۰۱ مجوز (۷۰ درصد خدمات و مجوزهای دولت و اصناف) به صورت الکترونیکی از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند my.gov.ir

افزایش تعداد سرویسهای مرکز ملی تبادل اطلاعات
بین دستگاهی (PGSB و GSB) از **۱۰۶۸** به **۳۱۰۰** به منظور
اتصال پایگاه های داده دستگاه های مختلف و در نتیجه
کاهش مراجعات حضوری مردم

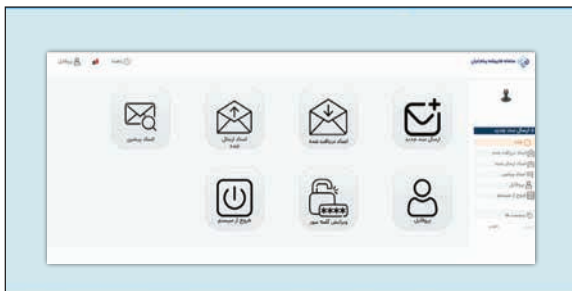
افزایش **۵ برابری** تراکنش های مرکز ملی تبادل اطلاعات
از **۱/۵ میلیارد** در سال ۱۳۹۹ به **۸/۵ میلیارد** در سال ۱۴۰۲
(هر تراکنش حذف یک مراجعه حضوری یا حذف مطالبه یک مدرک)

ارائه حدود ۵۰۰ خدمت دولتی
 به صورت هوشمند (بدون مراجعه حضوری بدون ارسال مدرک بدون مداخله انسانی و به صورت برخط) از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند my.gov.ir

انتخاب پنجره ملی خدمات دولت هوشمند
 به عنوان **طرح برترین الملی** در نشست جامعه اطلاعاتی (WSIS) اتحادیه بین المللی مخابرات (ITU) در ژنو در سال ۲۰۲۳

ارتقای کارپوشه ملی ایرانیان
 و ایجاد کارپوشه و صندوق پست الکترونیک
 برای بیش از **۲ میلیون** ایرانی

راه اندازی **۳ اپراتور خصوصی**
 برای ارائه سرویس های برخط استعلامی
 به کسب و کارها و مردم

راه اندازی فاز نخست ابر دولت
برای ارائه خدمات امن میزبانی و ابری
به دستگاههای دولتی (استقرار ۱۰ دستگاه دولتی)

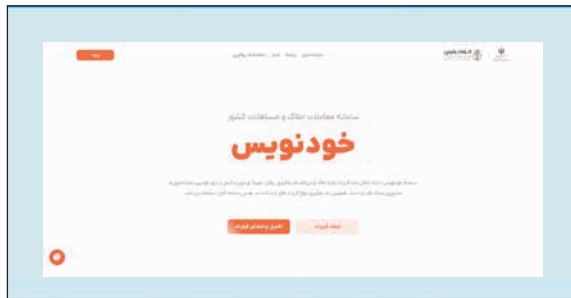
راه اندازی سامانه ملی رضایت سنجی برخط از میزان
رضایت مردم از کارکنان دولت برای اولین بار و جمع
آوری بیش از یک میلیون نظر تا خرداد ۱۴۰۳

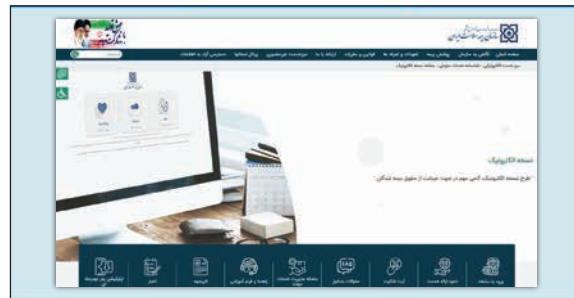
گرفتن کارنامه، ثبت نام مدارس، ثبت نام کتب درسی به صورت
کاملاً غیر حضوری برای اولین بار از طریق پنجره ملی
خدمات دولت هوشمند و پنجره واحد آموزش و پرورش

راه اندازی درگاه ملی مجوزها برای اولین بار
• اخذ مجوز کسب و کار در کمتر از چند دقیقه از طریق درگاه ملی مجوزها و
پنجره ملی خدمات دولت هوشمند my.gov.ir
• صدور بیش از ۴/۵ میلیون مجوز کسب و کار و پروانه صنفی از طریق درگاه
ملی مجوزها بدون مراجعه حضوری

امکان تنظیم مبیعنامه و انعقاد قرارداد اجاره ملک
به صورت برخط بین موجر و مستاجر بدون مراجعه
به بنگاه املاک برای اولین بار توسط وزارت مسکن
(سامانه خودنویس) از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

تکمیل و راه اندازی سامانه نسخه نویسی و نسخه پیچی
الکترونیکی برای اولین بار در کشور
بیش از ۹۵ درصد نسخ در شهر و روستا به صورت الکترونیکی
نوشته و ۱۰۰ درصد الکترونیکی پیچیده می شود

ارائه خدمات شهری (اخذ پروانه ساختمانی، پرداخت
عوارض و دهها خدمت دیگر) شهرداریهای
بزرگ کشور به صورت برخط
از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

پیگیری تصویب قانون برای الزام دستگاههای دولتی
به پیوستن به پنجره ملی خدمات دولت هوشمند
و ارائه خدمات خود از این طریق

راه اندازی پنجره واحد خدمات وزارت نیرو و دسترسی به ۹۳ درصد از خدمات این وزارتخانه از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

راه اندازی پنجره واحد خدمات ثبتی توسط سازمان ثبت اسناد و دسترسی به کلیه اسناد رسمی از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

دسترسی به دهها خدمت پلیس از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند (اخذ و تمدید گذرنامه، تمدید گواهینامه، کارت پایان خدمت، معافیت تحصیلی و ...)

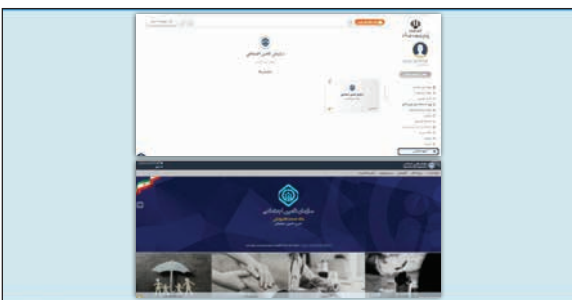
راه اندازی پنجره ملی خدمات دانشگاهی با پیوستن ۳۶۰ دانشگاه برای اولین بار انتخاب پنجره ملی خدمات دانشگاهی به عنوان طرح برتر در نشست جامعه اطلاعاتی (WSIS) اتحادیه بین المللی مخابرات (ITU) در ژنو در سال ۲۰۲۴

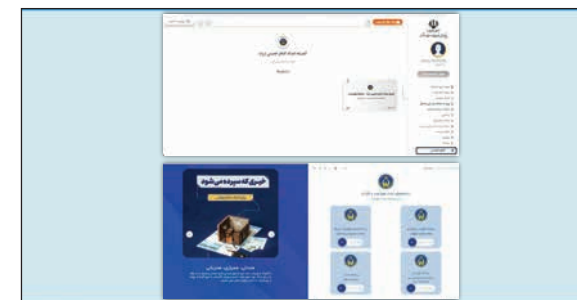
ارائه نزدیک به نیمی از خدمات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند برای اولین بار

راه اندازی پنجره واحد خدمات بنیاد شهید و امور ایثارگران برای اولین بار و ارائه بیش از ۶۵ درصد از خدمات به صورت برخط به خانواده های معظم شاهد و ایثارگر از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

ارائه کلیه خدمات سازمان تامین اجتماعی به بیمه شدگان و کارفرمایان از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

راه اندازی پنجره واحد خدمات کمیته امداد امام خمینی (ره) و ارائه کلیه خدمات به صورت برخط به مددجویان از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

راه اندازی پنجره واحد خدمات وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و ارائه **بیش از یک سوم** از خدمات این وزارتخانه از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

راه اندازی پنجره واحد خدمات ثبت احوال و ارائه کلیه خدمات مربوطه از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند (تعویض شناسنامه و کارت ملی، ....)

راه اندازی پنجره ملی خدمات دولت هوشمند برای ارائه همه خدمات دولت از یک درگاه برای اولین بار (my.gov.ir)

ارائه **۹۷ درصد** از خدمات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سازمان‌های تابعه از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

ارائه **۶۶ درصد** از خدمات وزارت صمت و سازمان‌های تابعه از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

ارائه **۹۸ درصد** از خدمات وزارت ورزش و جوانان و سازمان‌های تابعه از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

ارائه **۹۰ درصد** از خدمات سازمان حفاظت از محیط زیست از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

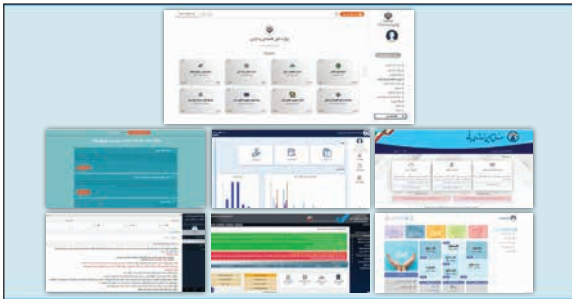
ارائه **۹۰ درصد** از خدمات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان‌های تابعه از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

ارائه ۸۲ درصد از خدمات
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
و سازمانهای تابعه از طریق
پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

ارائه ۸۱ درصد از خدمات
وزارت راه و شهرسازی و سازمانهای تابعه
از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

ارائه ۸۰ درصد از خدمات
وزارت اقتصاد و سازمانهای تابعه
از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

ارائه ۷۵ درصد از خدمات
وزارت دفاع
از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

ارائه ۷۰ درصد از خدمات
بنیاد ملی نخبگان و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

ارائه ۷۰ درصد از خدمات
وزارت کشور و سازمانهای تابعه
از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

ارائه ۷۰ درصد از خدمات
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سازمانهای تابعه
از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

ارائه ۵۰ درصد از خدمات
وزارت جهاد کشاورزی و سازمانهای تابعه
از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

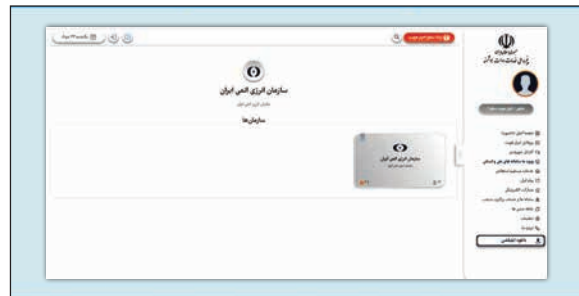
ارائه تمامی خدمات عمومی
سازمان برنامه و بودجه
از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

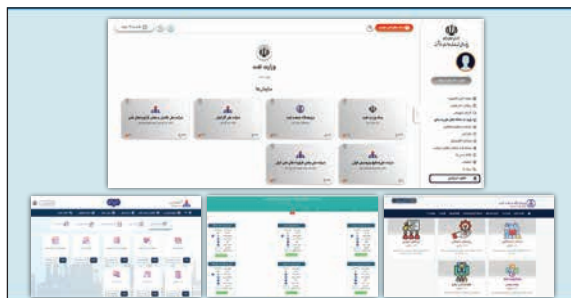
ارائه کلیه خدمات
وزارت دادگستری و سازمان تعزیرات حکومتی
از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

ارائه تمامی خدمات عمومی
سازمان استخدامی و اداری
از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

ارائه تمامی خدمات عمومی
سازمان انرژی اتمی
از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

ارائه ۹۷ درصد از خدمات
وزارت نفت و سازمان های تابعه
از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

ارائه تمامی خدمات
سازمان ملی استاندارد
از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

پیگیری تصویب قانون مدیریت داده و اطلاعات ملی
مادم) در مجلس شورای اسلامی برای الزام دستگاهها
به ارائه خدمات استعلام برخط به سایر دستگاهها

تشکیل ۳ جلسه شورای اجرایی فناوری اطلاعات
با حضور رئیس جمهور شهید

بخش
چهارم

توسعه اقتصاد دیجیتال

امروزه متوسط سهم اقتصاد دیجیتال از کل تولید ناخالص در جهان به حدود ۱۵ درصد رسیده است. اقتصاد دیجیتال بر اساس تعاریف جهانی سه لایه دارد. لایه نخست مربوط به تولیدات و محصولات و خروجی های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات است. لایه دوم کسب و کارها و اقتصاد مبتنی بر سکو است که نماد آن سکوهایی مختلف فعال در جامعه هستند. لایه سوم کارکرد فناوری ارتباطات و اطلاعات در هوشمندسازی بخش های گوناگون جامعه است. خوشبختانه در حال حاضر کشور ما در شاخص هایی نظیر توسعه نیروی ماهر حوزه اقتصاد دیجیتال و توسعه مراکز نوآوری (توسعه راهکارها و کسب و کارها) دارای قابلیت بالقوه و قابلیت رشد قابل توجهی است. همچنین ایران بعد از ایالات متحده آمریکا، چین و روسیه و در کنار کشورهایی مانند کره جنوبی، برنامه ریزی و سیاست گذاری مستقل و موفق در رشد لایه پلتفرمی اقتصاد دیجیتال خود داشته و زیرساخت ها و پتانسیل های رشد این بخش در حال حاضر برای کشور فراهم شده و اکنون کشور ما جزو معدود کشورهایی در دنیا است که اغلب نیازمندی کاربران خود را از طریق سکوهایی بومی برطرف می کند. برخی نمونه ها عبارتند از:

- سکوهایی خدمات حمل و نقل نظیر اسنپ و تپسی در مقابل اوبر آمریکایی؛
- سکوهایی فروش کالا نظیر دیجیکالا، دیوار، شیپور، باسلام و کسبینو در مقابل آمازون و ebay آمریکایی؛
- سکوهایی نمایش فیلم و سریال نظیر نماوا و فیلیمو در مقابل نت فلیکس آمریکایی؛
- سکوهایی هم‌رسانی ویدئو و چند رسانه ای نظیر آپارات در مقابل یوتیوب آمریکایی؛
- سکوهایی مسیر یاب نظیر بلد و نشان در مقابل ویز و گوگل مپ آمریکایی؛
- سکوهایی شبکه اجتماعی و پیام‌رسانی نظیر ایتا، بله و روبیکا در مقابل اینستاگرام، تلگرام و واتس اپ؛

دولت سیزدهم ضمن پیش بینی احکام بسیار تحولی در موضوع اقتصاد دیجیتال در برنامه هفتم پیشرفت، نگاه ویژه‌ای به توسعه اقتصاد دیجیتال داشته و برای رفع موانع توسعه اقتصاد دیجیتال در کشور، کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال را با اختیارات رییس جمهور محترم و هیات دولت در قالب اصل ۱۲۷ و ۱۳۸ قانون اساسی تاسیس کرده است تا به صورت چابک‌تر و دقیق‌تر برنامه ریزی، سیاست‌گذاری و رفع موانع توسعه اقتصاد دیجیتال را در دستور کار قرار دهد. راهبردی توسعه اقتصاد دیجیتال در کشور در دولت به

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات سپرده شده است تا با تعامل با همه ذینفعان در قالب مسئولیت «کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال» زمینه جهش در توسعه اقتصاد دیجیتال را فراهم نماید. با اقدامات صورت گرفته که در ادامه به اهم آن‌ها اشاره خواهد شد الحمدلله سهم اقتصاد دیجیتال از تولید ناخالص ملی کشور از حدود ۶/۴٪ در ابتدای دولت، بر اساس آخرین ارزیابی تا پایان سال ۱۴۰۲ به حدود ۸/۵٪ درصد رسیده است که رشد ۳۰ درصدی را نشان می‌دهد. همچنین با توجه به پتانسیل‌های خود در این بخش و مبتنی بر حکم قانون برنامه هفتم پیشرفت جایگاه آینده خود در توسعه اقتصاد دیجیتال را ارتقا دهد و سهم آن را از تولید ناخالص ملی حداقل به ده (پیشنهاد دولت ۱۵ درصد بود) برسانند. با وجود نگاه ویژه دولت سیزدهم به این حوزه و پیشرفتهای قابل توجه صورت گرفته، متأسفانه برخی در کشور، اقتصاد دیجیتال را تنها به معنای فعالیت فروشگاه‌های اینترنتی که در بستر سکوی خارجی فعال هستند می‌دانند که بر همین اساس مسدودسازی سکوی اینستاگرام^{۱۱} که با مصوبه نهادهای قانونی انجام شد- را تیر خلاصی بر پیکر اقتصاد دیجیتال کشور قلمداد می‌کنند. اگر چه تا مدتی پس از حوادث سال ۱۴۰۱ این حوزه دچار تلاطم بود اما طبق جدیدترین گزارش مرکز توسعه تجارت الکترونیک باید اعلام کرد که در حوزه تجارت الکترونیک مجموع ارزش تراکنش‌ها از ۱۰۹۷ هزار میلیارد تومان در سال ۱۳۹۹ به ۳۱۸۸ هزار میلیارد تومان در سال ۱۴۰۲ رسیده (۱۹۰٪ افزایش) و در بخش تعداد تراکنش از رقم ۳/۲ میلیارد تراکنش در سال ۱۳۹۹ به رقم ۳/۹ میلیارد تراکنش در سال ۱۴۰۲ (۲۲٪ رشد) رسیده است. آمار مرسولات ارسالی شرکت پست هم به عنوان شرکت اصلی ارسال کننده مرسولات پستی در کشور که بخش اعظم مرسولات فروشگاه‌های اینترنتی در کشور را جابه جا می‌کند هم با رشد ۱۸ درصدی تعداد مرسولات جابه جا شده در سال ۱۴۰۲ در مقایسه با ۱۳۹۹ بیانگر رشد تجارت الکترونیک و توسعه اقتصاد دیجیتال، طی سه سال گذشته است.

اقدامات مهم و راهبردی توسعه اقتصاد دیجیتال (در قالب عکس نوشته)

تشکیل کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال بر اساس اصل ۱۳۸ و ۱۳۷ و ریس جمهور برای تسریع در رفع موانع توسعه اقتصاد دیجیتال

برگزاری ۱۱ جلسه اصلی کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال با حضور وزرا و برگزاری بیش از ۴۵ جلسه کمیسیون اصلی آن با حضور معاونین وزرا

تصویب آیین نامه «حمایت از سکوهای و کسب و کارهای اقتصاد دیجیتال»، با پیش بینی ۳۰ نوع حمایت از کسب و کارهای دیجیتال و سکوهای ایرانی

تصویب آیین نامه حمایت از تولید دانش بنیان و اشتغال آفرین مرتبط با حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات و اقتصاد دیجیتال کشور

تسهیل فعالیت آزادکاران با تصویب آیین نامه حمایت از آزادکاران فعال در حوزه اقتصاد دیجیتال با پیش بینی ۱۰ نوع حمایت

تصویب آیین نامه تسهیل شروع کسب و کارهای حوزه اقتصاد دیجیتال و دانش بنیان توسط کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال

شماره: ...
تاریخ: ...
پوسته: ...

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

سازمان غذا و دارو، سازمان فناوری اطلاعات ایران و کليه دانشگاهها و دانشكدههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سراسر کشور

«دستورالعمل حمل و عرضه دارو از طریق سکو (پلتفرم) ها و کسب و کارهای اینترنتی»

در راستای حمایت از تولید دانش‌بنیان و اشتغال آفرین در حوزه سلامت و توسعه اقتصاد دیجیتال و بهبود ارائه خدمات الکترونیکی و در اجرای ماده (۸) و تبصره‌های ذیل آن و ماده (۲۲) تصویب‌نامه شماره ۵۲۷۸۸ ت ۵۹۷۸۶ هـ. مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۵ هیئت‌وزیران به‌منظور حرکت به سمت هوشمند سازی زنجیره تأمین خدمات فرآورده‌های سلامت‌محور دستورالعمل توزیع و حمل دارو از طریق سکو (پلتفرم) ها و کسب و کارهای اینترنتی شامل بگه مقدمه دوازده ماده و ده تبصره به شرح پیوست جهت اجرا ابلاغ می‌شود.

تصویب آیین نامه

«توزیع اینترنتی دارو توسط سکویهای بومی»

کمیسیون تخصصی امور دارویی

«آیین‌نامه اجرایی نحوه و اصول حاکم بر کاروران سلامت بومی (دیجیتال)»

به‌منظور توسعه خدمات برخط و هوشمند و جهت دسترسی بیشتر و یکپارچه به خدمات و بهبود ارائه خدمات مطابق بند «الف» ماده ۱ مصوبه شماره ۱۳۳۴۴ ن ۵۲۲۹۸ ف. مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۱ هیئت‌وزیران، مبنی بر ابلاغ کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال و در راستای اجرای ماده ۸ تصویب‌نامه شماره ۵۲۷۸۸ ت ۵۹۷۸۶ هـ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۵ هیئت‌وزیران به منظور مشارکت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات «آیین‌نامه اجرایی نحوه و اصول حاکم بر کاروران سلامت بومی (دیجیتال)» به شرح ذیل به تصویب رسیده است.

ماده ۱- اصطلاحات و واژه‌ها

- ۱- کارگروه کارگروه سلامت بومی (دیجیتال) مطابق با وظایف و اهداف تصریح در ماده ۳ این آیین‌نامه
- ۲- کمیسیون کمیسیون نظارت ارتباطات راهبردی کشور (دانشنامه مصوب هیئت‌وزیران مورخ ۱۳۸۸/۹/۲۲ و ۱۳۸۸/۹/۲۲)
- ۳- کاروران کاروران سلامت بومی (دیجیتال) بر پایه معیار ارائه خدمات به کسب و کارهای فعلی و بالقوه حوزه سلامت الکترونیک و اقتصاد دیجیتال یکپارچه‌سازی، هماهنگی، مناسبت‌دهی و مدیریت منابع انسانی و توانمندسازی مطابق با قوانین و مقررات سازمان‌ها و مؤسسات ذی‌ربط
- ۴- سلامت بومی (دیجیتال) به هرگونه استفاده از فناوری‌های ارتباطات و ارتباطات در حوزه سلامت، ایمنی، آموزش، پژوهش، ارتقای تشخیص و درمان، مراقبت سلامت، خدمات سالمی، سلامت دیجیتال و بهبود بهره‌مندی سلامت دیجیتال که خدمات، مدیریت، مدیریت منابع انسانی، بازاریابی، بازاریابی دیجیتال و سلامت دیجیتال شامل دارد. کاروران دیجیتال، شامل: بهبود، ارتقای همکاری و مدیریت ارتباط با مشتریان و اطلاعات مرتبط با توسعه منابع مطابق آن گفته می‌شود.
- ۵- کسب و کارهای حوزه سلامت بومی، سکوی سلامت، به‌کاربر و یا هر محصولی مرتبط با خدمات سلامت الکترونیکی یا بومی که خدمات خود را به کاربران مختلف از طریق ارتباطات دیجیتال، ارائه می‌دهد. خدمات سلامت و سایر نظایان مطابق با منطبق دسترسی و محیط دیجیتال این آیین‌نامه از آن می‌گردد.
- ۶- ساختار نظام دارویی:

نظام سلامت بومی در چهار سطح حاکمیت و عملی، گروه، پیمان و هماهنگی، کاروران سلامت بومی، کسب و کارها و ارائه‌دهندگان خدمات سلامت بومی، ترکیب می‌شود.

تصویب آیین نامه اجرایی، ضوابط و اصول

حاکم بر کاروران (اپراتورهای) هوشمند حوزه سلامت الکترونیک

تصویب آیین نامه حمایت از کسب و کارهای
برخط حوزه بیمه و تقویت نظام تنظیم گری
حوزه بیمه های تجاری

نام شرکت	مبلغ سرمایه گذاری (میلیارد ریال)
۱- شرکت توسعه و عمران تهران	۲۰۰
۲- شرکت توسعه و عمران اصفهان	۱۵۰
۳- شرکت توسعه و عمران مشهد	۱۰۰
۴- شرکت توسعه و عمران تبریز	۸۰
۵- شرکت توسعه و عمران شیراز	۷۰
۶- شرکت توسعه و عمران اهواز	۶۰
۷- شرکت توسعه و عمران بندرعباس	۵۰
۸- شرکت توسعه و عمران کرمان	۴۰
۹- شرکت توسعه و عمران رفسنجان	۳۰
۱۰- شرکت توسعه و عمران بروجرد	۲۰
۱۱- شرکت توسعه و عمران همدان	۱۵
۱۲- شرکت توسعه و عمران ایلام	۱۰
۱۳- شرکت توسعه و عمران لر	۸
۱۴- شرکت توسعه و عمران کرمانشاه	۷
۱۵- شرکت توسعه و عمران قزوین	۶
۱۶- شرکت توسعه و عمران زنجان	۵
۱۷- شرکت توسعه و عمران سمنان	۴
۱۸- شرکت توسعه و عمران گلستان	۳
۱۹- شرکت توسعه و عمران مازندران	۲
۲۰- شرکت توسعه و عمران گیلان	۱

پیگیری تصویب یک فصل مستقل برای حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات و اقتصاد دیجیتال در قانون برنامه هفتم پیشرفت کشور با ۲۰ تاسیس جدید

کمک به ورود شرکتهای بزرگ
حوزه اقتصاد دیجیتال به بازار سرمایه

تدوین لایحه حفاظت از داده های شخصی کاربران در فضای مجازی با صرف دو هزار نفر ساعت وقت مدیریتی و کارشناسی و تصویب آن در دولت

به رسمیت شناخته شدن «داریی های دیجیتال» سکوهای دیجیتال کشور برای ورود به بازار سرمایه توسط وزارت اقتصاد

نام سکو	تعداد کسب و کارها	
	قبل از شهریور ۱۴۰۱	۱ اردیبهشت ۱۴۰۳ افزایش
اینا	۹,۰۰۰	۴۰,۰۰۰
رویگا	۶,۰۰۰	۳۰,۰۰۰
بله	۳,۰۰۰	۱۸,۸۰۰
سروش پلاس	۸۲,۰۰۰	۱۷۳,۴۷۷
کسینو	۵۰,۰۰۰	۱۶۵,۰۰۰
با سلام	۵۰,۰۰۰	۱۸۰,۰۰۰
دیجی کالا	۲۷۶,۰۰۰	۳۶۵,۰۰۰
شیپور	۱۴۰,۰۰۰	۱۸۵,۰۰۰
جمع	۶۱۶,۰۰۰	۱,۱۵۷,۲۷۷

شکل گیری بیش از نیم میلیون کسب و کار دیجیتال جدید بر بستر سکوهای داخلی

متن بندت تبصره ۱۱ قانون بودجه ۱۴۰۳:

ت- در راستای سیاست‌های کلی برنامه هفتم و حمایت از توسعه اقتصاد رقومی (دیجیتال) در کشور و تشویق کسب‌وکارهای اینترنتی به استفاده از سکود بلنفرم‌های داخلی، تا پایان سال ۱۴۰۳ درآمد کسب‌وکارهای اشخاص حقیقی در سکود بلنفرم‌های داخلی مورد تأیید وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات که تا پایان سال ۱۴۰۲ فاقد پرونده مالیاتی بوده‌اند، مشمول نرخ صفر مالیاتی می‌شود.

تصویب قانون برای معافیت مالیاتی کسب و کارهایی که بر بستر سکوهای بومی فعالیت می نمایند

دیجی کالا

شیپور

زیوار

alibaba

کمک های حقوقی و قضایی به سکوهای بزرگ اقتصاد دیجیتال کشور

جهت اطلاع از جزئیات اعطای تسهیلات به کسب و کارهای فعال در سکوهای داخلی اینجا کلیک کنید

راه اندازی مرکز مشاوره و پاسخگویی به مشکلات کسب و کارهای اقتصاد دیجیتال با شماره ۱۶۴۹ و سایت 1649.ir

افزایش بیش از ۱۳۴ درصدی شرکت های حوزه فاوا مستقر در منطقه ویژه اقتصادی پیام و ایجاد حدود ۴۰۰۰ فرصت شغلی جدید

راه اندازی پردیس پارک فاوا
در زنجان، کرمانشاه و مشهد

افزایش ۱۵۲ درصدی محصولات تولیدی
و یا ارتقاء محصولات شرکت های مستقر
در پارک فاوا

بازار سازی و حمایت از شرکت های دانش بنیان داخلی
جهت معرفی و صادرات محصولات به کشورهای هدف
با انعقاد بیش از ۱۰۰ میلیون دلار قرارداد

آموزش برنامه نویسی به بیش از ۵۰ هزار
دانش آموز و معلم در ۱۰ استان کشور

راه اندازی اولین قطب مرکز داده کشور
در منطقه ویژه اقتصادی پیام و سرمایه گذاری
۱۲ شرکت خصوصی برای استقرار ۳۰۰۰ رک در این قطب

برگزاری اولین نمایشگاه صنعت هوا و فضا
با حضور ۱۲۰ شرکت در منطقه
ویژه اقتصادی پیام

آماده سازی ۱۶۵ هکتار زمین برای واگذاری
به شرکت های فناور در منطقه ویژه اقتصادی پیام

افزایش ۶۲ درصدی
تعداد شرکت های مستقر در پارک ارتباطات
و فناوری اطلاعات

**حمایت از تولید
گوشی های تلفن همراه ایرانی**

**حمایت از بومی سازی تجهیزات و سامانه های ارتباطی
بومی با انعقاد بیش از ۷ هزار میلیارد تومان قرارداد خرید
تجهیزات توسط شرکت زیرساخت و اپراتورهای ارتباطی**

نام شرکت / نام محصول	توضیحات
Standard Rack server	تجهیزات سرور استاندارد
Storage Server	سرورهای ذخیره سازی
GPU Server	سرورهای مجهز به کارت گرافیک
Economy Appliance Server	سرورهای اقتصادی
Dual Controller Storage SANNAS	سیستم های ذخیره سازی با کنترلر دبل

**شناسایی اولویت های بومی سازی در کشور
و تدوین مدل سنجش «عمق بومی سازی»
تجهیزات ارتباطی پرکاربرد**

**تدوین الزامات طراحی و توسعه قطب های مراکز
داده و منطقه ویژه ارتباطات و فناوری اطلاعات**

**رشد پرشتاب بومی سازی تجهیزات مورد نیاز شبکه
ارتباطی کشور و پیشرفت حدود ۴۰ درصدی
در بومی سازی تجهیزات شبکه ملی اطلاعات**

**اعطای ۹۷۸ فقره تسهیلات جمعاً به مبلغ ۵۳۰۰ میلیارد
تومان برای حمایت و پشتیبانی از طرح های ملی
و پیشران بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات**

**افزایش سهم اقتصاد دیجیتال از تولید ناخالص
ملی از ۱/۶ در ابتدای دولت به حدود ۸/۵ درصد
در سال ۱۴۰۲**

**تدوین نظام ملی ارزیابی
ارائه دهندگان خدمات ابری**

راه اندازی آزمایشگاه‌های ارزیابی تجهیزات فیبرنوری پرفریت
(تجهیزات دسترسی تا ظرفیت ۱۰Gbps و انتقال نوری تا ظرفیت ۸۰۰Gbps)

راه اندازی آزمایشگاه‌های تخصصی ارزیابی
خدمات رایانش ابری و خدمات توزیع محتوا
(CDN)

تدوین سند ملی توسعه هوش مصنوعی
در کشور مبتنی بر شناسایی
ظرفیت‌ها، اولویت‌ها و تقسیم کار ملی

تدوین استانداردهای ملی در حوزه هوش مصنوعی
و تصویب در کمیته ملی سازمان ملی استاندارد

برگزاری بیش از ۱۷۰ دوره آموزش تخصصی
و مهارت آموزشی در حوزه‌های فناوری اطلاعات
و ارتباطات و تحول دیجیتال

طراحی و برگزاری مدرسه تابستانه
«مهارت‌های نرم مشاغل آزادکار (فریلنسرها) در حوزه فاوا و اقتصاد
دیجیتال» و مدرسه زمستانه
«رهبری تحول دیجیتال و نوآفرینی کسب و کار»

ولیعترت

آموزش کارکنان وظیفه نیروهای مسلح
(بیش از ۳۰۰ هزار نفر ساعت) و صدور بیش
از ۱۲۰۰۰ فقره گواهینامه مهارتی

تهیه سند نظام حکمرانی اقتصاد دیجیتال کشور و ارائه به مرکز ملی فضای مجازی جهت تصویب در شورای عالی فضای مجازی

جدول افزایش میزان رشد کسب و کارها بر بستر سکوها داخلی

نام سکو	تعداد کسب و کارها					جدید
	قبل از شهریور	۱۰ دی ۱۴۰۱	۱ خرداد ۱۴۰۲	۱ اردیبهشت ۱۴۰۳	افزایش	
ایتا	۹,۰۰۰	۱۳,۰۰۰	۳۳,۰۰۰	۴۰,۰۰۰	۳۴۴%	۳۱,۰۰۰
روییکا	۶,۰۰۰	۱۷,۵۰۰	۲۹,۰۰۰	۳۰,۰۰۰	۴۰۰%	۲۴,۰۰۰
بله	۳,۰۰۰	۱۴,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۱۸,۸۰۰	۵۲۷%	۱۵,۸۰۰
سروش پلاس	۸۲,۰۰۰	۱۱۳,۵۰۰	۱۴۰,۰۰۰	۱۷۳,۴۷۷	۱۱۲%	۹۱,۴۷۷
کسینو	۵۰,۰۰۰	۱۲۴,۰۰۰	۱۴۳,۰۰۰	۱۶۵,۰۰۰	۲۳۰%	۱۱۵,۰۰۰
با سلام	۵۰,۰۰۰	۶۲,۰۰۰	۷۰,۵۰۰	۱۸۰,۰۰۰	۲۶۰%	۱۳۰,۰۰۰
دیجی کالا	۲۷۶,۰۰۰	۲۹۲,۰۰۰	۳۱۵,۰۰۰	۳۶۵,۰۰۰	۳۲%	۸۹,۰۰۰
شیپور	۱۴۰,۰۰۰	۹,۰۰۰	۱۶۵,۰۰۰	۱۸۵,۰۰۰	۳۲%	۴۵,۰۰۰
جمع کل	۶۱۶,۰۰۰	۶۴۵,۰۰۰	۹۱۵,۵۰۰	۱,۱۵۷,۲۷۷		۵۴۱,۲۷۷

بخش پنجم

سالم سازی و ارتقاء زیرساخت های امنیت سایبری

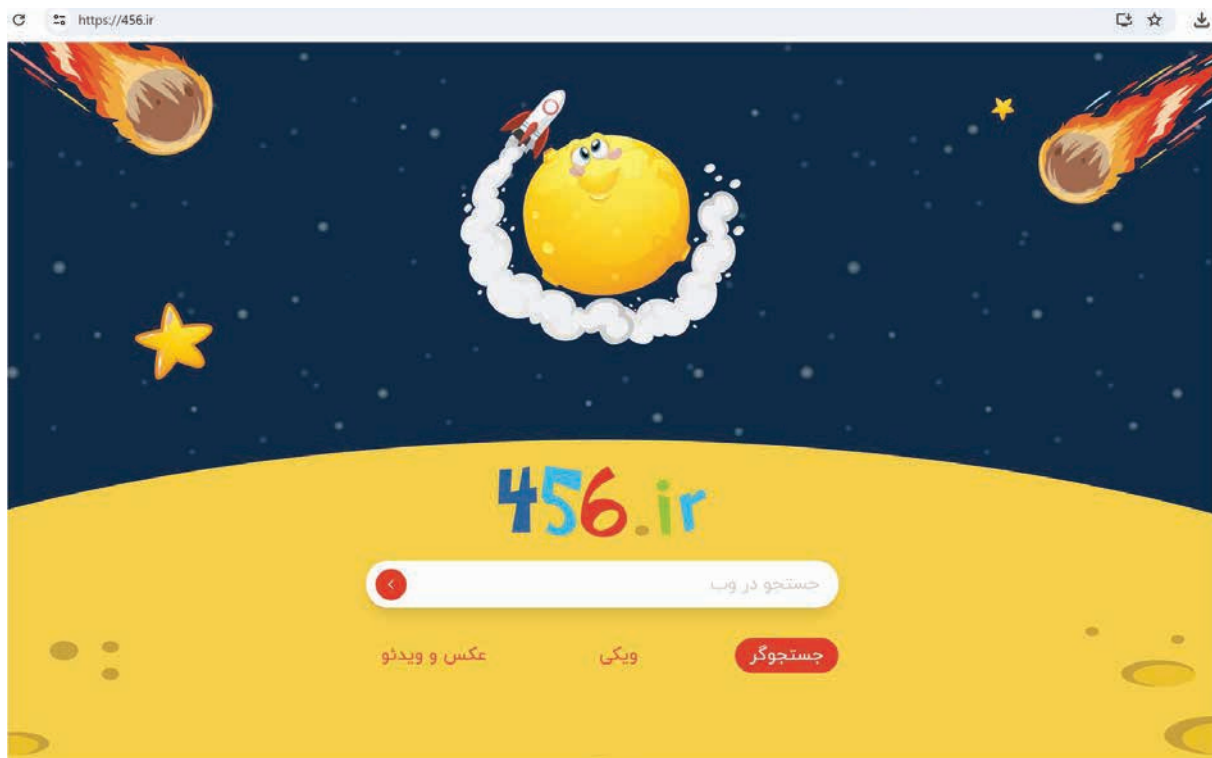
شبکه ملی اطلاعات، به عنوان زیرساخت ارتباطی فضای مجازی، علاوه بر بسترسازی برای استقرار، توسعه و عرضه انواع خدمات و محتوا در کشور، مأموریت تأمین ارتباطات امن و پایدار زیرساخت‌های حیاتی کشور را بر عهده داشته و از این منظر، مهمترین سرمایه‌ی ملی فضای مجازی کشور است. ارتقاء امنیت فضای تولید و تبادل اطلاعات و همچنین یکپارچه‌سازی خدمات امنیتی در شبکه ملی اطلاعات از اساسی‌ترین کلان پروژه‌های این طرح ملی می‌باشند.

با توجه به این نکته و با توجه به وظایف ذاتی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و تکالیف محوله مندرج در اسناد بالادستی نظیر سند افتا، سند نظام پیشگیری و مقابله حوادث فضای مجازی، اسناد تبیین الزامات و طرح معماری کلان شبکه ملی اطلاعات و همچنین با توجه به توسعه روزافزون زیرساخت‌های شبکه ملی، ضروری بود که به حوزه امنیت سایبری و سالم سازی فضای مجازی توجه ویژه‌ای شود.

لذا بر همین اساس طی سه سال گذشته اقدامات مهم و موثری در مجموعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به انجام رسید. تعیین نماینده ویژه وزیر در حوزه امنیت به منظور هماهنگی سازمان‌های تابعه وزارت ارتباطات و چابکی در واکنش به رخدادهای امنیتی و تشکیل کمیته امنیت ذیل شورای راهبری توسعه شبکه ملی اطلاعات برای یکپارچه سازی، مدیریت منابع و انجام منسجم امور محوله از اولین اقدامات صورت گرفته در این زمینه است. علاوه بر این اقدامات مختلفی در سه حوزه امنیت زیرساخت‌های ارتباطی، امنیت سامانه‌های دولت الکترونیک و سکوه‌های بومی و امنیت کاربران و سالم سازی فضای مجازی انجام شد.

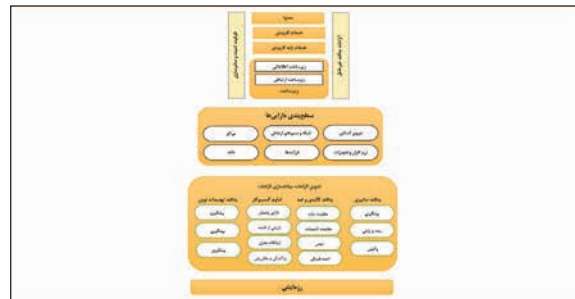
برخی از این اقدامات عبارتند از: ۱) حفظ امنیت لایه‌های زیرساختی شبکه ملی اطلاعات همانند شبکه‌ی مادر مخابراتی و گذرگاه ایمن مرزی و مقابله با هزاران حمله روزانه‌ی منع خدمت توزیع شده (DDoS) تا امن‌سازی لایه دسترسی شبکه ارتباطی کشور و رسیدگی به موقع به حوادث (۲) کمک به ارتقاء و حفظ امنیت خدمات پایه‌ی شبکه ملی اطلاعات شامل ارزیابی امنیتی و ارائه مشاوره برای رفع آسیب پذیری ها (۳) راهبری امنیت در تمامی دستگاه‌های غیرزیرساختی کشور و ارزیابی امنیتی دوره‌ای آن‌ها و احصاء مشکلات و پیگیری تا رفع کامل موانع و ارائه خدمات امنیتی مدیریت شده (MSSP) (۴) حمایت از زیست‌بوم حوزه امنیت از طریق سرمایه‌گذاری در بومی‌سازی محصولات حوزه امنیت، راه‌اندازی آزمایشگاه‌های متعدد ارزیابی امنیتی، حمایت و پایدارسازی و رشد مراکز آرای دانشگاهی همکار مراکز ماهر (۵) برگزاری رزمایش‌های متعدد با هدف ارزیابی میزان تاب‌آوری و شناسایی نقاط آسیب‌پذیر (۶) تامین بخشی از هزینه‌های مورد نیاز جهت امن‌سازی دستگاه‌های دولتی از طریق لوایح قانونی بودجه سالیانه کشور (۷) سرمایه‌گذاری در حوزه آموزش نیروهای انسانی متخصص حوزه امنیت (۸) انجام پژوهش‌های متعدد در حوزه امنیت شبکه ملی اطلاعات همانند طراحی معماری گذرگاه ایمن داخلی و طراحی شبکه‌های اختصاصی و اقدامات متعدد دیگر، که همگی منجر به رشد ۸۰ درصدی توسعه لایه امنیت شبکه ملی اطلاعات گشته است و نشان‌دهنده ایجاد تحولی شگرف در حوزه اقدامات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات دولت سیزدهم بوده است.

اقدامات مهم و راهبردی سالم سازی و امنیت فضای مجازی (در قالب عکس نوشته)

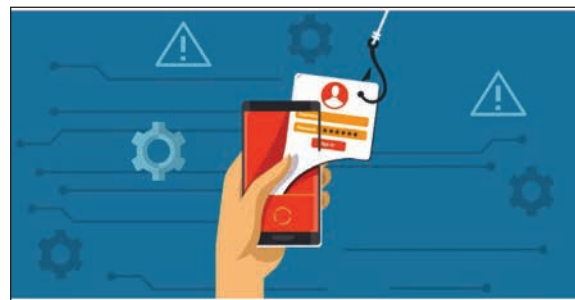
• افزایش ۲۳ درصدی تعداد مراکز آگاهی، پشتیبانی و امداد (آپا) دانشگاهی همکار مرکز ماهر از ۳۰ به ۳۷
• افزایش شرکت های همکار مرکز ماهر از ۸ به ۲۰ شرکت

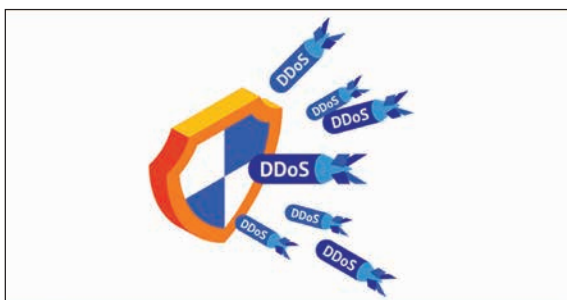
تهیه نظام نامه پدافند غیرعامل
حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات

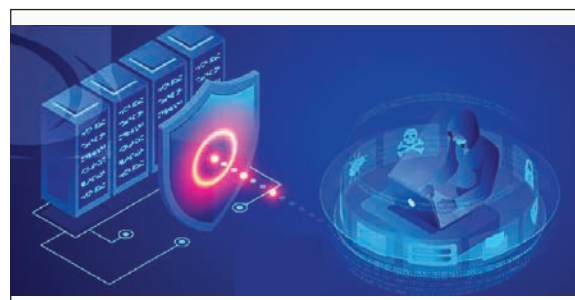
برگزاری بیش از ۵۰ رزمایش در حوزه پدافند غیرعامل با هدف شناسایی نقاط ضعف و افزایش آمادگی در برابر آسیب پذیری ها

راه اندازی سامانه هوشمند کشف قمار و کلاهبرداری فیشینگ پیامکی و تشخیص ۱۱۷ دامنه قمار و ۱۶ دامنه فیشینگ در روز به صورت میانگین

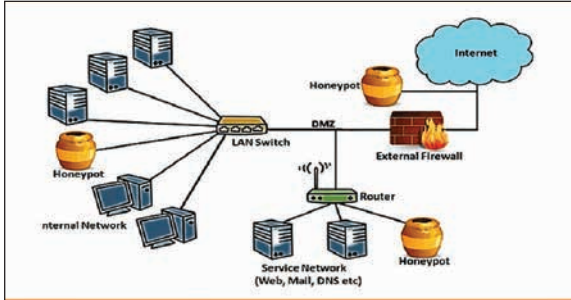

راه اندازی و استقرار سامانه بومی مقابله با حملات منع توزیع شده (DDoS) با ظرفیت **اتراپیت** بر تانیه

مقابله با بیش از ۴۳۰ هزار حمله منع خدمت توزیع شده (DDoS) با منشاء خارج از کشور

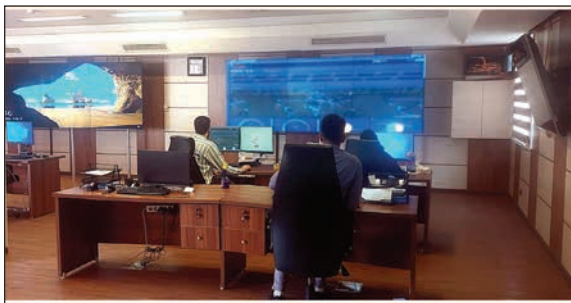

راهاندازی شبکه تله بدافزار (Honey Pot)
در دستگاه های اجرایی با بیش
از ۲۸ حسگر برای شناسایی بدافزارها

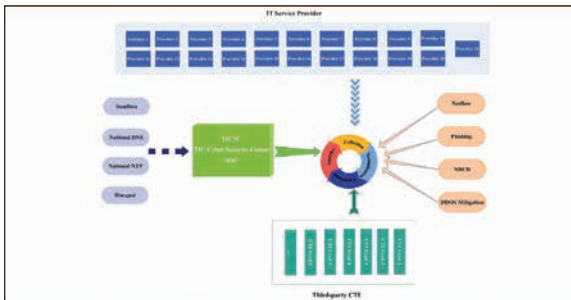
• برگزاری ۱۲۱ دوره آموزشی با حضور بیش از ۲۹۰۰ نفر از کارشناسان
فناوری اطلاعات دستگاه های اجرایی
• برگزاری ۸۱ همایش تخصصی آگاهی رسانی با حضور بیش از ۴۰۰۰ نفر

راه اندازی مرکز ارائه خدمات امنیتی مدیریت شده (MSSP)
برای ارائه خدمات امن سازی زیرساختها به دستگاههای
اجرایی و مقابله برخط با بیش از ۴۰۰ مورد حمله سایبری

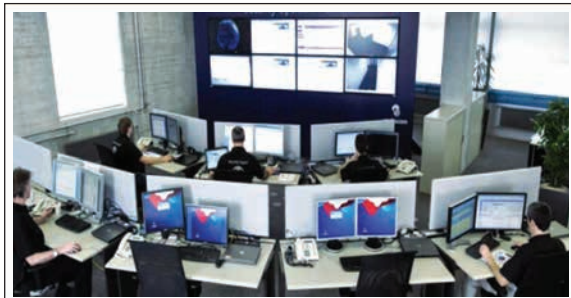
رسیدگی به بیش از ۲۹۰۰ رخداد
امنیتی در دستگاه های اجرایی

طراحی و پیاده سازی سامانه
مرکز اشتراك گذاري و تحليل اطلاعات امنیتی
(ISAC)

ایجاد ۶ آزمایشگاه تخصصی در حوزه ارزیابی امنیتی
و عیارسنجی سه محصول آنتی ویروس، SIEM
و NGFW تا سطح تضمین ۲

راه اندازی مرکز امنیت سایبری شرکت ارتباطات زیرساخت
برای پایش لحظه ای و مقابله با تهدیدات
سایبری شبکه زیرساختی کشور

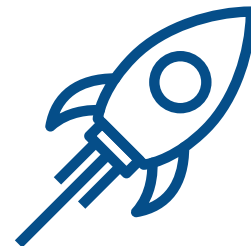

رشد ۸۰ درصدی توسعه لایه امنیت
شبکه ملی اطلاعات
بنابر ارزیابی مرکز ملی فضای مجازی (از ۲۵ در ابتدای دولت به ۴۵)

بخش
ششم

احیا و توسعه پرشتاب
صنعت فضایی

دسترسی به صنعت فضایی یک الزام در مدیریت کلان هر کشور و یک عرصه بسیار مهم و راهبردی در تعریف منافع ملی و تعریف مرزهای جدید جغرافیایی در دنیا میباشد. کشورهای پیشرو سال هاست از منظر بهره برداری حداکثری از تمام ظرفیت های فضایی در عرصه دسترسی به داده های زمینی با سرعت بالا، ارتباطات، و بهره گیری از منابع خدادادی عظیم و غیر قابل تصور سایر کرات آسمانی و افزایش توان راهبردی امنیتی-دفاعی در حال اجرای برنامه های گسترده فضایی خود هستند. غفلت از این حوزه به طور حتم منجر به عقب افتادگی های غیر قابل جبرانی برای کشور خواهد شد.

دولت سیزدهم با حمایت مستقیم شخص رییس جمهور شهید، حرکت گسترده ای را در مسیر شتاب گیری توسعه صنعت فضایی کشور آغاز نمود. تشکیل شورای عالی فضایی به عنوان بالاترین رکن سیاست گذار در صنعت فضایی کشور با حضور شخص رییس جمهور، فعال شدن دبیرخانه شورای عالی فضایی و تدوین، تصویب و ابلاغ برنامه ده ساله فضایی رشد و توسعه صنعت فضایی کشور توسط رییس جمهور، قرارگیری اهداف برنامه ده ساله فضایی کشور درون متن برنامه هفتم توسعه کشور و هم افزایی و همکاری در بالاترین سطح، بین نهادهای مختلف دولتی و حاکمیتی (اعم از کشوری و لشکری) در صنعت فضایی ایران از مهمترین اقدامات دولت سیزدهم در حوزه سیاستگذاری و برنامه ریزی کلان صنعت فضایی کشور می باشد.

بسیاری از پروژه های نیمه تمام یا بلا تکلیف طراحی و ساخت ماهواره در دولت سیزدهم به سرانجام رسید. از جمله مهمترین آنها میتوان به این موارد اشاره کرد؛ پرتاب و بهره برداری موفقیت آمیز از ماهواره خیام (جهت دسترسی مستقل و کامل کشور به تصاویر فضایی با دقت یک متر)، تکمیل ماهواره های سنجنش از دور نور ۲، نور ۳، طلوع ۳، ظفر ۲ و تکمیل ماهواره های ارتباطی ناهید ۲ (دو نمونه)، ققنوس ۱، مه‌دا، هاتف و کیهان و نیز تکمیل پروژه طراحی و ساخت بلوک انتقال مدار سامان ۱ جهت دسترسی به مدارات ارتفاع بالا. از طرفی مطابق برنامه ده ساله فضایی کشور فرایند طراحی و ساخت ماهواره های گوناگونی نیز آغاز شد از جمله ماهواره های سنجنش از دور اپتیکی پارس ۲ و پارس ۳ و ماهواره های سنجنشی راداری راد ۱ و راد ۲، ماهواره مخابراتی ناهید ۳ و نیز نسل جدید بلوک انتقال مدار (سامان ۲) برای دسترسی به مدار ۳۶۰۰۰ کیلومتر.

با توجه به ضرورت رشد سریع صنعت فضایی، ورود و توسعه بخش خصوصی در کشور یکی از الزامات مهم می باشد. در دولت سیزدهم برای نخستین بار قرارداد ساخت یک منظومه ماهواره ای باریک باند مخابراتی تحت عنوان پروژه شهید سلیمانی به کنسرسیومی از شرکت های خصوصی و دولتی واگذار شد و همچنین قرارداد خرید تضمینی تصاویر ماهواره ای با یکی از شرکت های خصوصی منعقد شد که نتیجه آن ساخت ماهواره کوثر به عنوان اولین ماهواره ساخت بخش خصوصی کشور با دقت تصویر برداری ۵ متر بود. همچنین ماهواره های سری پژوهش (۳ ماهواره) با بخش خصوصی در مسیر توسعه صنعت فضایی بومی و ایجاد سابقه فضایی برای محصولات گوناگون فضایی ساخت داخل منعقد گردید.

در حوزه پرتاب های فضایی دولت سیزدهم با ۱۲ پرتاب (۱۰ پرتاب بومی و ۲ پرتاب خارجی) رکورد دار این حوزه نسبت به تمام دولت های قبل میباشد. برای نخستین بار پرتابگر کاملاً سوخت جامد قائم ۱۰۰ به تثبیت عملکرد رسید و قابلیت

تزریق مداری ماهواره های ۵۰ کیلوگرم در مدار ۷۵۰ کیلومتری کسب شد. ماهواره بر سیم‌رغ برای نخستین بار توانست با موفقیت یک پرتاب سه گانه (تزریق همزمان سه ماهواره) در مدار بیضوی ۴۵۰-۱۱۰۰ کیلومتر را به انجام برساند. پروژه‌های بزرگی برای دسترسی به مدار ۳۶۰۰۰ کیلومتری نظیر طراحی و ساخت ماهواره بر سربر تعریف شد که هم اکنون فاز طراحی آن به اتمام رسیده است.

در زمینه توسعه زیرساخت‌های فضایی، در دولت سیزدهم بعد از ۱۰ سال وقفه، پروژه راهبردی طراحی و ساخت پایگاه فضایی چابهار (پایگاه فضایی شهید رئیسی) جهت دستیابی به مدارهایی با شیب‌های گوناگون تعریف شد که بهره‌برداری از فاز نخست آن تا پایان سال ۱۴۰۳ آغاز خواهد شد. همچنین زیرساخت‌های مهمی مانند مرکز تست و تجمیع ماهواره‌های کلاس ۵۰۰ کیلوگرم و کلاس ۱۰۰۰ کیلوگرم در دولت سیزدهم تعریف شد که هم اکنون به ترتیب در فاز تکمیل تجهیزات و تکمیل فضای فیزیکی قرار دارد. ایستگاه‌های مهمی در زمینه دریافت داده و کنترل ماهواره در کشور توسعه پیدا کرد از جمله تکمیل و بهره‌برداری از ایستگاه خیام و طراحی و ساخت ایستگاه‌های سلماس و چناران که تا پایان سال فضای فیزیکی این دو ایستگاه نیز به اتمام خواهد رسید.

یکی از اقدامات مهم دولت سیزدهم شتابدهی و به نوعی احیای برنامه علوم و اکتشافات فضایی با تکمیل ساخت و پرتاب زیرمداری کپسول زیستی ۵۰۰ کیلوگرمی با پرتابگر سلمان بود. در ادامه دو پروژه جدید طراحی و ساخت کپسول‌های زیستی پیشرفته تر با جرم‌های ۵۰۰ و ۱۵۰۰ کیلوگرم با قابلیت حمل موجود زنده و انسان آغاز شد. با توجه به منابع ارزشمند موجود در سایر کرات نظیر ماه، سیارک‌ها و مریخ و اقدامات گسترده کشورهای پیشرو نظیر ایالات متحده، روسیه و چین، پروژه طراحی ماهگرد و ماهنورد با هدف توسعه همکاری‌های بین‌المللی آغاز شد و نیز رایزنی‌های گسترده‌ای با کشورهای همسو برای شکل‌گیری یک همکاری راهبردی در این حوزه در حال پیگیری است.

در مسیر توسعه کاربردهای صنعت فضایی در کشور و نهادینه کردن این صنعت راهبردی در مدیریت کلان کشور، همکاری‌های بسیار مهمی با سایر ارگان‌ها نظیر سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح، سازمان نقشه‌برداری، وزارت جهاد کشاورزی، سازمان مدیریت بحران، سازمان فناوری اطلاعات و غیره شکل گرفت. برآورد سطح زیر کشت محصولات راهبردی کشاورزی پیش از فصل برداشت، تهیه نقشه‌های با مقیاس ۱ به ۲۵۰۰۰، همکاری در زمینه شناسایی ساخت و سازهای غیر مجاز در کشور، برآورد خسارت ناشی از حوادث غیر مترقبه، شناسایی کانون‌های مستعد بروز گرد و غبار و آتش‌سوزی، برآورد سطح مخازن و منابع آبی در داخل کشور و کشورهای همجوار و غیره از مهمترین این موارد میباشند. یکی از برنامه‌های مهم دولت به کارگیری هوش مصنوعی برای تحلیل سریع و به هنگام داده‌های فضایی در برآوردهای یاد شده است.

الزامات مورد نیاز برای ادامه این مسیر:

تداوم توفیقات حاصله در این زمینه مستلزم اختصاص بودجه مورد نیاز مطابق برنامه ده ساله فضایی (۵۰۰ میلیون دلار سالانه) به غیر از منابع درآمدی وزارت ارتباطات از سایر منابع ممکن (مانند صندوق توسعه ملی)، ارائه مجوزهای لازم به بخش فضایی کشور به منظور ایجاد انگیزه مادی و معنوی لازم برای باقی ماندن نخبگان صنعت فضایی درون این صنعت، عدم توقف برنامه‌های پیش‌بینی شده در اثر تغییر جریان‌های سیاسی حاکم بر کشور و نیز تداوم دیپلماسی فعال و مقاومت در مقابل فضا سازی‌های منفی بین‌المللی علیه برنامه‌های فضایی کشور است.

اقدامات مهم و راهبردی احیا و توسعه پرشتاب صنعت فضایی (در قالب عکس نوشته)

بومی سازی و تثبیت فناوری های فضایی طراحی و ساخت ماهواره:

- ماهواره سنجنش از دور اپتیکی با وضوح تصویر بهتر از ۵ متر چندطیفی و ۲/۵ متر تک طیفی
- ماهواره سنجنش از دور راداری با وضوح تصویر بهتر از ۱۰ متر

حضور عملیاتی در مدار زمین آهنگ:

- بومی سازی فناوری های طراحی، ساخت، پرتاب و بهره برداری ماهواره مخابراتی در این مدار
- پوشش نیازهای ارتباطی کشور

بومی سازی فناوری های کلیدی و صنعتی سازی منظومه های ماهواره ای مدار پایین و سامانه کمک ناوبری محلی فضایی:

- توسعه علوم، اکتشافات و زیست فضایی
- عملیاتی نمودن فناوری های فضایی
- اکتساب شده طی برنامه های فضایی قبلی

توسعه، تثبیت توانمندی و ارتقای قابلیت اطمینان در پرتاب محموله های فضایی:

اهداف کلان

برنامه ده ساله رشد و توسعه صنعت فضایی کشور
بازارهای: ۱۲۰-۵۱۰۱

تصویب برنامه ده ساله توسعه صنعت فضایی کشور

تشکیل سه جلسه شورای عالی فضایی پس از وقفه یازده ساله، ۲ جلسه با حضور رئیس جمهور شهید و یک جلسه با حضور سرپرست ریاست جمهوری

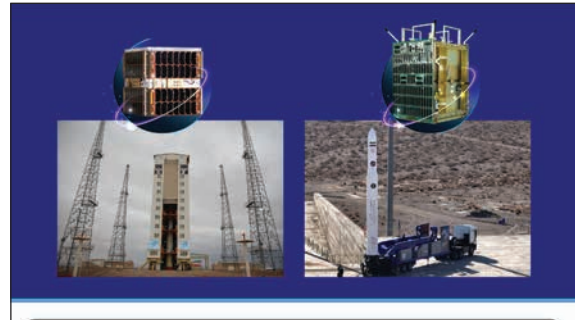
افزایش ۶ برابری بودجه صنعت فضایی (به طور میانگین)

اعتبارات مصوب (میلیون ریال)

سال	اعتبار
۱۳۹۲	۵۷,۷۸۰,۰۰۰
۱۳۹۳	۵۷۹,۶۶۶,۶۶۶
۱۳۹۹	۸۹۵,۶۲۱
۱۳۹۹	۷۸۱,۴۹۰

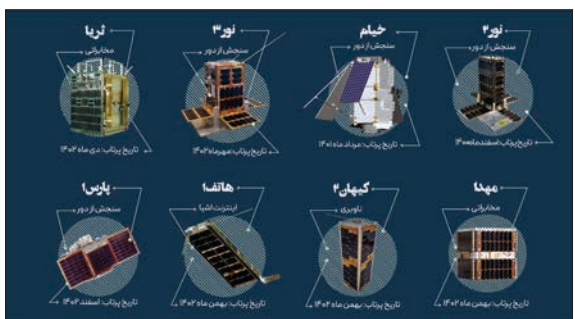
انجام دوازده پرتاب فضایی تحقیقاتی و عملیاتی
(بیش از سه دولت قبل از دولت سیزدهم)

دستیابی موفق به مدارهای دایروی ۷۵۰ کیلومتری و مدار بیضوی با اوج ۱۱۰۰ کیلومتری برای اولین بار

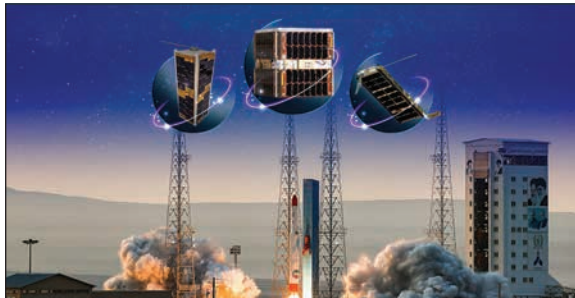
دستیابی به دانش بومی تزریق موفق ماهواره های سبک به مدارات ارتفاع پایین (LEO) تا ۷۵۰ کیلومتر

تزریق موفق و در مدار گذاری ماهواره های نور ۲، خیام، نور ۳، ثریا، مهدا، کیهان ۲، هاتفا او پارس ۱

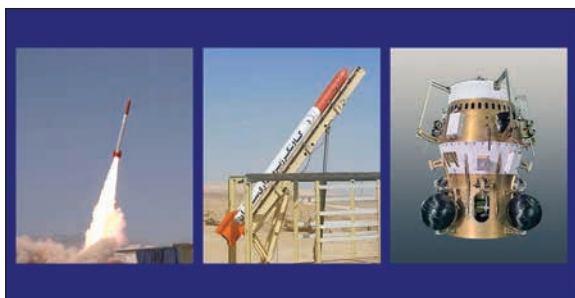
تصویب نقشه راه دستیابی به ماهواره برهای ارتفاع بالا (GEO) و آغاز فرایند طراحی و ساخت نمونه تحقیقاتی ماهواره بر سریر

تزریق موفقیت آمیز سه ماهواره مهدا، هاتفا ۱ و کیهان ۲ توسط ماهواره بر سیمرغ برای اولین بار

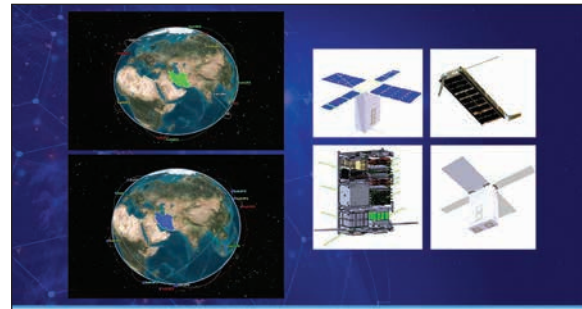
افزایش تعداد ماهواره های آماده پرتاب از سه ماهواره در ابتدای دولت به ۱۲ ماهواره در خرداد ۱۴۰۳

پرتاب موفق زیر مداری بلوک انتقال مداری سامان ۱ و آغاز فرایند طراحی و ساخت بلوک انتقال مداری سامان ۲

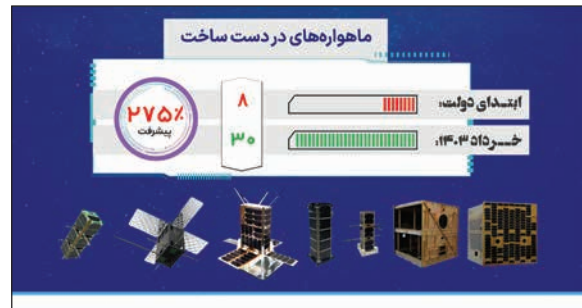
انعقاد اولین قراردادهای
ماهواره های سنجشی راداری در کشور (راد ۱ و راد ۲) و
انجام فاز های طراحی مفهومی و اولیه سکو و محموله

آغاز ساخت فاز اول منظومه ماهواره های باریک باند شهید سلیمانی
برای اولین بار توسط کنسرسیومی از شرکت های دانش بنیان داخلی

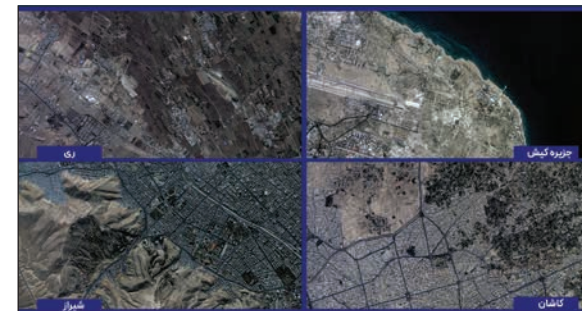
طراحی مفهومی منظومه پهنا باند ارتباطی در ارتفاع پایین
توسط بخش خصوصی

افزایش تعداد ماهواره های سنجشی و مخابراتی در حال ساخت از
۸ ماهواره در ابتدای دولت به ۳۰ ماهواره در خرداد ۱۴۰۳

احیای برنامه زیست در فضا بعد از یک دهه تعطیلی و آزمون زیرمداری
موفق نسل جدید کپسول های زیستی ایرانی با جرم ۵۰۰ کیلوگرم

در اختیار داشتن ماهواره های تصویربرداری با دقت بسیار بالا
(با قدرت تفکیک یک مترنگی) برای اولین بار در تاریخ کشور

توسعه تعاملات بین المللی فضایی و انجام دو پرتاب موفق
خارجی (ماهواره های خیام و پارس ۱) برای اولین بار

انعقاد قرارداد و انجام فاز طراحی
کپسول های زیستی خانواده ۵۰۰ و ۱۵۰۰ کیلوگرم
با قابلیت حفظ و کنترل شرایط حیاتی و سیستم کنترل و هدایت

آغاز ساخت فاز اول بزرگترین پایگاه فضایی غرب آسیا در چابهار و پیشرفت حدود ۶۰ درصدی آن

راه اندازی اولین مرکز کنترل و عملیات ماهواره های سنجش از دور در پایگاه فضایی ماهدشت کرج

آغاز ساخت فضای فیزیکی و انعقاد قراردادهای مربوط به تامین بخشی از تجهیزات آزمایشگاهی مرکز آزمون و تجمیع ماهواره های تا کلاس هزار کیلوگرم برای اولین بار

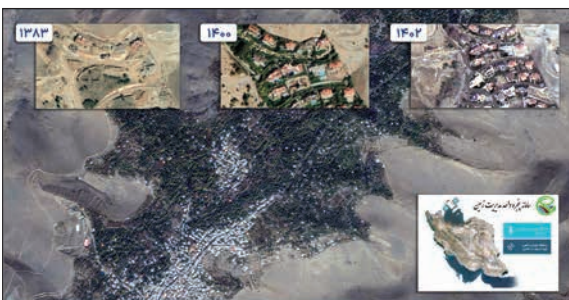
آغاز ساخت دو ایستگاه زمینی جدید در شمال غرب و شمال شرق کشور برای افزایش زمان ارتباط با ماهواره های ایرانی

<p>پایش سبیل تخمین کمترین سبیل و شناسایی محدوده سبیل</p>	<p>پایش بدنه های آبی برآورد سطح و حجم آب های سطحی و مخازن سد</p>
<p>پایش عرصه منابع طبیعی بررسی تغییرات جنگل ناشی از خشکسالی و جنگل خاوری</p>	<p>پایش سطح زیر کشت گندم و جو تخمین میزان کاشت محصول با تصاویر ماهواره ای</p>
<p>پایش خشکسالی تخمین رطوبت خاک و پارامترهای مربوط به پوشش گیاهی</p>	<p>پایش گرد و غبار و آلودگی تخمین نقاط کانونی ایجاد گرد و غبار و آلوده ها</p>
<p>پایش ذرت، کلزا و چغندر قند تخمین میزان کاشت محصولات</p>	<p>پایش برف تخمین میزان کاشت محصول</p>
<p>پایش آتش تخمین نقاط محتمل بروز آتش سوزی با نقاط در حال آتش سوزی</p>	

طراحی، پیاده سازی و عملیاتی کردن ۹ سامانه جدید ارائه خدمات فضا پایه با همکاری شرکت های دانش بنیان داخلی

تکمیل تجهیزات و انعقاد کلیه قراردادهای توسعه و تامین تجهیزات مرکز آزمون و تجمیع ماهواره های تا کلاس ۵۰۰ کیلوگرم

تشخیص تخلفات و مقابله با زمین خواری از طریق تحلیل تصاویر ماهواره ای با بکارگیری هوش مصنوعی

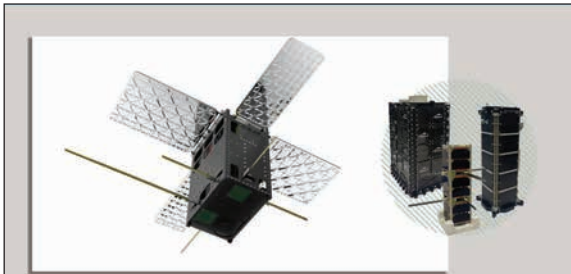
همکاری مشترک وزارت ارتباطات و وزارت جهاد کشاورزی برای تخمین سطح زیر کشت محصولات استراتژیک کشاورزی با استفاده از تصاویر ماهواره ای و ابزارهای هوش مصنوعی

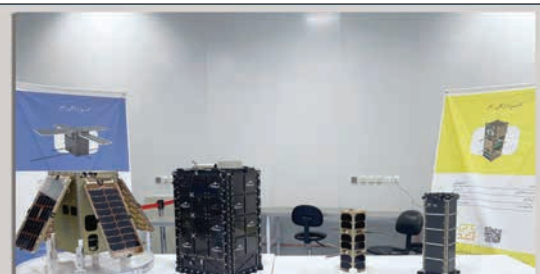
انعقاد ۳ قرارداد ماهواره ای سری پژوهش
با بخش خصوصی

آغاز و پیشبرد پروژه تهیه نقشه های کروکی مورد نیاز
در مناطق روستایی با استفاده از ظرفیت ماهواره خیام

عقد قرارداد بیش از یک هزار میلیارد تومان با شرکت های
بخش خصوصی و دانش بنیان حوزه فضایی برای اولین بار
انعقاد قرارداد طراحی و ساخت اولین منظومه ماهواره ای باریک باند ایران
(پروژه شهید سلیمانی) با بخش خصوصی

انعقاد اولین قرارداد تضمین خرید داده های
ماهواره ای بومی بخش خصوصی

مزایای رقابتی محصول

- قیمت تمام شده پایین تر نسبت به نمونه های خارجی
- زمان کوتاه نصب، راه اندازی و باز آمد سیستم
- امکان تغییر باتری متناسب با جغرافیای خاص منطقه
- ارائه پشتیبانی فنی خدمات پس از فروش
- استفاده از مواد اولیه تولید داخل
- اشتغال رسانی پایدار و جلوگیری از خروج ارز
- امکان صادرات به کشورهای همسایه

سرریز دانش و فناوری فضایی در سایر صنایع

طراحی و ساخت باتری های پایه وانادیومی
برای کاربری در صنعت نیروگاهی و تامین انرژی پاک

طراحی و ساخت سکوی نسل جدید
اتوماتیک کنترل بالن های مقید

کاربردپذیری فناوری

- حوزه دریانوردی
- تعیین جهت و مسیریابی
- خدماتی (پردنهای بدون سرنشین)

سرریز دانش و فناوری فضایی در سایر صنایع

طراحی و ساخت سامانه ناوبری مستقل از GPS
با استفاده از حسگر ستاره

مزایای رقابتی محصول

- طراحی و ساخت متناسب با نیاز مشتری
- آمادگی سریع دستگاه پس از انجام هر آنالیز
- عدم نیاز به گاز مصرفی خاص
- نرم افزار با منوی فارسی
- ارائه پشتیبانی فنی و خدمات پس از فروش
- قیمت تمام شده در مقایسه با نمونه های خارجی
- امکان صادرات به کشورهای همسایه

سرریز دانش و فناوری فضایی در سایر صنایع

ارتقای سامانه آشکار ساز مواد ممنوعه پرتابل و
طراحی نسل های جدید با قیمت پایین تر و کیفیت بالاتر

کاربردپذیری فناوری

- امکان استفاده در بسته‌های باتری خودروهای برقی
- محاسباتی صل‌های وارداتی با استفاده از تجهیزات نامین شده
- به‌ترساری مناسب برای توسعه باتری‌های لیتیوم-یون

سرریز دانش و فناوری فضایی در سایر صنایع

طراحی و ساخت نسل‌های جدید باتری‌های لیتیوم یونی برای کاربرد در صنایع خودرویی و پهپادی

کاربردپذیری فناوری

- رانندگی لیزرها و دیودهای نوری
- دکل‌های مخابراتی
- خودروهای برقی و ایستگاه‌های شارژ
- سامانه‌های اپوونیک
- دستگاه‌های تصویربرداری پزشکی

سرریز دانش و فناوری فضایی در سایر صنایع

طراحی و ساخت نسل‌های جدید مبدل‌های توان DC-DC با کاربرد در صنایع ابزار دقیق

کاربردپذیری فناوری

- آشکارسازی کشتی‌های سطحی
- پایش اهداف متحرک زیر آب، مانند زیردریایی‌ها
- آشکارسازی اهداف زمینی

سرریز دانش و فناوری فضایی در سایر صنایع

طراحی و ساخت اندازه‌گیری حسگر فلاکس مغناطیسی و سامانه‌های تصدیقات زیرزمینی و اکتشافات معدنی

مزایای رقابتی محصول

- توسعه فناوری لوله‌های حرارتی در سطح کشور
- قابلیت طراحی و ساخت انواع مختلف سیستم‌های خنک‌کننده
- استفاده از دانش فنی حاصله برای طراحی و تولید سیستم‌های خنک‌کننده
- مجهز به لوله‌های حرارتی، ترموکانتیکتور کولر و سایر امان‌های حرارتی نوین
- اشتغال‌زایی پایدار و جلوگیری از خروج ارز
- امکان صادرات محصول تولید شده به کشورهای همسایه

سرریز دانش و فناوری فضایی در سایر صنایع

طراحی و ساخت سیستم‌های خنک‌کاری پیشرفته تجهیزات پزشکی و صنعتی بر پایه تکنولوژی لوله‌های حرارتی

ولایت‌نیت

کاربردپذیری فناوری

- دسته‌بندی و پایش محصولات کشاورزی
- زلزله‌شناسی و گسل‌شناسی
- زمین‌شناسی و اکتشاف معادن
- مدیریت حوادث غیرمترقبه
- (زلزله، خشک‌سالی، سیل، طوفان، ...)
- مطالعات اقیانوس‌شناسی
- (توپوگرافی، شیلات، ترافیک ساحلی، ...)
- مدیریت و کنترل ترافیک شهری
- شناسایی الودگی‌های زیست محیطی
- مطالعات منابع و جنگل‌ها
- نقشه‌برداری (کاداستر، GIS، برنامه‌ریزی شهری، ...)

سرریز دانش و فناوری فضایی در سایر صنایع

سامانه راداری سار هواپایه پلازیمتری برای تصویربرداری راداری در هر شرایط آب و هوایی و شب و روز

بخش
هفتم

پست و پست بانک

الف شرکت ملی پست ایران

شرکت ملی پست ایران به عنوان شبکه اصلی توزیع مرسوله‌های پستی نقش اصلی را در حوزه توسعه اقتصاد دیجیتال مبتنی بر فروش محصولات در فروشگاه‌های اینترنتی ایفا می‌کند. متأسفانه این شرکت به علت عدم اصلاح تعرفه‌ها و نیز عدم توجه کافی طی چندین سال گذشته دچار مشکلات عدیده‌ای شده بود. افزایش نارضایتی کارکنان و ایجاد تجمعات مختلف در مقابل وزارتخانه و ادارت پست کشور، فرسوده بودن زیرساخت بخش‌های مختلف و در نتیجه افزایش روز افزون نارضایتی عموم مردم از سرویس دهی این شرکت را می‌توان در قالب وضعیت شرکت ملی پست ایران در شهریور ۱۴۰۰ بیان نمود. در طول دولت سیزدهم تلاش شد مشکلات این شرکت به حداقل ممکن کاهش پیدا کند، و با اصلاح منطقی تعرفه خدمات پستی و توجه ویژه به هوشمند سازی پست و اجرای فاز نخست هوشمندسازی در تمامی مراحل فرایند دریافت تا ارسال مرسولات پستی توفیقات مهمی در شرکت پست حاصل شد. لیکن رسیدن این شرکت به جایگاه واقعی خود و کسب رضایت کامل مشتریان آن، نیازمند تداوم اجرای برنامه‌های هوشمندسازی پست و نوسازی زیرساخت‌های آن و نیز تعدیل سالانه تعرفه خدمات است.

اقدامات مهم و راهبردی پست (در قالب عکس نوشته)

نوسازی زیرساخت‌های شبکه پستی با تامین حدود
۲۰۰ خودروی سبک و سنگین
۵۰ دستگاه ون، ۴۰ دستگاه ام پاور ۱۹ تن، ۲۷ دستگاه فورس ۵/۸ تن و
۳۵ دستگاه وانت پیکاپ دوکابین زاگرس)

راه اندازی خط تجزیه هوشمند بسته های پستی
در مرکز تجزیه و مبادلات کشور
برای اولین بار

راه اندازی خط تجزیه هوشمند پاکات پستی
در مرکز تجزیه و مبادلات کشور
برای اولین بار

انعقاد تفاهم نامه تامین
۱۵۰۰ موتور برقی برای کلان شهرها

راه اندازی خط هوشمند تجزیه مرسولات پستی
به وسیله ربات های تجزیه گر
برای اولین بار در کشور

استفاده از ربات های تجزیه گر
با همکاری شرکت های دانش بنیان و پیوستن
به جمع ۵ کشور دارنده این فناوری

نصب و راه اندازی
۱۴۰ صندوق هوشمند توزیع مرسولات پستی
(Locker)

جابجایی بیش از
۸۰۰ میلیون مرسوله پستی

توزیع
۲,۰۴۵,۷۳۵ مرسوله نمایشگاه کتاب تهران
در سال های ۱۴۰۱، ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳

برگزاری نمایشگاه ایده بازار پستی
با حضور شرکت های دانش بنیان
به منظور خلق سرویس های نوین

برگزاری اولین
نمایشگاه صنعت پست

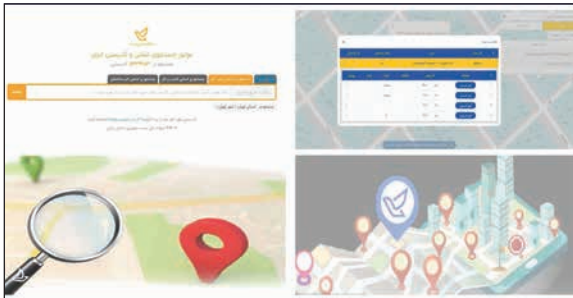
راه اندازی و توسعه
سامانه تلفنی ارتباط با مشتریان (۱۹۳)،
سامانه چت آنلاین و تیکتینگ (۲۴x۷)

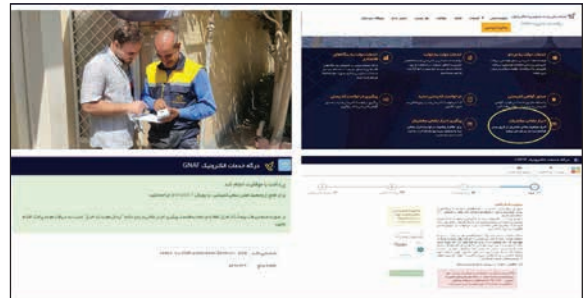
صندوق هوشمند (Locker)،
موتور برقی،
ربات و خطوط تجزیه هوشمند

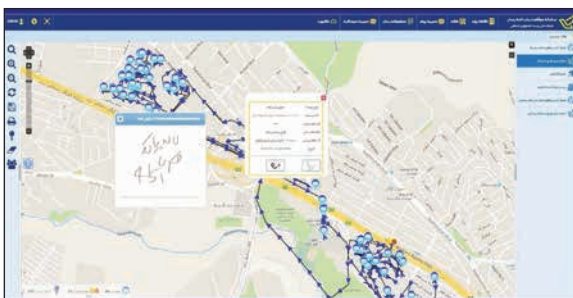
استفاده از
خودروهای ون به عنوان
واحدهای سیار قبول مرسولات

استعلام بیش از ۳۶۸ میلیون وب سرویس کدپستی
از طریق بانک اطلاعاتی کدپستی
و پایگاه اطلاعات مکان محور (GNAF)

پاسخ به
۱۱,۳۷۱,۵۶۰ درخواست سرویس احراز نشانی

راه اندازی «سامانه رهیاب موزع» با هدف
نظارت بر عملکرد موزعین در تحویل به موقع مرسولات
از طریق اتصال به سیستم همراه نامه رسانی

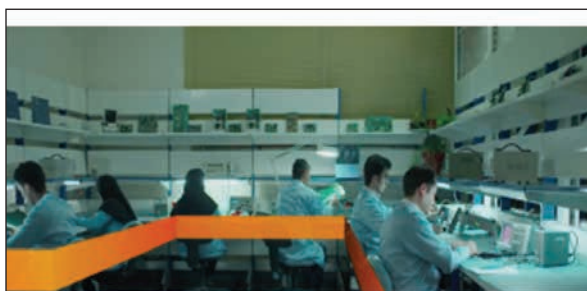
فیلیست

ب پست بانک ایران

پست بانک که در بدو تولد در سال ۱۳۷۴ با نام شرکت دولتی پست بانک شناخته می‌شد، هم اکنون علاوه بر انجام وظایف ذاتی خود در راستای ارائه خدمات بانکی و پستی در سراسر کشور و بویژه در نقاط روستایی در حال تبدیل به بانک پیشرو در حوزه توسعه اقتصاد دیجیتال است. ایفای نقش به عنوان بانک عامل پروژه فیبر نوری منازل و کسب و کارها، ارائه تسهیلات موضوع تبصره ۱۸ و افزایش میزان ارائه انواع تسهیلات اشتغالزایی در مناطق روستایی و محروم از جمله فعالیت‌های این بانک بوده است.

اقدامات مهم و راهبردی پست بانک (در قالب عکس نوشته)

ارائه خدمات اعتباری (تسهیلات و ضمانت نامه ریالی) به تعداد **۶۶,۹۲۳** شخص (حقیقی و حقوقی) فعال در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات به میزان ۷۷ هزار میلیارد ریال

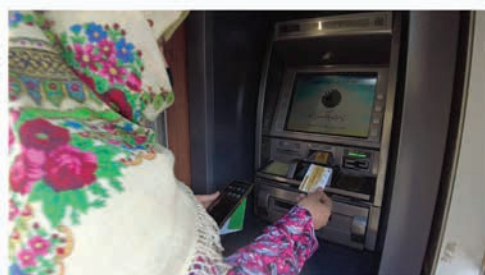
پرداخت حدود **۵۱۴** هزار میلیارد ریال تسهیلات به روستاییان عزیز در راستای توسعه عدالت اجتماعی و دسترسی روستاییان به خدمات بانکی از ابتدای دولت سیزدهم از طریق باجه های بانکی روستایی

راه اندازی ۸۵۱ باجه بانکی روستایی با ۴,۲۵۵ میلیارد ریال سرمایه گذاری و با اشتغال ۱,۱۹۰ نفر برای ارائه خدمات بانکی در روستاهای کشور و افتتاح ۴,۲ میلیون فقره حساب بانکی برای روستاییان

پرداخت حدود ۵۴,۰۲۴ میلیارد ریال تسهیلات به شرکت های نوآور و دانش بنیان

نصب و راه اندازی تعداد ۵۲۳ دستگاه خودپرداز و دستگاه بدون پرداخت (Cache less) در روستاهای کشور

تصویب اساسنامه پست بانک در هیات وزیران بعد از هشت سال

ایجاد بیش از ۴۲۰۰۰ شغل ناشی از ارائه تسهیلات به شرکت های نوآور و طرح های اشتغال زا

تبدیل پست بانک ایران از بانکی با ۸ سال زیان دهی بیپایه به بانک سود ده و کسب بالاترین EPS به ازای سرمایه ثبتی در بین بانک های بورسی و بانک های دولتی قرار گرفتن در بین ۶ شرکت برتر دولتی از نظر کسب سود در بین بیش از ۲۰۰۰ شرکت دولتی

بخش
هشتم

توسعه تعاملات بین المللی

توسعه تعاملات بین‌المللی در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات از دو منظر حائز اهمیت است. اول لزوم توسعه بازارهای خارجی برای محصولات بومی از یک سو و از سوی دیگر واردات فناوری و تامین تجهیزات مورد نیاز شبکه ارتباطی کشور که در حال حاضر امکان تولید آن‌ها در داخل کشور وجود ندارد؛ دوم حضور فعال در نشست‌ها، اجلاس‌ها و اتحادیه‌های بین‌المللی مرتبط با حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات به منظور ایفای نقش موثر در تصمیم‌گیری‌ها و نیز دفاع از حقوق کشور در این حوزه. در همین راستا وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات علاوه بر

حضور فعال و موثر در عرصه دیپلماسی سایبری در سطح دوجانبه، منطقه‌ای و جهانی و حضور در اجلاس‌های دوره‌ای بین‌المللی اقداماتی را به منظور بازاریابی برای محصولات شرکت‌های ایرانی نیز اجرا کرده است. اقدامات صورت گرفته در مواردی منجر به حل مشکلات اساسی حال یا آینده کشور شده و در مواردی هنوز به نتیجه نهایی نرسیده و لازم است در دولت آینده مورد پیگیری قرار گیرد.

اقدامات مهم و راهبردی توسعه تعاملات بین الملل (در قالب عکس نوشته)

امضای تفاهم همکاری با کشور روسیه در زمینه توسعه همکاری های فضایی

امضا سند همکاری با کنیا در حوزه های مختلف ارتباطات و فناوری اطلاعات همزمان با سفر رئیس جمهور شهید

امضا تفاهم نامه همکاری با کشور کوبا در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات

امضا تفاهم همکاری بین ایران و کوبا برای توسعه تعاملات در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات

امضا تفاهم همکاری کشور سوریه برای توسعه تعاملات در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات

امضا سند همکاری با کشور عراق در راستای توسعه و تحکیم همکاری متقابل در زمینه ارتباطات و فناوری اطلاعات

امضا تفاهم همکاری با کشور پاکستان برای توسعه تعاملات در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات

امضای تفاهم همکاری با کشور عمان در زمینه ارتباطات و فناوری اطلاعات و صنعت فضایی

امضای تفاهم همکاری با کشور زیمبابوه برای توسعه همکاری دوجانبه در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات بویژه صادرات خدمات فنی و مهندسی

امضا تفاهم همکاری با کشور ونزوئلا برای توسعه تعاملات در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات

برگزاری سومین اجلاس وزرای ارتباطات کشورهای عضو اگو و وزرای کشورهای همسایه در تهران با حضور وزرای ارتباطات و نمایندگان ۱۲ کشور

برگزاری نشست رگولاتورهای کشورهای عضو اتحادیه مخابراتی آسیا و اقیانوسیه SATRC

برگزاری جلسات معرفی توانمندی های شرکت های ایرانی در کشورهای مختلف به منظور بازاریابی برای محصولات آنها

حضور فعال در جلسات گروه های کاری اتحادیه بین المللی مخابرات ITU، پست UPU و ICAN و ...

بخش نهم

بیست نوآوری و تکلیف مهم
در برنامه هفتم پیشرفت

توفیق در اجرای برنامه‌های در نظر گرفته شده علاوه بر نیاز به کار و مدیریت جهادی، داشتن تخصص و منابع مالی، نیازمند زیرساخت‌های حقوقی-قانونی مورد نیاز است. همزمانی تدوین برنامه هفتم پیشرفت با استقرار دولت سیزدهم این امکان را فراهم ساخت تا زیرساخت قانونی مورد نیاز برای توسعه متوازن و سریع در بخش‌های مختلف این وزارتخانه فراهم گردد. در همین راستا این وزارتخانه با یک برنامه‌ریزی فشرده و در تعامل با سایر بخش‌های دولتی و نیز دریافت نظرات بخش خصوصی و با همراهی مجلس شورای اسلامی، شورای نگهبان و مجمع تشخیص مصلحت نظام بندهای قانونی مورد نیاز را تدوین و بخش‌های قابل توجهی از این نیازمندی‌ها در قالب برنامه هفتم پیشرفت مصوب گردید. برای اولین بار در تاریخ برنامه‌های توسعه کشور، یک فصل مجزا برای امور مرتبط با شبکه ملی اطلاعات و اقتصاد دیجیتال در برنامه هفتم پیشرفت در نظر گرفته شد.

در جدول زیر ۲۲ عنوان نوآوری و تکلیف مهم در برنامه هفتم که در حوزه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مصوب شده است ارائه می‌شود:

ر	متن حکم	ماده و بند
۱	ایجاد «صندوق توسعه شبکه‌تار (فیبر) نوری» برای شتاب بخشی به پروژه فیبرنوری منازل و کسب و کارها	بند الحاقی ماده (۶۶)
۲	افزایش مشترکین فیبرنوری به بیست میلیون تا پایان برنامه	جدول بند ۶۴
۳	الزام همه دستگاه‌های اجرایی کشور به همکاری برای توسعه شبکه فیبرنوری منازل و کسب و کارها	بند پ ماده ۶۵
۴	تأمین زیرساخت‌های لازم برای توسعه اقتصاد دیجیتال، اعم از زیرساخت‌های ارتباطی و اطلاعاتی (ابری) و ذخیره‌سازی و پردازش سریع برای حضور و رقابت در بازارهای داخلی و بین‌المللی	بند (ب) ماده (۶۶)
۵	ایجاد شرکت ارتباطات بین الملل توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	بند الحاقی ۲ ماده (۶۵)
۶	آموزش و تربیت حداقل نیم میلیون نفر نیروی انسانی ماهر و متخصص برای توسعه اقتصاد دیجیتال و فضای مجازی کشور	بند (ت) ماده (۶۶)
۷	تأمین دسترسی کسب و کارهای دیجیتال به داده‌ها و اطلاعات مورد نیاز به‌منظور فراهم کردن و تسهیل نوآوری‌های مبتنی بر داده‌ها	بند (ج) ماده (۶۶)
۸	راه اندازی بهابازار (بورس تخصصی) برای «اقتصاد دیجیتال»	
۹	پذیرش دارایی‌های نامشهود شرکت‌های حوزه اقتصاد دیجیتال در فرایندهای اعتبارسنجی، وثیقه‌گذاری، ضمانت و پذیرهنویسی	بند الحاقی ۱ ماده (۶۶)
۱۰	تسهیل پذیرش شرکت‌های فعال اقتصاد دیجیتال در بازار اوراق	
۱۱	ایجاد سکوی ملی شبکه توزیع کالا و محصولات (اعم از صنعتی، کشاورزی و تجارت الکترونیک)	بند ذ ماده (۴۸)

بند الحاقی ۲ ماده (۶۶)	تعیین وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات برای مسئولیت های جدید « صدور پروانه» برای خدمات فناوری اطلاعات و هوشمندسازی و سکوها پیام رسان و تدوین و تصویب جداول تعرفه و تعیین حق اشتراک، آبونمان آن ها	ساماندهی و توسعه خدمات ارتباطی و فناوری اطلاعات	۱۲
بند الحاقی ماده (۶۷)	صدور صلاحیت فنی و حرفه ای برای انتخاب و فعالیت مدیرعامل و اعضای هیات مدیره کاروران ارتباطی و فناوری اطلاعاتی دارنده پروانه از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات		۱۳
بند (الف) ماده ۱۰۷	ایجاد زیرساخت یکپارچه ابری دولت هوشمند و اتصال و انتقال مراکز داده دستگاه های اجرایی به آن		۱۴
بند (ب) ماده ۱۰۷	ایجاد معاونت یا مرکز یا سازمان «نوآوری، هوشمندسازی و امنیت» در بالاترین سطح سازمانی همه دستگاه های اجرایی کشور		۱۵
بند (ت) ماده ۱۰۷	حذف سامانه های موازی در چارچوب برنامه تحول دیجیتال و لزوم اخذ تأییدیه از وزارت ارتباطات برای سامانه های جدید	دولت هوشمند	۱۶
بند (ج) ماده ۱۰۷	انجام کلیه اعلام های مورد نیاز دستگاه های اجرائی و کسب و کارها براساس قانون داده و اطلاعات ملی به صورت کاملاً آبی و برخط		۱۷
بند (ج) ماده ۱۰۷	هوشمند سازی کلیه خدمات دستگاه های اجرایی تا پایان برنامه (سالانه ۲۰ درصد) و ارائه در پنجره ملی خدمات دولت هوشمند		۱۸
بند الحاقی ۳ ماده (۶۵)	تدوین «برنامه ملی توسعه هوش مصنوعی» توسط دولت و تصویب در شورای عالی فضای مجازی	توسعه هوش مصنوعی و تحول دیجیتال	۱۹
ماده ۱۰۷ بند الحاقی	تدوین و اجرایی برنامه تحول دیجیتال و طرح (پروژه های) پیشران به همراه سازو کارهای تامین مالی آن منطبق با پیشنهادها و توانمندی های اجرایی بخش غیردولتی و اخذ پیشنهاد های نظام صنفی رایانه ای		۲۰
ماده ۶۷	اجرای برنامه های فضایی و شتاب دهی رشد صنعت فضایی کشور و توسعه خدمات فضاپایه	توسعه صنعت فضایی	۲۱
ماده ۱۰۳ بند ب	شکل گیری کارورهای امنیت توسط بخش خصوصی برای ارائه خدمات امنیتی رایانیکی (سایبری) به دستگاه های اجرایی کشور	امنیت	۲۲

اقدامات مهم و راهبردی بیست نوآوری و تکلیف مهم در برنامه هفتم پیشرفت (در قالب عکس نوشته)

(بند ب ماده ۶۶)

به منظور استفاده حداکثری از ظرفیت های زیرساختی کاروان مخابراتی و توسعه شبکه دسترسی نهایی اینترنت بین باندهای مبتنی بر تار فیبر نوری، صندوقی تحت عنوان 'صندوق توسعه شبکه تار فیبر نوری' تأسیس می شود. اساسنامه صندوق شامل اکتان، وظایف، اختیارات، نحوه فعالیت، مدیریت و نظارت بر صندوق در چارچوب این قانون باید طرف مدت سه ماه از زمان امضای این قانون با پیشنهاد وزارت ارتباطات و فناوری در تصویب هیات وزیران برسد. همچنین تمامی فرآیندهای اجرایی این صندوق بدون مجوز هیچگونه افزایش ساختار سازمانی و اجرایی بر عهده سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی می باشد. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است با استفاده از منابع این صندوق و سرمایه گذاری کاروان مخابراتی سالانه حداقل پنج میلیون امکان برابری اشتراک اینترنت بین باندهای ثابت مبتنی بر تار فیبر نوری در کشور ایجاد نماید و گزارش عملکرد در خصوص این صندوق را به کمیسیون های برنامه و بودجه و محاسبات و صنایع و معادن مجلس به صورت سالانه ارسال نماید. منابع مالی صندوق شامل منابع باقیمانده در حساب توسعه شبکه تار فیبر نوری موضوع بند (س) تبصره (۷) قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور و بخشی از درآمد های ناخالص سالانه کاروان ارتباطی و فناوری اطلاعات با تصویب هیات وزیران از محل قانون اجازه تعیین و وصول حق امتیاز فعالیت بخش غیر دولتی در زمینه بست و مخابرات مصوب ۱۳۸۷/۱۳۸۲ با رعایت قوانین و اعتبارات مندرج در بودجه سنواتی طی ردیف های خاص لحاظ می گردد تا در موارد و به میزانی که در قالب کمک های فنی و اعتباری و برانزه تسهیلات تعیین می شود بازعایت قوانین مصرف شود.

**ایجاد «صندوق توسعه شبکه تار فیبر نوری»
برای شتاب بخشی به پروژه فیبر نوری
منازل و کسب و کارها**

(جدول ماده ۶۴)

ردیف	شرح همکاری	واحد متعارف	هدف کم- رسان
۱	انجام خدمات مهندسی راهبردی جهت اجرای طرح ملی شبکه های ارتباطات	مهره	۳۰
۲	انجام خدمات مهندسی طرح اکتان و دسترسی شبکه های ارتباطات	مهره	۹۸
۳	انجام خدمات مهندسی طراحی و ساخت شبکه های فیبر نوری	مهره	۱۰۰
۴	مطور سازی و راه اندازی شبکه های فیبر نوری	مهره	۱۰
۵	تأمین و نگهداری شبکه های فیبر نوری	مهره	۳۰
۶	مدیریت به منظور اجرای پروژه های ارتباطات مخابراتی به منظور توسعه دسترسی به خدمات ۵G+ در مناطق روستایی	مجموعه خدمات	۱۰۰
۷	راهبردی مرکز توسعه و آزمون ملی شبکه های مخابراتی ارتباطات ۵G+ در کشور	مجموعه خدمات	۱۰۰
۸	تأمین و ساخت خطوط مخابراتی و خدمات ۵G+ در مناطق روستایی	انجام خدمات	۳۰
۹	ایجاد مرکز توسعه خدمات مخابراتی ارتباطات ۵G+ در کشور	مهره	۱۰
۱۰	راه اندازی خدمات مخابراتی ارتباطات ۵G+ در کشور	مهره	۱۰۰
۱۱	تأمین و ساخت خطوط مخابراتی و خدمات ۵G+ در مناطق روستایی	مهره	۳۰
۱۲	ایجاد مرکز توسعه خدمات مخابراتی ارتباطات ۵G+ در کشور	مهره	۱۰
۱۳	تأمین و ساخت خطوط مخابراتی و خدمات ۵G+ در مناطق روستایی	مهره	۳۰
۱۴	ایجاد مرکز توسعه خدمات مخابراتی ارتباطات ۵G+ در کشور	مهره	۱۰
۱۵	تأمین و ساخت خطوط مخابراتی و خدمات ۵G+ در مناطق روستایی	مهره	۳۰
۱۶	ایجاد مرکز توسعه خدمات مخابراتی ارتباطات ۵G+ در کشور	مهره	۱۰
۱۷	تأمین و ساخت خطوط مخابراتی و خدمات ۵G+ در مناطق روستایی	مهره	۳۰
۱۸	ایجاد مرکز توسعه خدمات مخابراتی ارتباطات ۵G+ در کشور	مهره	۱۰
۱۹	تأمین و ساخت خطوط مخابراتی و خدمات ۵G+ در مناطق روستایی	مهره	۳۰
۲۰	ایجاد مرکز توسعه خدمات مخابراتی ارتباطات ۵G+ در کشور	مهره	۱۰

**افزایش مشترکین فیبر نوری
به ۲۰ میلیون تا پایان برنامه**

(بند پ ماده ۶۵)

دستگاه های اجرایی و موسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی به استثنای وزارت اطلاعات، سازمان انرژی اتمی و نیروهای مسلح مکلفند با اعلام وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، مجوز استفاده از اینبند و زیرساخت های خود از قبیل تیرهای انتقال، مسیرهای ارتباطی زمینی و زیرزمینی، مجرا (داکت) ها و فضاهای مناسب، را جهت نصب تجهیزات ارتباطی، وفق تعرفه های مصوب کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات در اختیار کارور (اپراتور) های مخابراتی قرار دهند.

**الزام همه دستگاه های اجرایی کشور
به همکاری برای توسعه شبکه
فیبر نوری منازل و کسب و کارها**

(بند پ ماده ۶۶)

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است با مشارکت و سرمایه گذاری بخش غیر دولتی از طریق سازمان توسعه ای زیرمجموعه خود نسبت به تأمین زیرساخت های لازم برای توسعه اقتصاد رقومی (دیجیتال)، اعم از ارتباطی و اطلاعاتی (ابری) و ذخیره سازی و پردازش سریع برای حضور و رقابت در بازارهای داخلی و بین المللی، اقدام نماید.

**تأمین زیرساخت های لازم برای توسعه اقتصاد دیجیتال، اعم از
زیرساخت های ارتباطی و اطلاعاتی (ابری) و ذخیره سازی و پردازش
سریع برای حضور و رقابت در بازارهای داخلی و بین المللی**

(بند ث ماده ۶۵)

به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می شود در سقف منابع و اعتبارات خود و با استفاده از اختیارات خود و سازمان توسعه ای و نیز مشارکت و سرمایه گذاری بخش غیر دولتی، نسبت به ایجاد «شرکت ارتباطات بین الملل» اقدام نماید. اساسنامه این شرکت با پیشنهاد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به تصویب هیأت وزیران می رسد.

**اجازه ایجاد شرکت ارتباطات بین الملل
توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات**

(بند ث ماده ۶۶)

به منظور آموزش و تربیت حداقل ۵۰۰۰۰ نیروی انسانی ماهر و متخصص برای توسعه اقتصاد رقومی و فضای مجازی کشور در طول اجرای برنامه دستگاه های موضوع ردیف های (۱۴)، (۲۸) و (۳۰) جدول بند «د» سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی مکلفند در چهارچوب سند مذکور، «برنامه ملی رشد مهارت های رقومی کشور» را که شامل ایجاد رشته های تحصیلی و دوره های جدید و بازنگری در سرفصل رشته های تحصیلی و دوره های مهارتی موجود در کلیه مقاطع است، ظرف شش ماه از لازم الاجرا شدن این قانون تهیه نموده و اقدام قانونی به عمل آورند.

**آموزش و تربیت حداقل نیم میلیون نفر
نیروی انسانی ماهر و متخصص
برای توسعه اقتصاد دیجیتال و فضای مجازی کشور**

(بند ۶ ماده ۶۶)
 وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی به منظور فراهم کردن و تسهیل نوآوری‌های مبتنی بر داده‌ها در خدمات و محصولات، دسترسی کسب و کارهای رقومی (دیجیتال) به داده‌ها و اطلاعات مورد نیاز را از طریق مرکز ملی تبادل اطلاعات با حفظ امنیت داده‌های شخصی، فراهم نماید.
• تبصره: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است ظرف سه ماه از لازم الاجرا شدن این قانون اقدامات قانونی لازم برای تدوین «سند سیاست‌ها و الزامات حفاظت و حمایت از داده‌های شخصی» انجام دهد.

تأمین دسترسی کسب و کارهای دیجیتال به داده‌ها و اطلاعات مورد نیاز به منظور فراهم کردن و تسهیل نوآوری‌های مبتنی بر داده‌ها

(بند ۶ ماده ۶۶)
 به منظور تأمین منابع مالی برای توسعه اقتصاد رقومی و دانش‌بنیان و امکان مشارکت تمامی مردم، وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نسبت به فراهم آوردن امکان پذیرش شرکتی فعال این حوزه در بازار اوراق بهادار با ایجاد بهایزاد (بورس) تخصصی، استقرار شاخص‌های بهایزاد (بورس) ویژه، ایجاد ابزارهای مالی جدید و پذیرش دارایی‌های رقومی و نیز پذیرش کلیه اموال و دارایی‌ها اعم از عین، منفعت، طلب و حقوق مالی، اموال منقول و غیرمنقول، سرقفلی، حق اکتشاف، اموال مادی و غیرمادی نظیر واحدهای مسکونی یا تجاری شهری یا روستایی، زمینهای کشاورزی، ماشین‌آلات و تجهیزات تولیدی، فزات گرانیها، اوراق بهادار، عواید قابل تصرف از سهام، عواید قابل تصرف از قراردادهای اجرای طرح (پروژه)‌ها، مانده پاداش پایان خدمت و ذخیره مطالبات کارکنان، حقوق و مزایای مستمر دریافتی، مطالبات قراردادی، نشان تجاری (برند)، مالکیت‌های فکری، برانه‌های نقدی و موجودی انبار (مواد اولیه یا محصول) واحدهای تولیدی از سوی بانک‌ها، مؤسسات مالی و اعتباری، صندوق‌های مالی و سازمان بورس و اوراق بهادار با قابلیت تبادل در بازار در فرایندهای اعتبارسنجی، وثیقه‌گذاری، ضمانت و پذیره‌نویسی را با رعایت قوانین و مقررات مربوط از جمله قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار اقدام نماید.
 این‌نامه اجرایی این بند توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سایر دستگاه‌های اجرایی مرتبط، تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

پذیرش دارایی‌ها نامشهود شرکت‌های حوزه اقتصاد دیجیتال در فرایندهای اعتبارسنجی، وثیقه‌گذاری، ضمانت و پذیره‌نویسی

(جز ۵ بند (د) ماده ۴۸)
 وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مجاز است با تأمین زیرساخت‌های لازم برای ارتقای امنیت خدمات پستی و انجام عملیات و فرایندهای پست‌آمد و پشتیبانی (لجستیک) و با مشارکت کارور (اپراتور)‌های پستی و سایر فعالان حوزه حمل و توزیع کالا، نسبت به ایجاد سکوی ملی شبکه توزیع کالا و محصولات (اعم از صنعتی، کشاورزی و تجارت الکترونیک) اقدام نموده و ساماندهی لازم برای مردمی سازی توزیع را مشروط به عدم تصدی‌گری با عاملیت کامل بخش خصوصی و مردمی به انجام برساند. در همین راستا وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (شرکت ملی پست ج.ا.ا) موظف است نسبت به ایجاد درگاه صدور شناسه یکتای پستی مبتنی بر شناسه (کد پستی فرستنده و گیرنده و مشخصات ارسال در بستر سکوی فوق با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی اقدام نماید.

ایجاد سکوی ملی شبکه توزیع کالا و محصولات (اعم از صنعتی، کشاورزی و تجارت الکترونیک)

(بند ۶ ماده ۶۶)
 به منظور ایجاد وحدت رویه و حمایت از حقوق کاربران و تسهیل رقابت سالم بین ذی‌نفعان، مسئولیت صدور پروانه کلیه خدمات ارتباطی (از طریق درگاه ملی مجوزهای کشور) با رعایت قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار، خدمات فناوری اطلاعات و هوشمندسازی و سکوهای پیام‌رسان، تدوین و تصویب جداول تعرفه و تعیین حق اشتراک (آبونمان) آنها در چارچوب قوانین و مقررات کشور با رعایت مصوبات شورای عالی فضای مجازی بر عهده وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات است. همچنین این وزارت نسبت به تعیین جرمه‌های ناشی از تخلف از تعهدات قانونی متناسب با کیفیت تخلف و شرایط متخلف، اقدام قانونی به عمل می‌آورد.

تعیین وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات برای انجام مسئولیت‌های جدید « صدور پروانه» برای خدمات فناوری اطلاعات و هوشمندسازی و سکوهای پیام‌رسان و تدوین و تصویب جداول تعرفه و تعیین حق اشتراک، آبونمان آنها»

(بند ۶ ماده ۶۶)
 به منظور تأمین منابع مالی برای توسعه اقتصاد رقومی و دانش‌بنیان و امکان مشارکت تمامی مردم، وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نسبت به فراهم آوردن امکان پذیرش شرکتی فعال این حوزه در بازار اوراق بهادار با ایجاد بهایزاد (بورس) تخصصی، استقرار شاخص‌های بهایزاد (بورس) ویژه، ایجاد ابزارهای مالی جدید و پذیرش دارایی‌های رقومی و نیز پذیرش کلیه اموال و دارایی‌ها اعم از عین، منفعت، طلب و حقوق مالی، اموال منقول و غیرمنقول، سرقفلی، حق اکتشاف، اموال مادی و غیرمادی نظیر واحدهای مسکونی یا تجاری شهری یا روستایی، زمینهای کشاورزی، ماشین‌آلات و تجهیزات تولیدی، فزات گرانیها، اوراق بهادار، عواید قابل تصرف از سهام، عواید قابل تصرف از قراردادهای اجرای طرح (پروژه)‌ها، مانده پاداش پایان خدمت و ذخیره مطالبات کارکنان، حقوق و مزایای مستمر دریافتی، مطالبات قراردادی، نشان تجاری (برند)، مالکیت‌های فکری، برانه‌های نقدی و موجودی انبار (مواد اولیه یا محصول) واحدهای تولیدی از سوی بانک‌ها، مؤسسات مالی و اعتباری، صندوق‌های مالی و سازمان بورس و اوراق بهادار با قابلیت تبادل در بازار در فرایندهای اعتبارسنجی، وثیقه‌گذاری، ضمانت و پذیره‌نویسی را با رعایت قوانین و مقررات مربوط از جمله قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار اقدام نماید.
 این‌نامه اجرایی این بند توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سایر دستگاه‌های اجرایی مرتبط، تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

راه اندازی بهایزاد (بورس تخصصی) برای «اقتصاد دیجیتال»

(بند ۶ ماده ۶۶)
 به منظور تأمین منابع مالی برای توسعه اقتصاد رقومی و دانش‌بنیان و امکان مشارکت تمامی مردم، وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نسبت به فراهم آوردن امکان پذیرش شرکتی فعال این حوزه در بازار اوراق بهادار با ایجاد بهایزاد (بورس) تخصصی، استقرار شاخص‌های بهایزاد (بورس) ویژه، ایجاد ابزارهای مالی جدید و پذیرش دارایی‌های رقومی و نیز پذیرش کلیه اموال و دارایی‌ها اعم از عین، منفعت، طلب و حقوق مالی، اموال منقول و غیرمنقول، سرقفلی، حق اکتشاف، اموال مادی و غیرمادی نظیر واحدهای مسکونی یا تجاری شهری یا روستایی، زمینهای کشاورزی، ماشین‌آلات و تجهیزات تولیدی، فزات گرانیها، اوراق بهادار، عواید قابل تصرف از سهام، عواید قابل تصرف از قراردادهای اجرای طرح (پروژه)‌ها، مانده پاداش پایان خدمت و ذخیره مطالبات کارکنان، حقوق و مزایای مستمر دریافتی، مطالبات قراردادی، نشان تجاری (برند)، مالکیت‌های فکری، برانه‌های نقدی و موجودی انبار (مواد اولیه یا محصول) واحدهای تولیدی از سوی بانک‌ها، مؤسسات مالی و اعتباری، صندوق‌های مالی و سازمان بورس و اوراق بهادار با قابلیت تبادل در بازار در فرایندهای اعتبارسنجی، وثیقه‌گذاری، ضمانت و پذیره‌نویسی را با رعایت قوانین و مقررات مربوط از جمله قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار اقدام نماید.
 این‌نامه اجرایی این بند توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سایر دستگاه‌های اجرایی مرتبط، تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تسهیل پذیرش شرکتی فعال اقتصاد دیجیتال در بازار اوراق بهادار

(بند ۶ ماده ۶۶)
 مرکز آمار ایران با همکاری وزارتخانه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات و صنعت، معدن و تجارت موظف است ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، نسبت به تهیه نظام سنجش سهم زیست‌بوم اقتصاد رقومی در ارزش افزوده کل اقتصاد کشور و به‌روزرسانی آن به صورت سالانه اقدام نماید.

تهیه نظام سنجش زیست بوم اقتصاد دیجیتال (رقومی) در ارزش افزوده کل کشور با محوریت مرکز آمار ایران (به صورت سالانه)

(بند ۶ ماده ۶۷)
 به منظور ایجاد هماهنگی و نظارت بر پیشبرد شبکه ملی اطلاعات و توسعه زیرساخت‌های ارتباطی و فناوری اطلاعاتی کشور، انتخاب و فعالیت مدیرعامل و اعضای هیات مدیره کاروران ارتباطی و فناوری اطلاعاتی دارنده پروانه از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات پس از صدور صلاحیت حرفه‌ای و فنی ایشان توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، امکان پذیر است. انتخاب و فعالیت مدیرعامل در چارچوب قوانین انجام می‌شود.
 تبصره: این‌نامه نحوه احراز صلاحیت، اعتراض و رسیدگی به آن ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تهیه می‌شود و به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

صدور صلاحیت فنی و حرفه‌ای برای انتخاب و فعالیت مدیرعامل و اعضای هیات مدیره کاروران ارتباطی و فناوری اطلاعاتی دارنده پروانه از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

(بند ب ماده ۱۰۷)

سازمان اداری و استخدامی مکلف است با همکاری سایر دستگاههای اجرایی از محل تجمیع مأموریت، ساختار و نیروی انسانی واحدهای فناوری اطلاعات و امنیت فضای مجازی، مرکز نوسازی و تحول اداری، مراکز تحقیق و توسعه و عناوین مشابه، نسبت به ایجاد معاونت یا مرکز یا سازمان «نوآوری، هوشمندسازی و امنیت» متناسب با مأموریت هر یک از دستگاههای اجرایی کشور تا پایان سال اول برنامه اقدام نماید.

• تبصره: آیین نامه اجرایی این بند مشتمل بر شرح وظایف و ساختار تشکیلاتی و عزل و نصب مدیران و نحوه نظارت توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ایجاد معاونت یا مرکز یا سازمان «نوآوری، هوشمندسازی و امنیت» در بالاترین سطح سازمانی همه دستگاه های اجرایی کشور

(بند الف ماده ۱۰۷)

به منظور هوشمندسازی و تحقق دولت الکترونیک، دستگاههای اجرایی موظفند با رعایت مواد (۷) و (۱۰) قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی و قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار اقدامات زیر را انجام دهند: مراکز داده اصلی و پشتیبان خود را به زیرساخت یکپارچه ابری دولت هوشمند متصل نمایند. آیین نامه اجرایی این بند مشتمل بر اتصال دستگاه‌های مذکور و انتقال داده دستگاههای زیرمجموعه قوه مجریه و نیز انتقال داده سایر دستگاهها در صورت موافقت آنها و زمانبندی و شیوه انجام آن توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات با همکاری وزارت اطلاعات تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

• تبصره ۱: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است تا پایان سال اول برنامه با اولویت استفاده از الگوی مشارکت عمومی- خصوصی نسبت به ایجاد، تقویت و استقرار زیرساخت یکپارچه ابری دولت هوشمند اقدام نماید.

• تبصره ۲: سازمان انرژی اتمی ایران، وزارت اطلاعات و نیروهای مسلح از شمول حکم این بند مستثنی هستند.

ایجاد زیرساخت یکپارچه ابری دولت هوشمند و اتصال و انتقال مراکز داده دستگاه های اجرایی به آن

(بند ج ماده ۱۰۷)

کلیه دستگاههای اجرایی متولی پایگاه‌های اطلاعاتی پایه، موضوع قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی، مکلفند حداکثر تا پایان سال اول برنامه، پایگاه اطلاعات خود را تکمیل نمایند. و از ابتدای سال دوم برنامه، تبادل داده و اطلاعات هرگونه باسختی به استعلام‌های مورد نیاز سایر دستگاههای اجرایی و کسب و کارها را براساس قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی به صورت کاملانی و برخط انجام دهند. کارگروه تعامل پذیری دولت الکترونیکی، گزارش تحقیق این بند را به مجلس شورای اسلامی ارائه می‌نماید.

انجام کلیه استعلام‌های مورد نیاز دستگاههای اجرایی و کسب و کارها براساس قانون داده و اطلاعات ملی به صورت کاملا آتی و برخط شود

(بند ت ماده ۱۰۷)

به منظور هوشمندسازی و تحقق دولت الکترونیک، دستگاههای اجرایی موظفند با رعایت مواد (۷) و (۱۰) قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی و قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار اقدامات زیر را انجام دهند: نسبت به طراحی و راهبری سامانه‌های مشترک، در ستاد وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مستقل و حذف سامانه‌های موازی در چارچوب برنامه تحول رقومی (دیجیتال) خود اقدام نموده و آن را به مرحله اجرا گذارند.

تبصره- به منظور بهره‌برداری از مزایای کار و صرفه‌جویی در هزینه‌های دولت، در طول سالهای برنامه، راه‌اندازی هرگونه سامانه جدید با کسب و فرایضی صرفا پس از کسب مجوز از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی امکان پذیر است. وزارت متبوع مکلف است ظرف یکماه از تاریخ وصول درخواست، نسبت به ضرورت و عدم موازی‌کاری آنها تعیین تکلیف در صورتیکه وزارت مذکور به تشخیص خود مهلت نداشته را کافی نداند، مهلت مزبور برای یک ماه دیگر تمدید می‌شود و این امر به اطلاع متقاضی می‌رسد. پس از مهلت استمهال شده متقاضی می‌تواند بدون تأیید وزارت مزبور نسبت به راه‌اندازی سامانه اقدام نماید. عدم پاسخ وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در مهلت‌های یاد شده تخلف محسوب و قابل رسیدگی در مراجع ذیصلاح قانونی است. دستگاههای اجرایی مکلف به همکاری و اجرای مفاد این ابلاغ هستند.

حذف سامانه های موازی در چارچوب برنامه تحول دیجیتال و لزوم اخذ تأییدیه از وزارت ارتباطات برای سامانه های جدید

(بند ج ماده ۶۵)

دولت مکلف است در راستای حمایت از توسعه زیست‌بوم تحول‌آفرین هوش مصنوعی قابل اعتماد و پایدار و به منظور تعیین چهارچوب‌ها و ساز و کار تعامل تمامی ذی‌نفعان، فراهم نمودن دانش و زیرساخت‌های دانش فنی، اجتماعی، اخلاقی و حقوقی، ترویج و افزایش آگاهی در مورد کارکردهای هوش مصنوعی در زمینه‌های مختلف و خطرات بالقوه آن حداکثر ظرف شش‌ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون نسبت به «برنامه ملی توسعه هوش مصنوعی» با رعایت سیاست‌های کلی نظام، مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی اقدام قانونی به عمل آورد.

تدوین «برنامه ملی توسعه هوش مصنوعی» توسط دولت و تصویب در شورای عالی فضای مجازی

(بند ج ماده ۱۰۷)

به منظور هوشمندسازی و تحقق دولت الکترونیک، دستگاههای اجرایی موظفند با رعایت مواد (۷) و (۱۰) قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی و قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار اقدامات زیر را انجام دهند: خدمات خود را تا پایان سال اول برنامه به صورت برخط و امن ارائه نموده و حداقل سالانه بیست درصد (۲۰٪) از خدمات الکترونیکی خود را برای کلیه اشخاص حقوقی و اشخاص حقیقی بالای ۱۸ سال از طریق «پنجره ملی خدمات دولت هوشمند» به صورت هوشمند و بدون مراجعه حضوری، دخالت عامل انسانی یا اخذ مدارک و مستندات به صورت دستی ارائه نمایند. آیین نامه اجرایی این بند مشتمل بر مصادیق خدمات، نحوه هوشمندسازی و بهینه سازی فرایندهای مربوط طرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات با همکاری سازمان اداری و استخدامی کشور تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

هوشمند سازی سالانه ۲۰ درصد خدمات دستگاههای اجرایی کشور و ارائه در پنجره ملی خدمات دولت هوشمند

(بند خ ماده ۱۰۷)

به منظور ارتقای بهره‌وری و افزایش سهم اقتصاد رقومی (دیجیتال) کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، سازمان اداری و استخدامی کشور، سازمان حفاظت محیط زیست، بانک مرکزی و معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی مکلفند تا پایان سال اول برنامه، نسبت به تهیه برنامه تحول رقومی (دیجیتال) بخش خود و طرح (پروژه‌های) پیشران به همراه سازوکارهای تأمین مالی آن منطبق با پیشنهادها و توانمندی‌های اجرایی بخش غیردولتی اقدام نموده و آنها را به تصویب هیات وزیران برسانند. گزارش پیشرفت این بند به صورت سالانه به شورای عالی فضای مجازی و مجلس ارسال گردد.

تصهر سازمان نظام صغی رایانه ای کشور می تواند با بهره گیری از حداکثر توان کلیه تشکلهای فعال در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات نسبت به ارائه برنامه پیشنهادی تحول و ارتقای بهره‌وری با استفاده از فناوری اطلاعات و هوشمندسازی هر یک از بخش‌ها اقدام و آن را به دستگاه اجرایی ذیربط ارائه نمایند. دستگاه‌های اجرایی نیز در تدوین برنامه تحول رقومی (دیجیتال) خود طرح‌های پیشنهادی سازمان نظام صغی رایانه‌ای کشور را لحاظ می‌نمایند.

تدوین و اجرایی برنامه تحول دیجیتال و طرح (پروژه‌های) پیشران به همراه سازوکارهای تأمین مالی آن منطبق با پیشنهادها و توانمندی‌های اجرایی بخش غیردولتی و اخذ پیشنهادها و نظام صغی رایانه ای

(بند الف ماده ۲۷)

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است با همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و ستاد کل نیروهای مسلح مبتنی بر سند «سیاست‌ها و برنامه‌های کلان بخش فضایی کشور، مصوب شورای عالی فضایی کشور، به‌منظور شتاب‌دهی رشد صنعت فضایی کشور و توسعه کاربرد خدمات فضایی و داده‌های فضایی در بخشهای اقتصادی (نهادهای دولتی، عمومی غیر دولتی و بخش خصوصی) نسبت به اجرای برنامه‌های فضایی با اولویت‌های زیر اقدام کند:

۱- تثبیت قابلیت دسترسی ارضان و سریع به مدارهای پایین و حفظ نقاط مداری کشور، ۲- ایجاد و توسعه زیرساخت‌های ارضان سامانه‌های ماهوراهان و ماهوراه‌برها، ۳- تکمیل پایگاه ملی پرتاب، ۴- ارتقای توانمندی ساخت بومی ماهوراه‌های سنگینی، مخارانی، بخش تلوپوینتی و ناوبری، ۵- توسعه توانمندی دسترسی به مدارهای ارتفاع بالا و زمین‌افنگ، ۶- پوشش خطرات سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در تأمین، توسعه فناوری و راهاندازی منظومه‌های ماهوراهان ارائه دهنده خدمات ارتباطی، سنگینی و اینترنتی، ۷- توسعه دسترسی خدمات مبتنی بر فناوری‌های فضایی برای کسب‌کارها، ۸- ایجاد سازوکارهای رشد اقتصادی صنعت فضایی کشور با نرخ رشد سالانه هشت درصد (۸٪)، ۹- مشارکت و سرمایه‌گذاری در سامانه‌های فضایی بین‌المللی به‌منظور تأمین نیازمندی‌های داخل کشور و کشورهای همسو از قبیل کشورهای عضو بریکس و سازمان همکاری شانگهای، کشورهای اسلامی و کشورهای عضو جنبش عدم تعهد با رعایت اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی

اجرای برنامه‌های فضایی و شتاب‌دهی رشد صنعت فضایی کشور و توسعه خدمات فضایی

(بند ب ماده ۱۰۳)

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و ستاد کل نیروهای مسلح موظف است با همکاری وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه نسبت به تمهید شکل‌گیری کارورهای امنیت تشخیص صلاحیت شده برای ارائه خدمات امنیت رایانکی (سایبری) برای تأمین نیاز بخشهای دولتی و غیردولتی و تقویت طرف عرضه این خدمات اقدام نماید.

شکل‌گیری کارورهای امنیت توسط بخش خصوصی برای ارائه خدمات امنیت رایانکی (سایبری) به دستگاه‌های اجرایی کشور

بخش
دهم

ارتقا جایگاه وزارت ارتباطات
برای ایفای مأموریت‌های محوله

علاوه بر موارد ذکر شده در بندهای صفحات قبل اقدامات مهم دیگری نیز طی این دولت به سرانجام رسیده است که برخی از مهمترین آن‌ها عبارتند از :

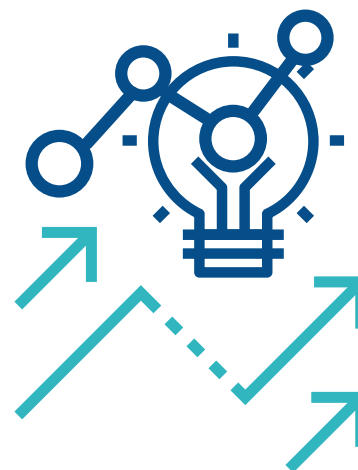
۱- افزایش پنج برابری بودجه وزارت ارتباطات در لوایح بودجه سنواتی

۲- پیگیری تصویب یک تبصره مستقل برای حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات در لوایح بودجه سنواتی برای اولین بار (تبصره ۱۱ سال قانون بودجه ۱۴۰۳)

۳- تصویب ساختار جدید وزارت ارتباطات متناسب با ماموریت‌ها و فناوری‌های جدید بعد از ۱۳ سال و پیش بینی معاونت شبکه ملی اطلاعات و معاونت اقتصاد دیجیتال در آن و بازنگری در ساختار سازمان‌های تابعه وزارت ارتباطات

۴- واگذاری راهبری تحقق دولت هوشمند به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در دولت

۵- واگذاری راهبری توسعه اقتصاد دیجیتال به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در دولت

پیگیری تصویب یک تبصره مستقل برای حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات در لایحه بودجه سنواتی برای اولین بار (تبصره ۱۱ سال قانون بودجه ۱۴۰۳)

پیگیری تصویب قانون مدیریت داده و اطلاعات ملی و فراهم کردن زیرساختهای لازم برای اجرای آن

تدوین پیش نویس لایحه حفاظت از داده های شخصی و تصویب آن در کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال و کمیسیون حقوقی و قضایی

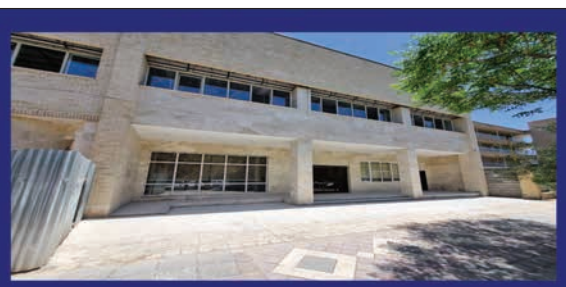
تکمیل و بهره برداری از مجتمع ارتباطات و فناوری اطلاعات استان کرمانشاه: با زیر بنای ۴۸۸۹ متر مربع در ۴ طبقه و محوطه ای به مساحت تقریبی ۳۰۰۰ متر مربع

تکمیل و بهره برداری از مجتمع ارتباطات و فناوری اطلاعات استان کردستان با زیر بنای ۷۲۵۸ مترمربع در ۵ طبقه و محوطه ای به مساحت تقریبی ۲۰۰۰ متر مربع

تکمیل و بهره برداری از مجتمع ارتباطات و فناوری اطلاعات استان چهارمحال و بختیاری: با زیر بنای ۶۲۱۳ متر مربع در ۵ طبقه و محوطه ای به مساحت تقریبی ۴۰۰۰ متر مربع

تکمیل و بهره برداری از مجتمع ارتباطات و فناوری اطلاعات استان کرمان با ۷۱۲۰ متر مربع زیر بنا و ۲۵۰۰ مترمربع متراتژ تقریبی محوطه

ولیعمریست

بخش یازدهم

روایت پیشرفت وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

روایت پیشرفت روایتی متفاوت از واقعیت‌ها، دستاوردها و موفقیت‌هایی است که هدف آن صرفاً بازدید از یک مکان و ارائه گزارش عملکرد در کنار آن نیست، بلکه روایتی انگیزشی از دستاوردها و توفیقات به مخاطبان جوان و نوجوان خود است تا به روحیه امید آفرینی در نسل جوان بیانجامد.

به این منظور و در راستای تاکیدات مکرر مقام رهبری مبنی بر ضرورت جهاد تبیین و اطلاع‌رسانی هنرمندانه و روایت پیشرفت کشور در تمامی عرصه‌ها و جدیت دولت سیزدهم در اطلاع‌رسانی دستاوردها و پیشرفت‌های حاصل شده؛ پس از تشکیل «سناد ملی روایت پیشرفت»، با دستور رئیس جمهور محترم، مرکز روایت پیشرفت وزارت ارتباطات هم‌راستا و هماهنگ با ستاد مذکور تشکیل و ضمن احصاء اماکن و پروژه‌های قابل بازدید، تقویم بازدید گروه‌های مختلف به ویژه دانشجویان، دانش‌آموزان، فعالان رسانه‌ای، نخبگان را تهیه و طی ماه‌های بهمن و اسفند ۱۴۰۲ با برگزاری ۲۲ اردو، زمینه بازدید بیش از ۹۰۰ نفر از اماکن مرکز فضایی ماهدشت، مرکز تجزیه و مبادلات هوشمند پست، منطقه ویژه اقتصادی پیام، مرکز مانیتورینگ، پنجره ملی خدمات دولت هوشمند، مرکز ملی تبادل اطلاعات، پژوهشگاه ارتباطات و موزه ملی ارتباطات را فراهم آورد.

روایت پیشرفت وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به روایت تصویر

اردوی روایت پیشرفت وزارت ارتباطات
در مرکز فضایی ماهدشت، موزه پست
و پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

بخش
دوازدهم

مروری بر اولین ها
در وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
در دولت سیزدهم

توسعه فیبرنوری ۱ منازل و کسب و کارها

در راستای تحقق دسترسی سریع و پایدار به اینترنت، وزارت ارتباطات پروژه راهبردی فیبرنوری منازل و کسب و کارها را راه‌اندازی کرد. این پروژه با هدف توسعه گسترده شبکه دسترسی مبتنی بر فیبر نوری، سرعت و قابلیت اطمینان ارتباطات اینترنتی را ارتقا خواهد بخشید.

این فناوری پیشرفته، زیرساخت مناسبی برای رشد و ارتقای کیفیت زندگی و کسب و کارها در عصر دیجیتال است و با افزایش سرعت انتقال داده بسیار بالا و پایداری قابل قبول، امکان دسترسی آسان و مطمئن به محتوای آنلاین، خدمات ابری، آموزش

از راه دور و کاربردهای متنوع دیگر را فراهم می‌آورد. در فاز نخست این پروژه، عملیات فیبرنوری شهرهایی که به اتمام رسیده است به بیش از ۲۰۰ شهر رسیده است. همچنین عملیات اجرایی طرح فیبرنوری منازل و کسب و کارها در شهرهای دیگری آغاز گردیده تا زیرساخت‌های لازم برای گسترش این شبکه در سراسر کشور فراهم آید. هم اکنون بیش از ۸ میلیون خانوار و کسب و کار تحت پوشش این شبکه قرار گرفته‌اند.

فرکانس‌های انتقال صوت و داده که در ارتباطات سیار استفاده می‌شوند، منابع خدادادی و محدودی هستند که، با توجه به نیاز کاربران شبکه تلفن همراه، به موازات ارتقای فناوری‌های نسل جدید شبکه‌های همراه، لزوم آزادسازی و افزودن لایه باند فرکانسی از جمله باند

فرکانسی ۲۳۰۰ مگاهرتز با هدف ایجاد ظرفیت‌های جدید برای بهبود کیفیت و سرعت ارتباطات تلفن همراه و جبران رشد ترافیکی شبکه اپراتورهای همراه ضروری بود. استفاده از این باند فرکانسی در شهرهای بزرگی مانند تهران، مشهد، کرج، اهواز و تبریز و ... که با اشباع ظرفیت رو به رو بودند، گامی مهم بود.

بهره برداری از فرکانس جدید ۲۳۰۰ برای توسعه ظرفیت شبکه تلفن همراه کشور

۲

در راستای اجرای منویات مقام معظم رهبری و به منظور قطع وابستگی پخش سراسری سازمان صداوسیما از ماهواره و حفظ استقلال فنی رسانه ملی در مواجهه با تحریم‌های ظالمانه بین‌المللی، پروژه سیگنال‌رسانی زمینی به ایستگاه‌های صدا و سیما در سال ۱۳۹۲ در شرکت ارتباطات زیرساخت آغاز شد. هدف از اجرای این

پروژه دستیابی به پوشش سراسری برای صدا و سیما از طریق تجهیز تعداد ۳۹۸ ایستگاه رادیوهای مایکروویو در بیش از ۹۰ درصد از پهنه جغرافیایی ایران اسلامی بود. این پروژه مهم و راهبردی با همکاری شرکت ارتباطات زیرساخت و سازمان صدا و سیما در دولت سیزدهم به بهره برداری رسید.

افتتاح پروژه ملی و راهبردی سیگنال رسانی زمینی مبتنی بر فیبرنوری به ایستگاه‌های صدا و سیما در کل کشور

۳

۴ احیای جلسه شورای عالی فضایی

در دولت سیزدهم بعد از وقفه ای یازده ساله، در صنعت فضایی به هدایت آیت الله رئیسی (ره) رئیس جمهور شهید ایران، جان تازه‌ای دمیده شد و شورای عالی فضایی، با توجه به نقش آن در سیاستگذاری و راهبری توسعه فضایی کشور، برگزار شد. نخستین جلسه شورای مذکور در پنجم آذر ماه ۱۴۰۰ به ریاست شهید آیت الله رئیسی (ره) در محل وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تشکیل و مصوبات مهمی در آن مورد تصویب واقع شد. از مهم‌ترین مصوبات جلسه اول این شورا می‌توان به طراحی و ساخت ماهواره‌های بومی، تثبیت دستیابی به مدارهای عملیاتی، دستیابی به مدار ۳۶۰۰۰ کیلومتری، احداث و توسعه مراکز جمع‌آوری و آزمون سامانه‌های فضایی، توسعه فناوری‌های پرتابگرهای سوخت مایع و سوخت جامد، بهره‌برداری از ماهواره سنجش از دور ملی، پیگیری حقوق سرزمینی کشور در مواجهه با منظومه‌های ماهواره‌ای، توسعه نفوذ سرریز فناوری فضایی در حوزه‌های صنعتی، توسعه کاربردهای خدمات فضا پایه و تأمین اعتبارات مورد نیاز شتابدهی و رشد صنعت فضایی در قوانین و بودجه سنواتی اشاره کرد. بلافاصله پس از تشکیل شورا، اجرای مصوبات در دستور کار قرار گرفت و نتیجه تلاش متخصصان این صنعت در اسفند ۱۴۰۰ قرار گرفتن اولین ماهواره سنجشی جمهوری اسلامی ایران در مدار ۵۰۰ کیلومتری بود و بدین ترتیب عملاً مسیر تثبیت تزریق ماهواره در لایه لئو هموار شد.

دومین جلسه شورای عالی فضایی نیز دی ماه ۱۴۰۱ به ریاست دکتر رئیسی رئیس جمهور شهید و با حضور اعضای شورا برگزار شد، تصویب اسناد راهبردی صنعت فضایی کشور شامل سند سیاست‌ها و برنامه‌های کلان بخش فضایی و سند برنامه ده ساله رشد صنعت فضایی کشور در افق ۱۴۰۱ تا ۱۴۱۰، از جمله دستاوردهای این جلسه بود. از دیگر مصوبات این جلسه می‌توان به تصویب ایجاد امکان مدیریت یکپارچه برنامه‌های فضایی کشور، ایجاد امکان جمع‌آوری تقاضای داده‌ها و تصاویر ماهواره‌ای و پرهیز از تأمین موازی داده‌ها و تصاویر فضایی با شکل‌گیری مرکز ملی آرشیو داده‌ها و تصاویر فضایی و تصویب عناوین کارگروه‌های تخصصی ذیل شورای عالی فضایی اشاره کرد.

راه اندازی سرویس کاهش پینگ برای گیمرها (رادار بازی)

۵

در دی ماه ۱۴۰۱ با همکاری بخش خصوصی، گیمرها، بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات "رادار گیم" به عنوان سرویس کاهش پینگ بازی‌ها در اندروید منتشر شد تا میزبان میلیون‌ها گیمر ایرانی بوده و مشکلات آن‌ها در هنگام بازی‌های آنلاین را تا حد قابل توجهی

کاهش داده و با انتقال میزبانی محتوای ۲۰۰ بازی آنلاین پرمخاطب در راستای تحقق وعده دولت زمینه استفاده بیش از ۱۵ میلیون نفر از این سرویس ایرانی فراهم شد. از جمله ویژگی‌های آن می‌توان به این موارد اشاره کرد:

- کاهش بیش از ۴۰ درصدی پینگ بیش از ۱۰۰ بازی پرمخاطب
- بهتر شدن سرعت اتصال و دانلود از سرورهای بازی
- رفع اختلالات اینترنتی و اختلال بازی‌ها
- رایگان
- عدم نیاز به فیلترشکن
- طراحی شده برای اینترنت ایران

سرویس ۴۰۳ سرویسی است که از سوی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، بعد از «رادار گیم» معرفی شد برای حل مشکل گروه برنامه‌نویسان است و سعی می‌کند تا تحریم‌ها را دور بزند. هدف اصلی آن ایجاد دسترسی برنامه‌نویسان و توسعه‌دهندگان،

راه اندازی سرویس‌های رفع تحریم

۶

محققان و دانش‌پژوهان به سایت‌هایی که جمهوری اسلامی ایران را تحریم کرده‌اند. این پلتفرم دارای سرویس‌ها و بخش‌های مختلف است که با استفاده از آن هم می‌توان تحریم‌ها را دور زد و هم از تحریم بودن یا نبودن سرویس یا دامنه مورد نظر مطمئن شد، بیش از ۳ میلیون کاربر فعال ماهانه دارد.

ایجاد قابلیت اتصال متقابل بین پیام رسان های بومی (امکان ارسال پیام از یک پیام رسان به پیام رسان دیگر برای اولین بار در جهان)

تنوع پیام رسان های داخلی ضمن اینکه یک فرصت مغتنم برای برآورده کردن نیاز سلايق مختلف می باشد می توانست یک تهدید برای اقبال عمومی کاربران به سکوهای داخلی باشد. با راه اندازی امکان «اتصال متقابل» این تهدید تبدیل به فرصت شد. اینترکانکشن یا اتصال متقابل پیام رسان های بومی قابلیت است که کاربران یک پیام رسان بدون نیاز به نصب پیام رسان دیگر بتوانند برای آنها پیام و فایل ارسال کنند. این قابلیت برای نخستین بار در دنیا

توسط متخصصان و جوانان کشور ایجاد شد تا ضمن افزایش کارایی، شاهد افزایش رضایت کاربران سکوهای داخلی و رفع انحصار باشیم.

اتحادیه اروپا نیز در دو قانون سرویس های دیجیتال (DSA) و قانون بازارهای دیجیتال (DMA) اضافه شدن قابلیت اتصال متقابل پیام رسان های فعال در این منطقه را الزامی کرده که پیش از آن در ایران به اجرا درآمده است.

راه اندازی زیرساخت اینترنت ایمن برای کودکان و نوجوانان

به منظور رفع نگرانی خانواده ها از حضور فرزندان خود در فضای مجازی و لزوم بهره مندی کودکان و نوجوانان از مزایای آن، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در دولت سیزدهم، در راستای سند «صیانت از کودکان و نوجوانان در فضای مجازی»، مصوب ۱۷ خرداد ۱۴۰۰ شورای عالی فضای مجازی، پروژه ای با هدف تهیه و اجرای

منشور برنامه عملیاتی کودک و نوجوان، تهیه کرد که مورد تصویب قرار گرفت. این پروژه که توسط شرکت ارتباطات زیرساخت تعریف و اجرا شد، با همکاری فعالان این حوزه از جمله صاحبان پلتفرمها، اپراتورهای تلفن همراه، سکوی توزیع و پخش محتوا و تولیدکنندگان محتوا که در صدد رسیدن به ساز و کاری مناسب، برای ایجاد محیطی سالم و مفید برای کودکان و نوجوانان است، تهیه شده است.

یکی از اقدامات مهمی که در این حوزه به سرانجام رسیده است، راه اندازی زیرساخت اینترنت ایمن برای کودکان و نوجوانان است که خانواده ها می توانند در صورت نیاز از این امکان برای مدیریت حضور فرزندان خود در فضای مجازی استفاده کنند. این امکان که به منظور اجرای سند تحول دولت مردمی و به عنوان یکی از وظایف محوله در این سند، انجام شده است، به والدین امکان می دهد از سه روش برای نظارت بر فعالیت فرزندان خود بهره بگیرند:

در بخش اول با استفاده از شماره گیری #۴۵۶* در هر سه اپراتور همراه، می توان سیم کارت را در حالت کودک و نوجوان قرار داد که در آن خانواده ها می توانند متناسب با شرایط سنی هر فرزند و اقتضائات خاص خانواده خود، یکی از چهار سطح دسترسی تعریف شده در این طرح را برای کودک یا نوجوان خود فعال کنند. جزییات این دسترسی ها در سایت ۴۵۶.ir درج شده است.

امکان دیگر که در قالب این طرح برای خانواده ها فراهم شده است، اپلیکیشن ۴۵۶ است که از «بازار» و سایر مارکت ها قابل دانلود است و در آن علاوه بر امکان قبلی، خانواده ها می توانند خودشان تعیین کنند که فرزندشان اجازه دسترسی به چه خدمات داخلی و یا خارجی را داشته باشد. در نهایت امکان سوم فراهم شده، دسترسی ایمن به خدمات جستجو در وب و ویکی پدیا بوده که از طریق سایت ۴۵۶.ir قابل دسترسی است.

در حال حاضر، تعداد کاربران این سرویس به ۴/۳۷۵/۹۰۴ کاربر از ابتدای دولت سیزدهم رسیده است که نشان از اهمیت پرداختن به این موضوع در بین خانواده های ایرانی دارد.

تشکیل کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال در دولت

۹

با توجه به اهمیت حوزه اقتصاد دیجیتال و ضرورت ایجاد هماهنگی و مشارکت فعال همه نهادها و دستگاه‌های اجرایی کشور، هیأت وزیران در آذرماه ۱۴۰۰ به استناد اصول ۱۲۷ و ۱۳۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی و به منظور راهبری و هماهنگی توسعه اقتصاد دیجیتال و دستیابی به کسب سهم ۱۰ درصدی اقتصاد دیجیتال از کل اقتصاد کشور، با تشکیل «کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال» با ترکیب وزرای ارتباطات و فناوری اطلاعات (رئیس)، امور اقتصادی و دارایی (دبیر)، صنعت معدن و تجارت، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، اطلاعات، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، فرهنگ و ارشاد اسلامی و معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور، رئیس بانک مرکزی و رئیس سازمان صداوسیما موافقت کرد. از جمله دستاوردهای این کارگروه در ابتدای تشکیل، حل مشکل کسب و کارهای دیجیتال برای ورود به بازار سرمایه بود که با ورود اولین شرکت، مسیر برای ورود سایر کسب و کارهای دیجیتال کشور به بازار سرمایه نیز هموار شد.

راه اندازی «پنجره واحد خدمات دولت هوشمند»

۱۰

یکی از اولویت‌های دولت سیزدهم، تحقق دولت هوشمند و ایجاد شفافیت در فرآیندهای ارائه خدمات دستگاه‌های اجرایی، مبارزه با فساد و حذف امضاهای طلایی در نظام اداری بود. علیرغم همه تلاش‌های صورت گرفته در سال‌های گذشته، حدود ۳۰ درصد از خدمات بصورت الکترونیکی و ۱۰ درصد از خدمات کشور به صورت کاملاً برخط و غیرحضوری به مردم ارائه می‌شد. بنابراین برنامه‌ریزی ویژه‌ای در دولت سیزدهم برای تحقق دولت هوشمند صورت گرفت. به شکلی که علاوه بر ارائه برخط خدمات (توسط هر سه قوه و نیروی انتظامی و شهرداری‌ها و سازمان‌های ارائه‌کننده خدمات عمومی)، به جای مراجعه مردم به دستگاه‌های اجرایی مختلف، داده‌های اصلی ساماندهی شده و به سهولت بین دستگاه‌های اجرایی با هدف ارائه خدمات هوشمند به مردم مبادله شود. در این راستا بر اساس پیش‌بینی صورت گرفته در قانون بودجه سال ۱۴۰۱، تمامی دستگاه‌های اجرایی کشور باید تا پایان شهریور ۱۴۰۱ نسبت به راه‌اندازی «پنجره واحد خدمات هوشمند» خود با ضوابط ابلاغی از سوی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (مصوب شورای اجرایی فناوری اطلاعات) اقدام می‌کردند. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف شد تا پایان همین سال «پنجره واحد خدمات دولت هوشمند» را به گونه‌ای طراحی کند که همه خدمات دولت با یک بار احراز هویت در اختیار عموم مردم قرار گیرد. براین اساس، وزارت ارتباطات پیش از موعد مقرر نسبت به راه‌اندازی پنجره ملی خدمات دولت هوشمند با حضور ۱۰ دستگاه به صورت آزمایشی در اردیبهشت ماه سال ۱۴۰۱ از طریق آدرس my.gov.ir اقدام کرد. سایر دستگاه‌های اجرایی به تدریج به این سامانه متصل شدند. طبق آمار، تا کنون، تعداد ۱۳۸ دستگاه به این پنجره پیوسته‌اند. با پیوستن این تعداد دستگاه، تعداد خدماتی که از طریق این پنجره به مردم عرضه می‌شود به ۵۳۰۰ خدمت و مجوز رسیده است. در ادامه مسیر تحقق دولت هوشمند، با پیگیری‌های صورت گرفته توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و همکاری و همراهی نمایندگان مجلس شورای اسلامی و سازمان برنامه و بودجه برای ایجاد مدیریت یکپارچه در توسعه دولت هوشمند، احکام مستقلی برای این موضوع در قانون بودجه سال ۱۴۰۱ (بند «و») تبصره ۷) و بند «ج» تبصره ۷ قانون بودجه سال ۱۴۰۲ تصویب و ابلاغ شد.

بستر سازی برای بومی سازی تجهیزات و محصولات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در داخل کشور

۱۱

از مهمترین مشخصه های استقرار شبکه ملی اطلاعات در سند تبیین الزامات، مقوله استقلال و خوداتکایی در تمام زمینه های اقتصادی، مدیریتی و امنیتی تعیین شده است. بر این اساس از جمله اقدامات مهم و کلیدی در سند طرح کلان و معماری شبکه ملی اطلاعات مصوب شورای عالی فضای مجازی، بومی سازی تجهیزات می باشد که از آغاز دولت سیزدهم، از جمله برنامه های جدی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در ایجاد انسجام در برنامه سازمان های تابعه، اپراتورهای

ارتباطی ثابت و سیار، دستگاه های متولی و تشکل های بخش خصوصی در زمینه بومی سازی و حمایت از شرکت های تولیدی و دانش بنیان بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات برای تحقق بومی سازی سالیانه حداقل ۱۰ درصد تجهیزات مورد نیاز شبکه ملی اطلاعات بوده است. در این راستا تا کنون موارد و فعالیت های زیادی انجام شده است.

تهیه لیست اولویت های بومی سازی تجهیزات و محصولات مورد نیاز شبکه ملی اطلاعات

در راستای تحقق اهداف عملیاتی شبکه ملی اطلاعات در حوزه بومی سازی محصولات اولویت دار و دستیابی به هدف رشد بومی سازی تجهیزات شبکه به میزان ۱۰ درصد سالیانه و بومی سازی سامانه های امنیتی مورد نیاز شبکه ملی اطلاعات به میزان ۱۰۰ درصد، با مشارکت تمامی دستگاه های دولتی و خصوصی مرتبط، لیست اولویت های بومی سازی در سال ۱۴۰۲ تعیین شد.

پیش بینی بند «ن» تبصره ۹ قانون بودجه ۱۴۰۱ برای حمایت از تولید گوشی و سیستم عامل بومی

به منظور دستیابی به هدف گذاری کسب سهم ۲۰ درصدی گوشی های داخلی با سیستم عامل بومی از بازار تلفن همراه کشور، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت اقدام به پیش بینی منابع لازم در بودجه سال ۱۴۰۱ از محل افزایش تعرفه واردات گوشی های لوکس و تخصیص منابع حاصل به حمایت از تولید تلفن همراه داخلی نمود. (بند «ن» تبصره ۹ قانون بودجه سال ۱۴۰۱) در مرحله بعد پیش نویس دستورالعمل حمایت از تولید گوشی و سیستم عامل برای تصویب در هیأت وزیران تهیه و کمیته اجرایی برنامه حمایت نیز تشکیل شد.

در بودجه سال ۱۴۰۲، نیز تعرفه واردات گوشی تلفن همراه افزایش پیدا کرد. این افزایش در راستای توسعه و حمایت از تولید گوشی داخلی بود و مقرر شد عواید آن صرف حمایت از توسعه زیرساخت های صنعت (میکرو) الکترونیک کشور شود.

به منظور حمایت از تولیدکنندگان گوشی همراه و سیستم عامل داخلی، دستورالعمل و منابع لازم در قالب دو بسته حمایتی در حوزه های کاهش تعرفه واردات قطعات، ایجاد خط اعتباری برای فروش اقساطی گوشی های داخلی، اصلاح مالیات تولیدکنندگان گوشی همراه، اعطای سرمایه در گردش با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت تهیه شده است.

راه اندازی اکوسیستم تلفن همراه در منطقه ویژه اقتصادی و فرودگاه بین المللی پیام و تبدیل این منطقه به عنوان یکی از قطب های اصلی تولید گوشی های هوشمند تلفن همراه در کشور روند رو به رشدی داشته و چندین شرکت در این زمینه فعال اند. این شرکت ها در قالب یک اکوسیستم در زمینه تولید و مونتاژ گوشی های تلفن همراه، تجهیزات، تبلت و وسایل جانبی در این منطقه فعال و با توجه به درخواست هایی مبنی بر استقرار تعداد دیگری شرکت در این بخش روند توسعه زیرساخت ها و از سوی دیگر تسهیل گری در روند استقرار آنها در منطقه ویژه اقتصادی و فرودگاه بین المللی پیام در حال اجرایی شدن است.

آغاز ساخت بزرگترین پایگاه فضایی غرب آسیا (پایگاه شهید دکتر رئیسی)

۱۲

پیشبرد توسعه فناوری، طراحی و ساخت ماهواره برها و امکان تزریق ماهواره در مدارهای عملیاتی خورشید آهنگ و زمین آهنگ و مدارهایی با شیب‌های مختلف جهت سازی و استفاده حداکثری از فضای ماورای جو، لزوم ایجاد پایگاه ملی پرتاب های فضایی را بیش از پیش نمایان می‌کند. طراحی و ساخت پایگاه پرتاب فضایی چابهار، به عنوان یک

پایگاه استراتژیک و راهبردی در صنعت فضایی کشور در دولت سیزدهم کلید خورد و با پیشرفت قابل ملاحظه عملیات عمرانی فاز اول پایگاه فضایی چابهار (حدود ۶۰ درصد) به عنوان یک پروژه فرابخشی، مطابق برنامه‌ریزی صورت گرفته فاز اول آن در سال ۱۴۰۳ به بهره‌برداری خواهد رسید. پایگاه فضایی چابهار دارای پتانسیل مناسبی برای قراردادن ماهواره در مدارهای قطبی و سایر شیب‌ها است. سایت چابهار نزدیک به خط استوا است که با این شرایط می‌تواند از اثرات انرژی حاصل از سرعت چرخش زمین در اطراف محور قطبی آن استفاده کرد، این اثر می‌تواند سرعت پرتابگرها را به مقداری قابل ملاحظه افزایش دهد. پایگاه پرتاب چابهار مجهز به زیرساخت‌های حیاتی برای حمل و نقل و مونتاژ و پرتاب ماهواره شامل جاده دسترسی، زیرساخت‌های تامین برق اضطراری، ارتباطات سیار و فیبر، سوله مونتاژ ماهواره و ماهواره بر، برج مونتاژ و پد پرتاب و ساختمان‌های اداری و خدماتی و فرماندهی و کنترل و... است. همچنین ظرفیت‌های خوبی که در خود منطقه چابهار برای حمل و نقل و جابه جایی کالا وجود دارد اعم از بندرگاه و فرودگاه می‌تواند برای استفاده عملیاتی از پایگاه کمک شایانی کند. این پایگاه به عنوان یک مرکز پرتاب های فضایی پیش‌بینی شده و قرار است در زمینه پرتاب موجود زنده و پرتاب ماهواره‌های سنجشی و مخابراتی در مدار خورشید آهنگ و زمین آهنگ و سایر مدارها فعالیت کند. نزدیکی محل پایگاه به آب‌های آزاد و عرض جغرافیایی آن سبب می‌شود که دسترسی به مدارهای با شیب‌های گوناگون سهل تر شود، مصرف انرژی لازم جهت مانورهای مداری کاهش یابد و سرجمع ریسک و هزینه‌های پرتاب‌های فضایی کشور نیز کاهش پیدا کند. با این توضیحات یکی از آثار مثبت پایگاه چابهار امکان جذب مشتریان بین‌المللی برای بهره‌مندی از ظرفیت پرتاب های فضایی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود. با مصوبه سومین جلسه شورای عالی فضایی، نام پایگاه فضایی چابهار به «پایگاه ملی پرتاب های فضایی شهید آیت الله دکتر رئیسی» تغییر نام پیدا کرد.

با حمایت ها و تاکیدات دولت سیزدهم مبنی بر نقش آفرینی موثر بخش خصوصی در پروژه های فضایی، نهادسازی بخش غیردولتی و فراهم کردن بسترهای شکل‌گیری کنسرسیوم‌ها و نیز تقویت بخش خصوصی دانش‌بنیان، در جهت شکل‌گیری صنعت فضایی کشور در دستور کار سازمان فضایی ایران قرار گرفت.

بر همین اساس سازمان فضایی ایران، تعریف، انعقاد قرارداد و

پیشبرد پروژه‌های بزرگ با مشارکت بخش خصوصی را در صدر برنامه های خود قرار داد. به همین منظور پروژه منظومه ماهواره‌ای باریک باند با کاربرد اینترنت اشیا موسوم به پروژه شهید سلیمانی با هدف شکل‌گیری زیست بوم خصوصی و دانش بنیان فضایی کشور در بخش بالادستی این صنعت، طی مناقصه‌ای به کنسرسیومی از شرکت‌های دانش‌بنیان ایرانی واگذار شد. در واقع این منظومه ماهواره ای اولین منظومه ماهواره‌ای ایران است که با تکیه بر توان داخلی ساخته و کامل خواهد شد و خدمات فنی را به دستگاه‌های دولتی، بخش خصوصی و مردم ارائه خواهد کرد.

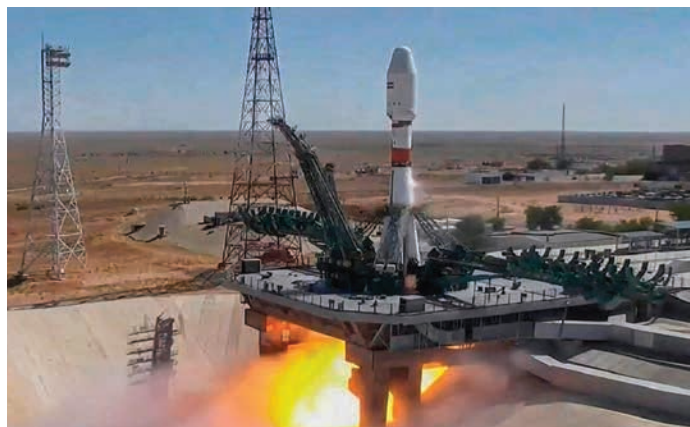
طراحی و ساخت اولین منظومه ماهواره ای ایران با استفاده از توان بخش خصوصی

۱۳

دستیابی به تصاویر ماهواره‌ای رنگی با دقت یک متر

۱۴

تأمین ماهواره سنجشی عملیاتی با قدرت تفکیک بالا، بر اساس نیاز راهبردی موجود در حوزه تأمین تصاویر سنجش از دور با رزولوشن بالا و منطبق با تکالیف مندرج در برنامه ششم توسعه کشور، در دستور کار وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات قرار گرفت. ساخت این ماهواره، در سال ۱۳۹۹ با نظارت کلان سازمان فضایی ایران به اتمام رسیده بود، اما، پرتاب و تحویل‌دهی در مدار آن که با چالش‌های مرتبط با بیمه و ماهواره‌بر مواجه شده بود، در هجدهم مرداد ماه سال ۱۴۰۱ پس از سلسله جلسات و مذاکرات فشرده با دولت روسیه و پس از برگزاری بیش از ۳۰۰ ساعت جلسه کارشناسی، حقوقی و توافقات صورت گرفته در خصوص مسائل مختلف پروژه ماهواره خیام، توسط ماهواره‌بر سایوز از پایگاه پرتاب بایکونور فزاقستان، به صورت کاملاً موفق در مدار خورشید آهنگ در ارتفاع ۵۰۰ کیلومتری زمین قرار گرفت و قابلیت کنترل ماهواره در داخل کشور فراهم شد. این ماهواره که مالکیت آن در اختیار سازمان فضایی ایران است، با سنجنده‌های دقیق در طیف‌های مختلف و قدرت تفکیک تصویر حدود یک متر، زیرساختی مناسب برای هوشمندسازی بخش‌های گوناگون کشور خواهد بود. ارتقای بهره‌وری در حوزه کشاورزی، پایش دقیق منابع آبی کشور، مدیریت مخاطرات طبیعی، پایش تغییرات کاربری، ساخت و سازهای غیر مجاز و مقابله با جنگل‌خواری، پایش مخاطرات زیست محیطی، پایش معادن و اکتشافات معدنی، پایش مرزهای کشور و بسیاری از کاربردهای دیگر از جمله کاربردهای داده‌های ارسالی از ماهواره خیام است. با استفاده از این ماهواره برای اولین بار کشورمان به قابلیت تهیه تصاویر رنگی با دقت یک متر از سرتاسر دنیا دست پیدا کرد.

انعقاد اولین قرارداد خرید تضمینی تصاویر ماهواره ای از بخش خصوصی

۱۵

برای اولین بار قرارداد خرید تضمینی تصاویر ماهواره ای ساخته شده توسط بخش خصوصی در همین دولت به امضا رسید و به زودی به فضل الهی شاهد یرتاب اولین ماهواره ساخته شده توسط بخش خصوصی دانش بنیان کشور خواهیم بود. از نتایج مهم این قرارداد بازسازی برای بازیگران خصوصی و دانش بنیان در صنعت فضایی کشور است. از سوی دیگر سازمان فضایی سیاست منع ورود دولت در

پروژه‌هایی که توانمندی آن توسط بخش غیردولتی وجود دارد در پروژه‌هایی از قبیل طراحی و ساخت ماهواره‌های تحقیقاتی کوچک و طراحی و ساخت زیرسیستم‌های ماهواره‌ای را به طور جدی دنبال می‌کند. بر این اساس سازمان فضایی در دولت سیزدهم نه در حد حرف بلکه در مقام عمل بخش خصوصی را در صنعت فضایی به کار گرفته است و با سیاستگذاری‌هایی که انجام گرفته اکنون بخش خصوصی کشور به یک بازیگر جدی و اصلی در این صنعت تبدیل شده است.

مرکز هوشمند تجزیه و مبادلات شرکت پست که با خوانش چندوجهی مرسولات پستی امکان تفکیک ۸ هزار مرسوله در ساعت و کارسازی ۷۰ میلیون مرسوله را در سال ممکن می‌کند. این مرکز با کمک هوش مصنوعی با مدیریت و تحلیل داده‌ها، گره کور تجزیه دستی مرسولات پستی را باز کرده است. کاهش مدت زمان تجزیه، رهسپاری و توزیع مرسولات، کاهش بی‌ترتیبی‌ها، اشتباهات و آسیب‌دیدگی‌ها، کاهش هزینه‌های جاری و عملیاتی، افزایش سرعت ارسال و کاهش خطای انسانی تنها برخی از مزایای این مرکز هوشمند است.

راه اندازی اولین مرکز تجزیه و مبادلات هوشمند پستی کشور

۱۶

زمستان گذشته سه سامانه تجزیه هوشمند برای انواع مرسولات پستی در مرکز تجزیه و مبادلات پست کشور راه اندازی شد. به طور میانگین روزانه و در ۳ شیفت صبح، عصر و شب بالغ بر ۴۲۰ هزار انواع مرسولات به صورت دستی و مکانیزه در مرکز تجزیه و مبادلات پردازش می‌شود که با افتتاح این سیستم‌ها، حداقل

ظرفیت تجزیه هوشمند ۲۲ هزار مرسوله در ساعت امکان پذیر می‌شود و در آینده نزدیک به ظرفیت ۴۰ هزار تجزیه مکانیزه در ساعت می‌رسد. سیستم‌های هوشمند سورتینگ برای تجزیه انواع مرسولات شامل پاکت، بسته‌های کوچک و جوف طراحی شده‌اند و به دلیل فناوری‌های بکار رفته در آن‌ها با یکبار اسکن، فرآیند ثبت ورود مرسوله انجام و امکان تجزیه مرسولات تا بیش از ۱۵۰ مقصد درج شده بر روی بارکد را ایجاد می‌کند.

استفاده از ربات‌های هوشمند برای تجزیه و تفکیک مبادلات پستی

۱۷

ایجاد و بهره‌برداری عملیاتی از اولین شبکه انتقال بومی در شرکت ارتباطات زیرساخت با استفاده از تجهیزات ساخت داخل به ظرفیت ۲۰ ترابیت بر ثانیه

۱۸

با توجه به برنامه وزارتخانه برای توسعه ارتباطات ثابت مبتنی بر فیبرنوری و توسعه شبکه نسل پنجم تلفن همراه ضروری بود که، ظرفیت شبکه انتقال در شرکت ارتباطات زیرساخت کشور به عنوان متولی شبکه مادر مخابراتی کشور افزایش پیدا کند که این موضوع در دستور کار شرکت ارتباطات زیرساخت قرار گرفت. در این راستا، با اعتماد و شناخت وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات به شرکت های دانش بنیان و دانشمندان کشور، مقرر شد پروژه افزایش ظرفیت شبکه انتقال زیرساخت به میزان ظرفیت ۲۰ ترابیت بر ثانیه با استفاده از تجهیزات بومی و توسط متخصصان داخلی انجام شود.

در نتیجه این اعتماد، شبکه انتقال بومی به ظرفیت ۲۰ ترابیت بر ثانیه در زیرساخت ارتباطی کشور با موفقیت به بهره برداری رسید. لازم به ذکر است که، تجهیزات تولید شده در این پروژه از چنان کیفیتی برخوردار است که با حمایت این وزارتخانه، صادرات این محصول به سایر کشورها نیز در حال انجام است.

اتصال جزایر سه گانه ایرانی خلیج فارس به سرزمین مادری از طریق فیبر نوری

۱۹

همزمان با ۲۷ اردیبهشت ماه ۱۴۰۲ و مصادف با روز جهانی ارتباطات، طرح اتصال جزایر ابوموسی، تنب کوچک و تنب بزرگ از طریق فیبر دریایی به سرزمین مادری به بهره برداری رسید تا زیرساخت لازم برای ارائه ارتباطات پایدار و پرسرعت به هموطنان عزیز ساکن جزایر فراهم شود. عملیات اجرایی این طرح که ۲۱ ماه

به طول انجامید، جمعاً به طول ۱۵۰ کیلومتر از مسیر بندر لنگه به تنب کوچک، تنب بزرگ و ابوموسی انجام شد. همچنین در فاز دیگر این طرح، اتصال جزیره کیش به هندورابی بین حوضچه های جزایر کیش و هندورابی برقرار شد.

تحقق عدالت ارتباطی، پایداری ارتباطات، برقراری ارتباط زیرساخت فناوری و توسعه شبکه ملی اطلاعات از جمله اهداف اجرای این طرح بوده و از دستاوردهای اجرای آن می توان به خودکفایی در اجرای طرح های فیبر دریایی با یک سوم هزینه، برقراری ارتباط پایدار زیرساختی، افزایش بیش از ۱۰ برابری سرعت، کاهش اختلال و خرابی ارتباط و رونق و شکوفایی جهت سرمایه گذاری سرمایه گذاران در این جزایر اشاره کرد.

لازم به ذکر است تا پیش از این ارتباط این جزایر به صورت رادیویی بود که به دلیل رطوبت بالا، نامساعد بودن وضعیت جوی و دمای هوا، با اختلال زیادی همراه بود که با اجرای این طرح اختلال ها به صفر رسید و علاوه بر عموم مردم، دستگاه های دولتی، فرودگاه ها و شبکه بانکی نیز به ارتباط پایدار، پر سرعت و باکیفیت دسترسی پیدا کردند.

برای اولین بار در تاریخ قانون گذاری کشور در برنامه هفتم پیشرفت با تلاش های صورت گرفته در مجموعه وزارت متبوع با همکاری مجلس شورای اسلامی، یک فصل مستقل تحت عنوان «توسعه شبکه ملی اطلاعات و اقتصاد رقومی» ایجاد گردید. سنجه های عملکردی مندرج در ماده ۶۴ این برنامه مطابق جدول زیر می باشد که از مهمترین سنجه های

عملکردی می توان به اتصال ۲۰ میلیون نقطه به فیبر نوری، دستیابی به سهم ۱۰ درصدی اقتصاد دیجیتال از تولید ناخالص ملی به قیمت های جاری و آموزش و تربیت ۵۰۰ هزار نفر نیروی ماهر و متخصص برای توسعه زیست بوم اقتصاد دیجیتال در پایان سال ۱۴۰۷ اشاره نمود.

اختصاص یک فصل مستقل در برنامه هفتم پیشرفت تحت عنوان "توسعه شبکه ملی اطلاعات و اقتصاد دیجیتال"

۲۰

اهداف کمی سنجه های عملکردی رقومی (دیجیتال)

سنجه عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی در پایان برنامه
تحقق اهداف سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی	درصد	۶۰
تحقق اهداف سند طرح کلان و معماری شبکه ملی اطلاعات	درصد	۹۹
اتصال اماکن اداری، تجاری و مسکونی به تار (فیبر) نوری	تعداد نقطه	۲۰.۰۰۰.۰۰۰
روستاهای بالای بیست خانوار متصل به شبکه ملی اطلاعات	درصد	۱۰۰
سهم اقتصاد رقومی (دیجیتال) از تولید ناخالص ملی	درصد	۱۰
تکمیل پایگاه ملی پرتاب فضایی	درصد	۶۰
دستیابی به مدارهای عملیاتی (تثبیت قابلیت دستیابی به مدار لئو و دستیابی حداقلی به مدار ۳۶۰۰۰ کیلومتری)	درصد پیشرفت	۱۰۰
راه اندازی مرکز تجمیع و آزمون ملی سامانه های ماهواره های نیمه سنگین (کلاس ۱۰۰۰ کیلوگرم)	درصد پیشرفت	۱۰۰
تأمین و ساخت ماهواره های تحقیقاتی و عملیاتی با اولویت شکل گیری منظومه های ماهواره ای	تعداد ماهواره	۳۰
ایجاد بستر ارائه خدمات کاربردی فضاپایه با ارزش افزوده	تعداد کاربرد	۲۵
رشد اقتصاد فضایی کشور	درصد/سالانه	۸
توسعه استعلامات الکترونیکی	درصد	۱۰۰
فراگیر شدن پرداخت الکترونیکی به حساب های دولتی	درصد	۱۰۰
جامعه تحت پوشش دریافت خدمات دولت بدون مراجعه حضوری، بدون ارسال مدرک و بدون مداخله انسانی	درصد	۱۰۰
آموزش و تربیت نیروی انسانی ماهر و متخصص برای توسعه اقتصاد رقومی و فضای مجازی کشور	نفر	۵۰۰.۰۰۰

از مهمترین تکالیف این فصل برای وزارت متبوع و سایر بازیگران زیست‌بوم اقتصاد دیجیتال در برنامه هفتم پیشرفت می‌توان به «افزایش دسترسی به شبکه ملی اطلاعات با استفاده از ظرفیت سرمایه‌گذاری و مشارکت بخش خصوصی، اقتصادی شدن سرمایه‌گذاری در اقتصاد دیجیتال از طریق تعدیل تعرفه‌های ارتباطی و تعیین مرجع تعرفه‌گذاری تاسیس شرکت ارتباطات بین‌الملل، تاسیس صندوق توسعه فیبر نوری، تأمین زیرساخت‌های لازم برای توسعه اقتصاد رقومی (دیجیتال)، اعم از ارتباطی و اطلاعاتی (ابری) و ذخیره‌سازی و پردازش سریع، ایجاد بهابازار (بورس) تخصصی، فراهم کردن و تسهیل نوآوری‌های مبتنی بر داده در خدمات و محصولات، دسترسی کسب و کارهای رقومی (دیجیتال) به داده‌ها، استقرار و پیاده‌سازی چرخه هوشمندسازی و استقرار نظام حکمرانی داده مبنای شتابدهی رشد صنعت فضایی کشور و توسعه کاربرد خدمات فضاپایه و داده‌های فضایی در بخش‌های اقتصادی» اشاره کرد.

شایان ذکر است علاوه بر تکالیف مستقیم وزارت در فصل «توسعه شبکه ملی اطلاعات و اقتصاد رقومی»، تکالیفی چون «توسعه هوشمندسازی و دولت الکترونیک، ایجاد زیرساخت یکپارچه ابری دولت هوشمند، ایجاد سکوی ملی شبکه توزیع کالا و محصولات، ارائه خدمات امن‌سازی و ارزیابی و رتبه‌بندی سالانه امنیت رایانیکی دستگاه‌های اجرایی» در سایر فصول برنامه هفتم پیشرفت برای وزارت تعیین شده است.

"حساب توسعه شبکه تار (فیبر) نوری" به منظور اعطای مشوق‌های مالی به سرمایه‌گذاران یا کاروران (اپراتورهای ارتباطی) برای توسعه شبکه انتقال و دسترسی تار (فیبر) نوری، در ازای پوشش و اتصال کاربران با ابلاغ قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور در وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ایجاد شد.

با ایجاد این حساب تاکنون مبلغ ۱۴۳۷۰ میلیارد ریال به کاروران پرداخت و پوشش فیبرنوری برای بیش از ۷/۵ میلیون خانوار ایجاد شده است.

در پی پیش‌بینی ایجاد "صندوق توسعه فیبر نوری" در قانون برنامه هفتم توسعه و تصویب آن در مجلس شورای اسلامی، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف شد "صندوق توسعه فیبر نوری" را تاسیس کند. در حال حاضر، اساسنامه این صندوق تدوین و آماده ارسال به هیات وزیران برای تصویب است. با تاسیس این صندوق، برای اتصال ۲۰ میلیون ساختمان به شبکه فیبر نوری به منظور دسترسی عموم مردم به اینترنت پرسرعت مبتنی بر فیبر در سراسر کشور هدفگذاری شده و با توسعه بستر فیبر نوری در کشور، سرعت اینترنت ثابت نسبت به شرایط فعلی ده‌ها برابر افزایش می‌یابد.

تشکیل صندوق توسعه فیبر نوری

۲۱

برای دستیابی به برخی از تولیدات تصویری و مکتوب مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی که حاوی اقدامات و دستاوردهای مهم و راهبردی وزارت متبوع است، می توانید رمزیننه های زیر را اسکن کنید.

گزیده ای از کلیپ های ساخته شده از عملکرد وزارتخانه

اجرای وعده های دولت سیزدهم
(الوعده وفا)

پروژه ملی توسعه فیبر نوری

توسعه ارتباطات روستایی

توسعه صنعت فضایی کشور

EDGI

موشن گرافیک

روایت پیشرفت در وزارتخانه

شهید جمهور
آخرین حضور رئیس جمهور
(شهید در وزارتخانه)

تولیدات مکتوب

گزارش اقدامات مهم و
راهبردی وزارت ارتباطات
و فناوری اطلاعات ۱

گزارش اقدامات مهم و
راهبردی وزارت ارتباطات
و فناوری اطلاعات ۲

گزارش اقدامات مهم و
راهبردی وزارت ارتباطات
و فناوری اطلاعات ۴

گزارش اقدامات مهم و
راهبردی وزارت ارتباطات
و فناوری اطلاعات ۵

گزارش اقدامات مهم و
راهبردی وزارت ارتباطات
و فناوری اطلاعات ۶

تازه های نشر

مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی

(از مهر ۱۴۰۱ تا کنون)

دولت سیزدهم، دولت مردم |

www.ict.gov.ir